

VALTIONEUVOSTON KANSLIA

Valtioneuvoston kanslian tilinpäätös 2018

Toimintakertomus ja tilinpäätöslaskelmat

Valtioneuvoston kanslian julkaisuja 2019:8

Valtioneuvoston kanslian tilinpäätös 2018

Toimintakertomus ja tilinpäätöslaskelmat

Valtioneuvoston kanslia Helsinki 2019

Valtioneuvoston kanslia

ISBN PDF: 978-952-287-695-9

Helsinki 2019

Kuvailulehti

Julkaisija	Valtioneuvoston kanslia	28.2.2019	
Julkaisun nimi	Valtioneuvoston kanslian tilinpäätös 2018 Toimintakertomus ja tilinpäätöslaskelmat		
Julkaisusarjan nimi ja numero	Valtioneuvoston kanslian julkaisuja 2019:8		
ISBN PDF	978-952-287-695-9	ISSN PDF	2490-1164
URN-osoite	http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-287-695-9		
Sivumäärä	103	Kieli	suomi
Asiasanat	tilinpäätös, talous, toimintakertomus		
Tiivistelmä	<p>Valtioneuvoston kanslian kirjanpitoyksikön vuoden 2018 tilinpäätös koostuu toimintakertomuksesta, talousarvion toteutumista kuvaavista toteutumalaskelmista, tuottoja ja kuluja kuvaavasta tuotto- ja kululaskelmasta, tilinpäätöspäivän taloudellista asemaa kuvaavasta taseesta ja liitteenä ilmoitettavista tiedoista. Valtioneuvoston kanslian kirjanpitoyksikön tilinpäätös sisältää myös oikeuskanslerinviraston toimintakertomuksen.</p> <p>Tilinpäätökseen sisältyvä toimintakertomus sisältää johdon katsauksen toimintaan sekä raportoinnin ministeriön toiminnan yhteiskunnallisesta vaikuttavuudesta, kuvauksen toiminnallisesta tehokkuudesta, tuotoksista ja laadunhallinnasta sekä henkisten voimavarojen hallinnasta. Toimintakertomus sisältää myös sisäisen valvonnan arviointilausuman, kokonaisarviointien tulokset ja yhteenvedot väärinkäytöksistä.</p>		
Kustantaja	Valtioneuvoston kanslia		
Julkaisun myynti/jakaja	Sähköinen versio: julkaisut.valtioneuvosto.fi Julkaisumyynti: julkaisutilaukset.valtioneuvosto.fi		

Presentationsblad

Utgivare	Statsrådets kansli	28.2.2019	
Publikationens titel	Bokslut för statsrådets kanslis bokföringsenhet (BFE 125) för 2018		
Publikationsseriens namn och nummer	Statsrådets kanslis publikations 2019:8		
ISBN PDF	978-952-287-695-9	ISSN PDF	2490-1164
URN-adress	http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-287-695-9		
Sidantal	103	Språk	finska
Nyckelord	bokslut, ekonomi, verksamhetsberättelse		
Referat	<p>Bokslutet för statsrådets kanslis bokföringsenhet för 2018 består av en verksamhetsberättelse, utfallskalkyler som redogör för utfallet av budgeten, en intäcks- och kostnadskalkyl som redogör för intäkterna och kostnaderna, en balansräkning som redogör för den ekonomiska ställningen på bokslutsdagen och uppgifter som lämnas i bilagor. Bokslutet för statsrådets kanslis bokföringsenhet innehåller också justitiekanslersämbetets verksamhetsberättelse.</p> <p>Verksamhetsberättelsen i bokslutet innehåller ledningens översikt över verksamheten, en rapport om de samhälleliga verkningarna av ministeriets verksamhet samt en beskrivning av den funktionella effektiviteten, produktionen, kvalitetsledningen och hanteringen av mänskliga resurser. Verksamhetsberättelsen innehåller också ett utlåtande om utvärderingen av den interna kontrollen, resultaten av helhetsbedömningarna och sammanfattningar av oegentligheter.</p>		
Förläggare	Statsrådets kansli		
Beställningar/distribution	Elektronisk version: julkaisut.valtioneuvosto.fi Beställningar: julkaisutilaukset.valtioneuvosto.fi		

Sisältö

1	Johdon katsaus	8
2	Tuloksellisuus	12
2.1	Valtioneuvostotason tulostavoitteet.....	12
2.1.1	Hallitusohjelman täytäntöönpano	12
2.1.2	Valtioneuvoston toiminnan ja rakenteen strateginen kehittäminen	17
2.1.3	Suomen EU-politiikan johtaminen	19
2.1.4	Valtion aktiivinen ja selkeä omistajapolitiikka	20
2.1.5	Valtioneuvoston yhteinen toimintakulttuuri ja kehittämishankkeet.....	21
2.2	Valtioneuvoston kanslian oman toiminnan tulostavoitteet.....	28
3	Vaikuttavuus	29
3.1	Toiminnan vaikuttavuus	29
3.2	Siirto- ja sijoitusmenojen vaikuttavuus	30
4	Toiminnallinen tehokkuus	32
4.1	Toiminnan tuottavuus ja taloudellisuus	32
4.2	Maksullisen toiminnan tulos ja kannattavuus	35
4.3	Yhteisrahoitteisen toiminnan tulos ja kannattavuus	36
5	Tuotokset ja laadunhallinta	37
5.1	Suoritteiden määrät ja aikaansaadut julkishyödykkeet.....	37
5.2	Palvelukyky sekä suoritteiden ja julkishyödykkeiden laatu.....	46
6	Henkisten voimavarojen hallinta ja kehittäminen	48
6.1	Henkilöstön määrä ja rakenne.....	48
6.2	Tehty työaika ja henkilöstökulut	49

6.3	Työhyvinvointi ja työkykyinvestoinnit.....	50
6.4	Osaaminen ja muu aineeton pääoma	51
7	Tilinpäätösanalyysi.....	52
7.1	Rahoituksen rakenne	52
7.2	Talousarvion toteutuminen.....	54
7.3	Tuotto- ja kululaskelma	59
7.4	Tase	60
8	Sisäisen valvonnan arviointi- ja vahvistuslausuma.....	61
9	Arviointien tulokset	63
10	Yhteenveto havaituista väärinkäytöksistä	64
11	Tilinpäätöslaskelmat ja liitetiedot	65
12	Liitteet	76
	Valtioneuvoston kanslian tilinpäätöksen liite 1: Selvitys tilinpäätöksen laatimisperusteista ja vertailtavuudesta	76
	Valtioneuvoston kanslian tilinpäätöksen liite 2: Nettoutetut tulot ja menot	79
	Valtioneuvoston kanslian tilinpäätöksen liite 3: Arviomäärärahojen ylitykset.....	80
	Valtioneuvoston kanslian tilinpäätöksen liite 4: Peruutetut siirretyt määrärahat.....	80
	Valtioneuvoston kanslian tilinpäätöksen liite 5: Henkilöstökulujen erittely	81
	Valtioneuvoston kanslian tilinpäätöksen liite 6: Selvitys suunnitelman mukaisten poistojen perusteista ja niiden muutoksista.....	81

Valtioneuvoston kanslian tilinpäätöksen liite 7: Kansallis- ja käyttöomaisuuden sekä muiden pitkävaikutteisten menojen poistot	81
Valtioneuvoston kanslian tilinpäätöksen liite 8: Rahoitustuotot ja -kulut.....	82
Valtioneuvoston kanslian tilinpäätöksen liite 9: Talousarvionaloudesta annetut lainat	83
Valtioneuvoston kanslian tilinpäätöksen liite 10: Arvopaperit ja muut oman pääoman ehtoiset sijoitukset.....	84
Valtioneuvoston kanslian tilinpäätöksen liite 11: Taseen rahoituserät ja velat	87
Valtioneuvoston kanslian tilinpäätöksen liite 12: Valtiontakaukset ja -takuut sekä muut monivuotiset vastuut.....	88
Valtioneuvoston kanslian tilinpäätöksen liite 13: Taseeseen sisältyvät rahastoidut varat	89
Valtioneuvoston kanslian tilinpäätöksen liite 14: Taseeseen sisältyvät rahastoidut varat	89
Valtioneuvoston kanslian tilinpäätöksen liite 15: Velan muutokset	89
Valtioneuvoston kanslian tilinpäätöksen liite 16: Velan maturiteettijakauma ja duraatio.....	89
Valtioneuvoston kanslian tilinpäätöksen liite 17:	89
13 Allekirjoitukset	91
14 Oikeuskanslerinviraston toimintakertomus.....	92
15 Allekirjoitukset	103

1 Johdon katsaus

Vuotta 2018 leimasivat hallitusohjelman mukaisten toimien ja tavoitteiden toteuttamisen jatkaminen sekä tulevaa hallituskautta valmistelevat toimet, joissa valtioneuvoston kanslialla on merkittävä rooli. Poikkihallinnollisesti valmisteltuna hankkeena, kansliapäälliköiden johdolla valmisteltiin Mahdollisuudet Suomelle -julkaisu, jolla pyritään tarjoamaan tietopohjaa tulevan hallitusohjelman valmisteluun. Julkaisussa on nimetty kolme päämäärää, joita kaikki ministeriöt tavoittelevat: yhdenvertaisuuden edistäminen, kestävä kasvu ja turvallinen ja vakaa yhteiskunta.

Kertomusvuonna toteutettiin kansallista kestävän kehityksen toimeenpano-ohjelmaa (Agenda2030) vakiinnuttamalla kestävän kehityksen seurantajärjestelmä ja tuottamalla tietoa päätöksenteon tueksi. Kansallinen arviointi Suomen kestävän kehityksen politiikasta käynnistettiin. Kestävän kehityksen yhteiskuntasitoumusta kehitettiin laajentamalla ja kehittämällä sitoumus2050-palvelua ja sitoumusalustaa.

Kertomusvuonna toteutettiin yhdeksän hallituksen strategiaistuntoa. Istunnoissa käsiteltiin hallituksen keskeisiä hankkeita sekä arvioitiin hallitusohjelman tavoitteiden toteutumista. Hallituskauden tavoitteiden seurannan vaikuttavuusindikaattoreiden pohjalta hallituskauden tavoitteiden arvioidaan toteutuneen pääosin hyvin. Tarkistettu toimintasuunnitelma julkistettiin toukokuussa 2018.

Valtioneuvoston kanslian vastuulle on hallituksen puoliväliriihessä annettu poikkihallinnollisia politiikkakokonaisuuksien toimeksiantoja, jotka vaativat koordinoitua ja yhteistyötä yli ministeriörajojen. Kertomusvuonna käynnissä olevia toimeksiantoja olivat Terveet tilat 2028 -toimenpideohjelma, Perusturvan ja toimeliaisuuden kokonaisuudistus TOIMI ja ekosysteemifoorumikokeilu. Tämän lisäksi kertomusvuonna kanslian vastuulla oli hallituksen eriarvoisuutta käsittelevä työryhmätyö sekä saamelaisasioiden totuus- ja sovintoprosessin (komissio) valmistelutyö.

Uuteen hallituskauteen valmistautumiseksi perustettu hallituksen strategisten johtamisvälineiden kehittämishanke (ns. Pakuri-hanke) valmistui vuoden 2018 lopussa. Hankkeessa valmisteltiin 20 suositusta strategisen politiikanteon vahvistamiseksi.

Keskeisiksi kehittämiskohteiksi tunnistettiin politiikka- ja resurssiprosessien parempi yhteensovittaminen, hallituksen yhteisen viestinnän vahvistaminen, hallituspolitiikan koordinaation ja toimeenpanon tehostaminen sekä ylivaalikautisen politiikkavalmisteluvarmistaminen.

Kertomusvuonna eduskunnalle annettiin tulevaisuusselonteon toinen osa, Ratkaisuja työn murroksessa.

Suomen hallituksen Angela Merkelille myöntämän kansainvälisen tasa-arvopalkinnon (IGEP) raha-avustus annettiin alkuvuonna Merkelin valitsemalle hyväntekeväisyyskohteelle, nigeriläiselle kansalaisjärjestölle.

Suomi 100 juhluvuosihanke päätettiin, hankkeesta tehtiin loppuraportti ja tulokset koottiin myös julkaisuksi. Suomen sisällissodan muistovuosi 1918 -projektissa huomiointiin ja muistettiin historiallisia tapahtumia sekä koottiin ja julkaistiin niistä tietoa.

Kertomusvuonna järjestettiin valtioneuvoston kanslian valmisteluvastuulla presidentti Mauno Koiviston muistomerkin suunnittelukilpailu ja muistomerkin paljastustilaisuus. Lisäksi kanslia osallistui Trump–Putin-huipputapaamisen järjestelyihin.

Kertomusvuonna EU-ministerivaliokunnassa linjattiin säännöllisesti keskeisistä kokonaisuuksista ennakkovaikuttamista ja kantoja, jotta Suomi saattoi vaikuttaa oikea-aikaisesti unionissa. Kantoja muodostettiin esimerkiksi Ison-Britannian eroprosessiin, tulevaan monivuotiseen rahoituskehykseen ja Euroopan talous- ja rahaliiton kehittämiseen sekä oikeusvaltiokysymyksiin. Suomelle tärkeissä kokonaisuuksissa, kuten kestävässä kasvussa ja turvallisuuskysymyksissä (erit. puolustus), saatiin Suomen kantoja edistettyä. Valtioneuvoston EU-vaikuttamisstrategia vuodelle 2018 arvioidaan toteutuneen hyvin.

Ylimääräinen Eurooppa-neuvosto vahvisti 25.11.2018 erosopimuksesta Ison-Britannian hallituksen kanssa saavutetun yhteisymmärryksen ja hyväksyi yhteisen poliittisen julistuksen tulevan suhteen puitteista Suomen ja EU:n neuvottelutavoitteiden mukaisesti.

V. 2019 olevan Suomen EU-puheenjohtajakauden painopisteitä ja Suomen tavoitteita edistettiin vaikuttamalla joulukuussa hyväksytyyn neuvoston 18 kuukauden ohjelmaan. Suomessa järjestettävien kokousten ja muiden järjestelyjen valmistelua jatkettiin laatimalla kokouskalenteri puheenjohtajakaudelle, kilpailuttamalla kokouspaikka, toteuttamalla puheenjohtajakauden lisähenkilöstön rekrytointeja sekä järjestämällä koulutuksia ja työryhmäpuheenjohtajien valmennuksia.

Valtion aktiivista omistajapolitiikkaa jatkettiin toteuttamalla Neste Oyj:n, Posti Group Oyj:n, Nordic Morning Group Oyj:n ja Vapo Oy:n yhtiösiirrot Valtion kehitysyhtiö Vake Oy:öön. Lisäksi valtioneuvoston kanslia toteutti useita myyntiprojekteja vuoden aikana mahdollistaen valtion talousarvion tuloutustavoitteen saavuttamisen. Altia Oyj listattiin pörssiin ja Raskone Oy:n omistuksesta luovuttiin. Valtio myi lisäksi 12,8 miljoonaa Neste Oyj:n osaketta, eli noin 5,0 % kaikista Neste Oyj:n osakkeista. Osakeomistuksista muodostui osinkotuloja, osakemyyntituloja ja pääomanpalautuksia yhteensä 2,4 mrd. euroa. Valtion pörssiomistusten arvonkehitys oli yleiseen markkina-kehitykseen nähden hyvää (+ 9,3 %).

Valtioneuvoston kansliassa valmistui yhteisistä hallinto- ja palvelutehtävistä viiden vuoden suunnitelma ”VNHY:n Iso kuva – Yhteinen valtioneuvosto 2023”, joka kirkastaa valtioneuvoston yhteisten hallinto- ja palvelutehtävien tavoitetilan ja kehityssuunnan.

Kertomusvuonna valtioneuvoston yhteistä toimintakulttuuria vahvistettiin tarjoamalla yhteisiä ohjeita ja toimintamalleja mm. henkilöstöpolitiikassa, turvallisuusjohtamisessa ja taloushallinnossa.

Valtioneuvoston käyttämien toimitilojen kehittämistä jatkettiin yhtenäisen toimintamallin mukaisena luomalla avointa ja verkostomaista ajasta ja paikasta riippumatonta työn tekemistä tukevia tilaratkaisuja. Valtioneuvoston eri kiinteistöissä sijaitsevia neuvotteluhuoneita avattiin lisää ministeriöiden yhteiskäyttöön ja niiden käytön tueksi valmisteltiin kokoustilakonsepti. Peruskorjaushankkeista saatiin päätökseen Aleksanterinkatu 4–10 toimitilat, jotka soveltuvat joustavasti ministeriökäyttöön. Merikasarmen ja Smolnan peruskorjaukset käynnistyivät. Korttelien I ja II (VN-linna, Valtioneuvostokortteli) peruskorjauksen ja uudistamisen osalta tehtiin selvitys.

Myös valtioneuvoston turvallisuusratkaisujen kehittämistä edistettiin tietoturvaluutta, toimitilaturvullisuutta ja valmiussuunnittelua koskevilla toimilla. Kertomusvuonna käynnistettiin VN tietoturvaluuden hallintamalli. Turvallisuusjohtamisen osalta jatkettiin yhteisen turvallisuuden toimintamallin toimeenpanoa ministeriöissä. VN valmiussuunnitelmia, varautumiskäytäntöjä sekä koulutus- ja harjoitustoimintaa kehitettiin ja yhtenäistettiin. VN hybriditilannekuvatoiminto perustettiin.

Valtioneuvoston kanslia tarjosi ministeriöille poikkihallinnollista hankintojen kilpailutusapua muuan muassa koordinoimalla yhteishankinnan viestintä- ja markkinointisopimuksesta kuuden muun ministeriön puolesta. Tietosuojasetuksen toimeenpano toteutettiin ja ministeriöiden kesken käynnistettiin verkostomainen tietosuoja-asioita koskeva yhteistyö.

Kertomusvuonna jatkettiin valtioneuvoston merkittävien kehittämishankkeiden valmistelua. Valtioneuvoston yhteisen tietoteknisen ympäristön yhtenäistäminen saatiin pääosin päätöksensä. Valtti-työasemien käyttöönotto päättyi ja tulostusuudistus saatiin pääosin toteutettua. Yhteisen asianhallintajärjestelmä Vahvan ja virtuaalityöpöytä Kampuksen ministeriökäyttönotot käynnistyivät vaiheittain.

Valtioneuvoston kanslian toiminta lyhyesti vuonna 2018

2 Tuloksellisuus

Valtioneuvoston kanslian valtioneuvostotason tulostavoitteet on johdettu hallinnonalan vaikuttavuustavoitteista tukemaan niiden toteutumista ja ne on jaoteltu valtioneuvostotasaisen toiminnan sekä valtioneuvoston kanslia -tasaisen toiminnan tulostavoitteisiin.

2.1 Valtioneuvostotason tulostavoitteet

Valtioneuvoston kanslia on määritellyt toiminnalle viisi painopistettä, joiden mukaisesti valtioneuvostotason tulostavoitteet on ryhmitelty. Tässä luvussa on arvioitu tulostavoitteiden toteutuminen perusteluineen (arvosanat: erinomainen, hyvä, tyydyttävä, välttävä, kesken).

2.1.1 Hallitusohjelman täytäntöönpano

Taulukko 1. Hallitusohjelman täytäntöönpanon tulostavoitteiden toteutuminen

1. Tuetaan pääministeriä hallituspolitiikan johtamisessa ja poikkihallinnollisessa yhteensovittamisessa	
Hyvä	<p>Vuonna 2018 toteutettiin yhdeksän hallituksen strategiaistuntoa. Istunnoissa käsiteltiin hallituksen keskeisiä hankkeita sekä arvioitiin hallitusohjelman tavoitteiden toteutumista. Hallitukselle on tuotettu säännöllisesti seurantatietoa sekä kärkihankkeiden etenemisestä (aikajanat verkkosivuilla) että hallituksen tavoitteiden toteutumisesta (indikaattorit). Hallituksen toimintasuunnitelma päivitettiin viimeisen kerran keväällä 2018. Se sisältää koosteen kärkihankkeiden ja reformien keskeisimmistä saavutuksista ja loppuhallituskauden toimista sekä hallituksen kevään 2017 puolivälitarkastelussa päättämistä uusista avauksista.</p> <p>Loppuvuodesta hallitus arvioi poliittisesti hallituskauden tavoitteiden toteutumista strategiaistunnossa. Arvioiden tukena käytettiin myös VNK:n seuraamia vaikuttavuusindikaattoreita. Hallituskauden tavoitteiden todettiin toteutuneen pääosin hyvin.</p> <p>Hallituksen vuosikertomukseen tulee sisältymään yleispiirteinen arviointi hallituspolitiikan vaikuttavuudesta.</p>
2. Kestävän kehityksen kansallisen koordinaation ja toimenpanon kehittäminen sekä laaja-alainen yhteistyö eri kumppaneiden kanssa Agenda 2030 toteuttamiseksi	
Hyvä	<p>Valtioneuvostotasolla on toteutettu selontekona 2017 annettua kansallista kestävän kehityksen toimeenpano-ohjelmaa Agenda2030sta. Vuoden aikana vakiinutettiin kansallinen osallistava kestävän kehityksen seurantajärjestelmä ja sen tuottamaa tietoa on hyödynnetty päätöksenteossa ja raportoinnissa eduskunnalle.</p> <p>Kertomusvuonna jatkettiin myös kestävän kehityksen sisällyttämistä osaksi hallinnon tärkeimpiä toiminnan suunnittelu- ja raportointiprosesseja (JTS, TAE ja HVK). Lisäksi</p>

	<p>tuettiin globaali-indikaattoreiden seurantajärjestelmän organisointia Tilastokeskukseen.</p> <p>Kansallinen arviointi Suomen kestävä kehityksen politiikasta käynnistettiin. Arvioinnissa selvitetään myös, miten Suomen ulkopoliittika kaikilla hallinnonaloilla edistää Agenda 2030 tavoitteiden saavuttamista. Arviointi valmistuu vuoden 2019 keväällä.</p> <p>Kestävä kehityksen yhteiskuntasitoumusta kehitettiin hallinnonalojen ja eri toimialojen kanssa yhteistyössä. Loppuvuodesta sitoumus2050-palveluun avattiin Kansalaisten kestävä elämäntavat -palvelu, jonka avulla kansalaiset voivat testata oman elämäntapansa hiilijalanjäljen ja sitoutua sen puolittamiseen. Uusi palvelu lähes kaksinkertaisti toimenpidesitoumusten määrän. Lisäksi vahvistettiin kestävä kehityksen yhteiskuntasitoumuksen ja sen sisältämien toimenpidesitoumusten kytkeä kansalliseen toimeenpanoon sekä kehitettiin sitoumusalustaa.</p>
<p>3. Tutkimustieto on laadukasta ja tukee päätöksentekoa valtioneuvostossa.</p>	
<p>Hyvä</p>	<p>Kertomusvuonna valmisteltiin valtioneuvoston selvitys- ja tutkimussuunnitelma (VN TEAS -suunnitelma) vuodelle 2019. Suunnitelman valmistelussa hyödynnettiin avointa verkkopohjaista yhteiskehittämistä alkuvaiheessa teemojen ideoinnissa ja tietotarvekuvausten täsmentämisessä.</p> <p>Vuoden 2018 suunnitelmaa toimenpantiin viidellä avoimella haulla. Selvitys- ja tutkimustoiminnan hankkeita käynnistyi 65 ja valmistui 80. Tietokaytoon.fi -verkkosivuilla ja somekanavilla välitettiin tietoa hankkeista. Hankkeiden raportteja julkaistiin 81, policy brief -katsauksia 34, blogikirjoituksia 30 ja uutiskirjeitä 9. Hankkeiden tuloksia välitettiin päätöksenteon käyttöön myös järjestämällä erilaisia vuorovaikutustilaisuuksia.</p> <p>Valtioneuvoston selvitys- ja tutkimushankeena käynnistetty tutkimuslaitosten ja tutkimusrahoituksen kokonaisuudistusta koskeva arviointi valmistui joulukuussa 2018. Valtiontalouden tarkastusviraston selvitys valtion tutkimuslaitosten ja tutkimusrahoituksen kokonaisuudistuksen päätöksentekoa tukevan toiminnan organisoinnista julkaistiin maaliskuussa 2018. Toimintakäytänteiden kehittämisessä on huomioitu näissä hankkeissa esitetyt havainnot ja suositukset. Myös hankekohtaisen vaikutusarviointimallin kautta on kerätty ministeriöiden asiantuntijoiden ja tutkijoiden palautetta VN TEAS -hanketyöskentelystä ja tutkimustulosten hyödyntämisestä.</p> <p>Sähköisestä hakujärjestelmästä toteutettiin esiselvitys. Valtioneuvoston selvitys- ja tutkimustoiminnan sähköisen haku- ja asiointijärjestelmän toteutus käynnistetään vuonna 2019.</p> <p>Strategisen tutkimuksen neuvoston aloitteen pohjalta valmisteltiin hallituksen päätös strategisen tutkimuksen teemoista ja painopistealueista vuodelle 2019. Valmistelussa kuultiin tutkimus- ja innovaationeuvostoa, kansliapäällikkökokousta ja TEA-työryhmää.</p>

4. Ministeriöiden viestintä on verkossa esitystavaltaan ja toiminnoiltaan yhtenäistä	
Tyydyttävä	<p>Visuaalisen viestinnän työryhmän ehdotusten pohjalta selvitettiin yhteisen kuvapankin hankintaa ja käyttöönottoa.</p> <p>Verkkosivustojen esitystapoja ja ylläpitotyökaluja kehitettiin ministeriöiden yhteisessä julkaisujärjestelmässä (YJA), ja ministeriöiden verkkosivut ovat lähentyneet toisiaan esitystavaltaan. Some-syötteisiin on tehty Twitter-nostotyökalu, jossa näkyy twiittejä YJAn sivuilla. Lisäksi on suunniteltu tiedotelomakkeeseen muutoksia, joilla voidaan tehdä Twitter-viestit suoraan YJAsta. Yhteinen ministeriömallisivusto rakennetaan YJAn seuraavaan versioon vuonna 2019.</p> <p>Viestintäjohtajat hyväksyivät suosituksen viittomakielen käytöstä valtioneuvoston viestinnässä. Suosituksessa mm. listataan tiedotustilaisuudet, jotka tulkataan. Lisäksi suositellaan, että verkkosivuille käännetään suomenkielisellä ja suomenruotsalaisella viittomakielellä valtioneuvoston ja ministeriöiden perustiedot, ministeriön hallinnonala, tehtävä ja vastuualueet, ministeriön johto, yhteystiedot lisätietoja varten ja tietosuojat. Valtioneuvosto.fi-sivulle luodaan kokonaisuus ministeriöiden viitotuista sisällöistä.</p> <p>Selkokielen käytöstä on tehty esiselvitys. Selvitystyön pohjalta tehtävät yhteiset linjaukset selkokielen käytön edistämiseksi valtioneuvostossa siirtyivät vuodelle 2019.</p>
5. Valmistellaan hallituksen poikkihallinnolliset politiikkakokonaisuuksien toimeksiannot.	
Hyvä	<p>Valtioneuvoston kanslian vastuulle annettiin hallituksen puoliväliriihessä seuraavat poikkihallinnolliset toimeksiannot; Terveet tilat 2028 - toimenpideohjelma, Perusturvan ja toimeliaisuuden kokonaisuudistus TOIMI ja ekosysteemifoorumikokeilu.</p> <p>Valtioneuvosto hyväksyi 3.5.2018 periaatepäätöksen Terveet tilat 2028 -toimenpideohjelmasta. Hankkeeseen asetettiin johtoryhmä ja sihteeristö kesäkuussa. Toimeenpano on edennyt suunnitellusti. Hankkeen kannalta merkittävää oli myös yhteisten talouden ja toiminnan seurantavälineiden kehittäminen käyttöönotettavaksi 1.1.2019. Tämä tukee VN-tason yhteistyötä ja siten koko laajaa verkostoa sekä parlamentaarista seurantaa koko 10 vuoden ohjelmakauden ajan.</p> <p>Perusturvan ja toimeliaisuuden kokonaisuudistus TOIMI on edennyt suunnitellusti. Hankkeen tehtävä on ollut tukea puolueita ja poliittisia toimijoita perusturvan uudistamista koskevien näkemysten muodostamisessa. Hanke on kiteyttänyt päätöksenteon perusvalintoja ja linjauksia, käynnistänyt julkista keskustelua, tuottanut tietoperustaa ja osallistanut laajasti verkostoja työhön. Hanke julkistaa laajan tausta-aineiston kiteytetyn loppuraportoinnin yhteydessä. Hankkeen toimintamallin kuvaus laaditaan keväällä 2019.</p> <p>Ekosysteemifoorumi jatkoi kertomusvuonna digitalisaatiokehityksen vauhdittamista hallituksen painopisteiden mukaisissa ekosysteemeissä, kuten liikenne palveluna ja sote-tiedon hyödyntäminen. Toimintamallilla haettiin syötteitä tietopolitiikan ja meripolitiikan muotoiluun sekä EU-vaikuttamiseen komission tulevalla viisivuotiskaudella. Kaikkiaan vuonna 2018 järjestettiin seitsemän ekosysteemifoorumia, joissa olivat laajasti edustettuina hallinto, yritykset, tutkijat ja järjestöt. Tekoäly ja erityisesti sen eettinen hyödyntäminen olivat tilaisuuksien kantavia teemoja.</p>

	<p>Kertomusvuonna jatkettiin pääministerin asettamaa selvitystyötä eriarvoistumisen ehkäisemiseksi ja vähentämiseksi. Hallituksen eriarvoisuutta käsittelevä työryhmän loppuraportti valmistui maaliskuussa 2018. Loppuraporttiin työryhmä laati ehdotukset toimiksi useille eri elämänalueille eriarvoisuuden torjumiseksi ja vähentämiseksi.</p> <p>Valtioneuvoston kanslia ja oikeusministeriö kartoittivat kertomusvuonna yhteistyössä Suomen Saamelaiskäräjien kanssa totuus- ja sovintoprosessin (komissio) toimeenpanotapoja. Osana valmistelua järjestettiin laaja kuulemiskiertue Saamenmaalla ja Suomen suurimmissa kaupungeissa. Valtioneuvoston kanslia julkaisi kuulemisista raportin julkaisusarjassaan (14/2018). Valmistelua jatketaan vuonna 2019.</p>
<p>6. Tasa-arvon edistäminen kansainvälisesti ja suomalaisessa yhteiskunnassa. Jaetaan valtioneuvoston kansainvälinen tasa-arvopalkinto (IGEP) 2018.</p>	
Hyvä	<p>Suomen hallituksen perustama kansainvälinen tasa-arvopalkinto myönnettiin joulukuussa 2017 Saksan liittokansleri Angela Merkelille. Alkuvuodesta 2018 raha-avustus annettiin Merkelin valitsemalle hyväntekeväisyyskohteelle, nigeriläiselle kansalaisjärjestölle. Palkinnon tunnettuutta edistettiin monipuolisesti sosiaalisessa mediassa ja palkinnon omilla verkkosivuilla. Loppuvuodesta käynnistettiin haku seuraavan tasa-arvopalkinnon saajaksi.</p> <p>Suomen maabrändiä vahvistettiin maakuvatyössä ratkaisukeskeisenä maana, jossa keskeisiä arvoja ovat yhdenvertaisuus ja kestävä kehitys. Maakuvatyön vuosikalenterin yhteydessä toteutettiin teemoihin liittyvää kampanjointia.</p> <p>Lisäksi selvitettiin 100-tasa-arvotekoa-toimintatavan kansainvälistämistä yhteistyössä kansalaisjärjestöjen kanssa.</p>
<p>7. Vahvistetaan maakuvatyön vaikuttavuutta selvittämällä julkisen hallinnon maakuvatyöhön osoittamat resurssit ja laatimalla toimintaa ohjaava strateginen suunnitelma.</p>	
Kesken	<p>Valtioneuvoston kanslia jatkoi Finnish Promotion Boardin puheenjohtajana. Sovittiin vuoden 2019 työn painopisteistä ja viestinnän toteutustavoista sekä toimintaa ohjaavasta temaattisesta vuosikalenterista. Sovittiin laajaa tasa-arvotyötä tukevan HÄN-kampanjan toteutuksesta v. 2019, johon osallistuu valtionhallinnon ohella ulkopuolisia toteuttajia.</p> <p>Toteutettiin Sitran kanssa yhteistyössä maakuvatyön nykytilan selvitys ja kehitystarpeiden kartoitus. Sovittiin maakuvatyön uudesta läpileikkaavasta teemasta vuodelle 2019. Teemaksi valittiin yhdenvertaisuus, joka tukee osaltaan kansainvälisen tasa-arvopalkinnon brändin vahvistamista.</p>
<p>8. Suomi 100 juhluvuoden tulosten kokoaminen ja julkaisu.</p>	
Hyvä	<p>Suomi 100 -juhlavuosihanke päättyi syyskuussa 2018, kun hankkeen loppuraportti julkaistiin. Loppuraportti kokosi yhteenvedon juhlavuoden toteutuksesta ja sen tuloksista. Joulukuussa 2018 julkaistiin lisäksi Suomi 100 -kirja, joka täydensi virallista raporttia kertomalla kuvin ja tarinoin juhlavuoden laajasta kokonaisuudesta.</p> <p>Itsenäisyyden juhluvuosi ylitti sille asetetut odotukset. Avoimeen ohjelmaan liittyi Suomessa ja ulkomailla yhteensä 5 000 hanketta. Ohjelman toteuttamiseen osallistui Suomessa noin 800 000 ihmistä ja tapahtumia oli arviolta 170 000. Juhlavuoden tavoitteiden toteutumista seurattiin tiiviisti jo matkan varrella. Mutta vuoden 2018 alkupuolella koottiin näitä täydentämään suuri määrä aineistoa sekä tehtiin useita juhlavuoden tuloksia ja vaikutuksia mittaavia tutkimuksia ja selvityksiä.</p>

	<p>Lisäksi keväällä koottiin viisihenkinen asiantuntijatyöryhmä, jonka tehtävänä oli arvioida juhluvuoden yhteiskunnallista merkitystä. Työryhmä havainnot liittyen sosiaaliseen pääomaan, osallisuuteen, moniarvoisuuteen ja suomalaisuuden käsitteeseen olivat tärkeä osa loppuraportin juhluvuoden alustavaa vaikutusten arviointia.</p> <p>Osana Suomen satavuotisen itsenäisyyden kaarta vuonna 2018 juhlistettiin satavuotiasta Suomen lippua. Pääjuhla pidettiin Haminan Bastionissa 28.5.2018 ja juhla toteutettiin yhteistyössä sisäministeriön ja Haminan kaupungin kanssa.</p>
9. Muistovuoden 1918 toteutus korostaen yhteiskunnallisen eheyden merkitystä	
Hyvä	<p>Suomen sisällissodasta tuli vuonna 2018 kuluneeksi sata vuotta. Vuoden 1918 tapahtumat ovat osa Suomen itsenäistymisen kehityskaarta ja yksi sen tärkeistä vaiheista. Historiallisten tapahtumien huomioiminen ja muistaminen kuuluvat valtiollisiin tehtäviin. Muistovuosi 1918 -tilaisuudet ja sisällöt korostivat yhteiskunnallisen eheyden merkitystä.</p> <p>Muistovuosi 1918 -projekti kokosi ja julkaisi tietoa ajanjakson muistamiseen liittyvistä sisällöistä ja tapahtumista Suomessa viestintäkanaviensa kautta. Lisäksi toteutettiin ajanjakson muistamista koskevaa toimintaa yhteistyössä eri tahojen kanssa ja sitä kautta edistettiin kansalaisyhteiskunnan toimintaa. Viestinnällisinä pääkanavina toimivat Muistovuosi 1918 -verkkosivusto osoitteessa muistovuosi.fi sekä sosiaalisen median kanavat Facebookissa ja Twitterissä sekä valtioneuvoston kanslian viestinnän kanavat.</p> <p>Eri toimijoiden kanssa toteutettiin 13 yhteistä tilaisuutta ympäri maata. Tämän lisäksi valtioneuvoston kanslia järjesti Sisällissodan muistohetken heti vuoden alussa 26.1.2018 Eduskunnassa ja päätöseminaarin 4.12.2018 Säätytalolla, Helsingissä. Tilaisuuden ajankohdalla kunnioitettiin tasan sata vuotta sitten käynnistyneitä ensimmäisiä kuntavaaleja. Yksi merkittävä yhteistyöhanke vuoden aikana oli Kaatuneiden muistopäivänä 20.5.2018 Turun tuomiokirkossa ja muistomerkeillä järjestetty Sisällissodan valtakunnallinen yhteinen muistohetki. Tilaisuus toteutettiin yhteistyössä Suomen evankelis-luterilaisen kirkon kanssa.</p>
10. Vahvistetaan kokeilukulttuuria Suomessa ja kehitetään kokeiluja mahdollistavaa ekosysteemiä.	
Hyvä	<p>Tutkimusperusteisten kokeiluasetelmien lisäämistä ministeriöissä ja virastoissa edistettiin. Useita koulutuksia järjestettiin ja kokeilujen käynnistämistä tuettiin.</p> <p>Hallituksen asettamilla painopisteillä rahoitettiin pienkokeiluja, joista osa löysi pysyvän kotipesän ja usea onnistui uudistamaan toimintatapoja ja tuottamaan innovatiivisia ratkaisuja. Kokeiluhaut haastoivat myös VN-tason toimintatapoja. Pienkokeilujen toteuttamiseksi rakennettiin yhteistyömalli Motivan kanssa.</p> <p>Kokeilutoiminnan edellytyksiä vahvistettiin purkamalla esteitä mm. julkaisemalla kokeilulainsäätäjän opas. Nopean toiminnan mallista luotiin toimintamalli hyödyntää ulkopuolista asiantuntija-apua erityisesti tutkimuksellisissa ja ihmislähtöisissä koeasetelmissa.</p>

2.1.2 Valtioneuvoston toiminnan ja rakenteen strateginen kehittäminen

Taulukko 2. Valtioneuvoston toiminnan ja rakenteen strategista kehittämisen tulostavoitteiden toteutuminen

11. Valmistaudutaan uuteen hallituskauteen.	
Hyvä	<p>Uuteen hallituskauteen valmistautumiseksi perustettu hallituksen strategisten johtamisvälineiden kehittämishanke (ns. Pakuri-hanke) valmistui vuoden 2018 lopussa. Hankkeessa valmisteltiin 20 suositusta strategisen politiikanteon vahvistamiseksi. Keskeisiksi kehittämiskohteiksi tunnistettiin politiikka- ja resurssiprosessien parempi yhteensovittaminen, hallituksen yhteisen viestinnän vahvistaminen, hallituspolitiikan koordinaation ja toimeenpanon tehostaminen sekä ylivaalikautisen politiikkavalmistelun varmistaminen.</p> <p>Osana hallituksen strategisten ohjausvälineiden kehittämishanketta valmisteltiin yhdessä ministeriöiden viestintäjohtajien kanssa toimia hallituksen yhteisen viestinnän vahvistamiseksi. Seuraavan hallituksen linjattavaksi valmisteltujen suositusten mukaan hallitukselle valmistellaan viestintästrategia, josta tehtäisiin kirjaus hallitusohjelmaan. Suosituksiin kirjattiin myös useita muita toimia hallituksen yhteisen viestinnän kehittämiseksi, kuten strategiaistuntojen avoimuuden lisääminen, viestintävalmennukset sekä hallituksen säännönmukaiset mediatapaamiset.</p> <p>Pakuri-hankkeen viitoittamana käynnistettiin myös valmistelu kevään 2019 hallitusvaihdokseen sisältäen sekä prosessituen suunnittelun että tietopohjan laadinnan. Lisäksi kansliassa käynnistettiin hanke tulevan hallitusohjelman seurantamenettelyn toteuttamisesta Hankeikkunassa.</p> <p>Suunnitelma hallituskauden lainsäädäntösuunnitelmasta sekä ehdotus valtioneuvoston yhteisistä lainvalmisteluresursseista on laadittu yleispiirteisesti. Jatkokäsittelystä vastaa joulukuussa 2018 perustettu valmisteluryhmä, jonka tarkoituksena on tehdä ehdotukset valtioneuvoston lainsäädäntötyön yhteensovittamisen ja suunnitelmallisuuden kehittämiseksi sekä valmistelun laadun parantamiseksi.</p> <p>Nykyisellä hallituksella on ollut seurannassaan 26 kärkihanketta. Hallitus arvioi vuoden 2018 viimeisessä strategiaistunnossa tavoitteidensa toteutumista poliittisesti. Tällöin hallitus arvioi, että se saavuttaa keskeiset tavoitteensa vaalikauden aikana. Arviota hyödynnetään keväällä 2019 julkaistavassa Hallituksen vuosikertomuksessa, joka sisältää arvion koko hallituskaudesta.</p>
12. Ylimmän päätöksenteon prosessi toimii sujuvasti uudistuvassa valtioneuvoston asiankäsittelyjärjestelmässä	
Kesken	Valtioneuvoston yhteistä asianhallintajärjestelmää (VAHVA) ei ole vielä otettu käyttöön.

13. Viestitään hallituksen tavoitteista ja päätöksistä suunnitelmallisesti ja avoimesti hyödyntäen monipuolisesti visuaalista ja kuvallista viestintää	
Hyvä	<p>Viestinnän visuaalisuus vakiinnutettiin kaikilla viestintäkanavilla. Graafisten esitysten, kuvien ja animaatioiden käyttö lisääntyi erityisesti sosiaalisen median kanavilla. Myös lyhytvideot vakiinnuttivat paikkansa keskeisten tapahtumien uutisoinnissa. Oma sisältöä alettiin tuottaa päivittäin sosiaalisen median kanaviin osana uudistettua uutispäällikkötoimintaa. Viestinnän suunnitelmallisuutta ja monipuolistumista tehosti myös käyttöönotettu joka-aamuinen osaston uutiskokous.</p> <p>Päätösviestinnän konsepti uudistettiin kokonaan. Valtioneuvoston päätöksistä uutisoidaan torstaisin ilmestyvässä Valtioneuvoston päätökset -uutiskirjeessä sekä twitterissä ja valtioneuvoston verkkosivujen päätökset-sivuilla.</p> <p>Valtioneuvoston kanslian johdolla uudistettiin hallituksen keskeisten talousneuvottelujen viestintää koskeva ohjeistus. Uutta oheistusta sovelletaan viestittäessä hallituksen budjetti- ja jts-neuvotteluista sekä lisätalousarvioista ja täydentävästä budjettiesityksestä. Neuvottelujen viestinnän painopiste on hallitusohjelman toteuttamisen ison kuvan ja keskeisten suurten linjausten viestinnässä.</p> <p>Loppuhallituskauden yhteistä hallitusohjelman ja kärkihankkeiden viestintäsuunnitelmaa ei tehty, vaan viestintää koordinoitiin ja toteutettiin tapauskohtaisesti. Lisäksi valtioneuvoston verkkosivujen hallitusohjelman toteutus -osuudessa ylläpidettiin kärkihankkeiden etenemissuunnitelmia.</p>
14. Valtioneuvoston ja eduskunnan työn yhteensovittamiseksi laaditaan hallituksen lainsäädäntösuunnitelma	
Hyvä	<p>Kevätkauden ja syyskauden lainsäädäntösuunnitelmat on laadittu suunnitellusti. Ajantasainen lainsäädäntösuunnitelma on ollut syksystä 2018 lähtien luettavissa valtioneuvoston verkkosivuilla.</p>
15. Lainsäädännön arviointineuvoston toiminnan vaikuttavuuden evaluointi	
Hyvä	<p>Lainvalmistelun laadun parantamiseksi valtioneuvoston yhteyteen perustettiin vuonna 2016 lainsäädännön arviointineuvosto. Arviointineuvoston pääasialliseksi tehtäväksi on kahden ensimmäisen toimintavuoden aikana muodostunut lausuntojen antaminen hallituksen esityksien luonnoksista.</p> <p>Valtioneuvoston selvitys- ja tutkimustoiminnan arviointihanke asetettiin arvioimaan lainsäädännön arviointineuvoston toiminnan vaikuttavuutta. Arvioinnin tavoitteena on tuottaa tietoa lainsäädännön arviointineuvoston tämän hetkisestä toiminnasta, verrata arviointineuvoston toimintatapoja ja resursseja muiden maiden vastaavien toimielinten toimintaan sekä tuottaa näkemys siitä, miten lainsäädännön arviointineuvoston toimintaa voitaisiin kehittää tulevaisuudessa. Loppuraportin määräaika on helmikuun 2019 lopussa.</p> <p>Arviointineuvoston vuosikatsaus laadittiin ja julkaistiin huhtikuussa 2018. Vuosikatsaus sisältää tietoa neuvoston toiminnasta.</p>

16. Tulevaisuustyö ja ennakointi on laadukasta ja tukee päätöksentekoa valtioneuvostossa. Valmistellaan hallituksen tulevaisuusselonteko kaksivaiheisena.	
Hyvä	<p>Vuonna 2018 valmistuivat suunnitelmien mukaisesti kaikkien ministeriöiden tulevaisuuskatsaukset sekä valtioneuvoston tulevaisuusselonteon toinen osa. Tulevaisuuskatsaukset valmisteltiin laaja-alaisessa yhteistyössä kaikkien ministeriöiden kanssa, keskeisenä työryhmänä VNK:n vetämä ennakoitintyöryhmä.</p> <p>Tulevaisuusselonteon toinen osa, Ratkaisuja työn murroksessa, annettiin 11.10.2018 eduskunnalle. Tulevaisuusselonteon ensimmäinen osa tarkasteli työn murrosta ja sen yhteiskunnalle esittämiä haasteita. Tulevaisuusselonteon toisessa osassa keskustelu työn tulevaisuudesta ja murroksesta syveni ratkaisuehdotusten kautta ja toisessa osassa esitetyt työn murroksen ratkaisuehdotukset on käyty läpi kestävän kehityksen Agenda2030:n periaatteiden ja indikaattorien kautta.</p> <p>Kansallista ennakoinnin toimintatapaa toteutettiin pääpainona yhteiset tapahtumat kuten FinnSight-ennakointifoorumi ja säännölliset Foresight Fridayt sekä ennakointikeskittymien edistäminen.</p>

2.1.3 Suomen EU-politiikan johtaminen

Taulukko 3. Suomen EU-politiikan johtamisen tulostavoitteiden toteutuminen

17. Suomen kilpailukykyä, kasvua, työllisyyttä ja turvallisuutta vahvistava EU-politiikka	
Hyvä	<p>Suomen vaikuttamistyön onnistumisen varmistamiseksi valtioneuvostolla oli EU-vaikuttamisstrategia vuodelle 2018 ja sitä täydensivät ministeriöiden omat tarkemmat vaikuttamissuunnitelmat. Keskiössä oli etenkin kasvun ja kilpailukyyn, unionin ulkoisen toiminnan ja turvallisuuden sekä yhteisten arvojen edistäminen ja muuttoliikkeeseen vastaaminen. Suomi piti esillä yhdessä sovittujen prioriteettien toimeenpanoa, esimerkiksi puolustusaloitteissa ja sisämarkkinoiden kehittämisessä, joissa saavutettiin edistystä, ja painotti kokonaisvaltaista lähestymistapaa muuttoliikkeeseen, jossa kuitenkin erityisesti jäsenmaiden erimielisyydet estivät keskeisten ratkaisujen saavuttamisen.</p> <p>Suomi vaikutti EU:n tulevaan monivuotiseen rahoituskehukseen Eurooppa-neuvosto- ja neuvostotasolla linjattujen kantojen pohjalta. Rahoituskehuksesta pyritään saavuttamaan sopu syksyllä 2019.</p>
18. Suomen ja unionin intressien mukaisten ratkaisujen edistäminen Britannian EU-eroon ja tulevaan suhteeseen liittyvissä valmisteluissa neuvostossa	
Hyvä	<p>Yksimielinen ja yhtenäinen Eurooppa-neuvosto vahvisti 25.11.2018 Britannian hallituksen kanssa saavutetun yhteisymmärryksen erosopimuksesta ja hyväksyi yhteisen poliittisen julistuksen tulevan suhteen puitteista. Paketti vastaa Suomen ja EU:n neuvottelutavoitteita. Erosopimus varmistaisi Britannian hallitun eron unionista ja sen myötä tulisi voimaan vähintään vuoden 2020 loppuun asti ulottuva siirtymäkausi. Julistus puolestaan antaisi hyvän pohjan tulevasta suhteesta eron jälkeen käytäville erillisille neuvotteluille.</p>
19. Valmistellaan Suomen EU-puheenjohtajakauden painopisteet ja Suomen tavoitteet sekä suunnitellaan kustannustehokkaat puheenjohtajakauden henkilöstö- ja kokousjärjestelyt	

Hyvä	<p>Suomi toimii EU:n neuvoston puheenjohtajana 1.7.–31.12.2019. Puheenjohtajakauteen valmistautumista jatkettiin kertomusvuonna sekä käytännön järjestelyjä (esimerkiksi kokoussuunnittelu ja siihen liittyvät kilpailutukset, rekrytoinnit ja koulutukset) että sisältöraiteita edistäen. EU-puheenjohtajakauden lisähenkilöstö rekrytoitiin muutamaa poikkeusta lukuun ottamatta vuoden 2018 aikana. Osa lisähenkilöstöstä aloittaa vuonna 2019.</p> <p>Neuvoston 18 kuukauden ohjelma hyväksyttiin 11.12.2018. Kyse on neuvoston kolmen peräkkäisen puheenjohtajavaltion sekä ulkoasiainneuvoston puheenjohtajan yhdessä laatimasta nk. trio-ohjelmasta, joka viitoittaa neuvoston työtä. Suomelle tärkeät painotukset näkyivät ohjelmassa. Suomen omista painopisteistä keskusteltiin pääministerin johdolla eduskuntapuolueiden ns. pyöreän pöydän keskusteluissa ja eduskuntapuolueet antoivat näkemyksensä painopisteistä.</p> <p>Suomen EU-puheenjohtajakauden Kokouskalenteriluonnos toimitettiin määräajassa muille jäsenvaltioille 30.11.2018. Suomessa järjestettävien kokousten valmistelu etenee aikataulussa ja Finlandia-talo valittiin Suomessa pidettävien kokousten keskitetyksi kokouspaikaksi.</p> <p>Työryhmäpuheenjohtajien valmennus käynnistettiin neuvoston sihteeristön valmennuksilla. Valmennukset jatkuvat suunnitelman mukaan 2019 EP-valmennuksilla ja tulevien ministerien valmennuksilla. Myös ministeriöiden EU-viestijöiden koulutusohjelma suunniteltiin ja ministeriöiden yhteinen koulutus aloitettiin.</p> <p>EU-puheenjohtajakauden verkkopalvelu määriteltiin ja konseptoitiin ja median akkreditointijärjestelmä valittiin. Toimenpiteenä olleesta erillisestä käänöskilpailutuksesta puheenjohtajakautta varten luovuttiin.</p>
------	---

2.1.4 Valtion aktiivinen ja selkeä omistajapolitiikka

Taulukko 4. Valtion aktiivisen ja selkeän omistajapolitiikan tulostavoitteiden toteutuminen

20. Rahoitetaan kasvua yhteiskunnan kannalta tärkeän yritystoiminnan synnyttämiseksi ja pyritään aktiivisesti saavuttamaan tuloutustavoitteet.	
Hyvä	<p>Yhtiösiirrot Valtion kehitysyhtiö Vake Oy:öön toteutettiin Neste Oyj:n, Posti Group Oyj:n, Nordic Morning Oyj:n ja Vapo Oy:n osalta joulukuussa 2018. Altia Oyj:n omistuksen osalta omistuksen siirto edellyttää vielä Finanssivalvonnan lainvoimaista poikkeuslupaa. Vaken operatiivinen sijoitustoiminta ei vielä käynnistynyt vuoden 2018 aikana. Yhtiön strategia sekä ensimmäinen teema (tekoäly) hyväksyttiin.</p> <p>Valtioneuvoston kanslia toteutti useita myyntiprojekteja vuoden aikana mahdollistaen tuloutustavoitteen saavuttamisen. Altia Oyj:n listautuminen onnistui erittäin hyvin. Altia Oyj:n osakkeet kiinnostivat sekä kotimaisia että kansainvälisiä sijoittajia ja osakemyynti ylimerkittiin. Valtio luopui myös Raskone Oy:n omistuksesta kokonaan. Valtio myi lisäksi suomalaisille ja kansainvälisille instituutiosijoittajille 12,8 miljoonaa Neste Oyj:n osaketta, eli noin 5,0 % kaikista Neste Oyj:n osakkeista. Myyntituloja kertyi kaikista toteutetuista myynneistä yhteensä 1 035 miljoonaa euroa. Osinko- ja myyntitulot kasvoivat merkittävästi 2,3 (1,8) miljardiin euroon.</p>

21. Tehostetaan ja yhdenmukaistetaan valtion yhtiömuotoisen omistamisen toimintatapoja	
Hyvä	Yhtiöraportointijärjestelmä otettiin onnistuneesti käyttöön myös muiden omistajaohjaustehtäviä hoitavien ministeriöiden ohjauksessa olevien erityistehtäväyhtiöiden osalta. Valtioneuvoston kanslia aloitti loppuvuodesta erityistehtäväyhtiöiden tuottamien tietojen analyysin kvartaaleittain ja analyysien tulosten läpikäynti integroitiin omistajaohjauksen yhteistyöryhmien työhön. Yhtiöiden seurannan prosesseja saatiin näillä toimilla yhdenmukaistettua kaikkien valtio-omisteisten yhtiöiden osalta. Myös muille omistajaohjaustehtäviä hoitaville ministeriöille tarjotaan palvelua ja työkalut yhtiöiden tehokkaampaan omistaja-arvon kehittämiseen. Vuosikertomusraportointiin yhdistettiin kaikkien valtio-omisteisten yhtiöiden tiedot. Lisäksi käynnistettiin neuvonantajapalveluiden puitesopimusjärjestelyn kilpailutuksen suunnittelu.
22. Kasvatetaan omistaja-arvoa pitkäjänteisesti	
Erinomainen	<p>Valtion kaikkien pörssiomistusten tuottokehitys oli markkinakehitykseen verrattuna hyvää kertomusvuonna. Kaikkien pörssiomistusten tuotto oli 9,3 (28,7) prosenttia. Valtion suorassa omistuksessa olevien yhtiöiden tuotto oli erittäin hyvä, 21,8 (39,8) prosenttia. Fortum Oyj ja Neste Oyj kehittyivät selkeästi toimialaindeksejään paremmin. Solidium Oy:n tuottokehitys kääntyi laskuun vuoden toisella puoliskolla ja koko vuoden tuotto jäi -13,1 (12,9) prosenttiin. Helsingin pörssin yleisindeksi laski 8 prosenttia ja tuottoindeksi neljä prosenttia. Kaikkien pörssiomistusten markkina-arvo oli 23,8 (23,7) miljardia euroa, josta valtion suorassa omistuksessa oli 15,5 (15,2) miljardia euroa, Solidium Oy:n omistuksessa 6,8 (8,5) miljardia euroa ja Valtion kehitysyhtiö Vake Oy:n omistuksessa 1,4 (0) miljardia euroa.</p> <p>Hallitusten nimittämissä onnistuttiin hyvin. Keväällä 2018 valtioneuvoston kanslia nimitti omistamiensa yhtiöiden hallitukseen 166 jäsentä, joista 25 aloitti ensimmäisen kautensa. Naisia valtion nimitysvallassa olevista jäsenistä oli 44 prosenttia. Kertomusvuonna jatkettiin edelleen työtä vastuullisen omistajuuden kehittämiseksi ja yritys vastuusioita on erityisesti korostettu yhtiöiden ja omistajan välisissä keskusteluissa. Lisäksi yritys vastuutavoitteiden merkitystä ja niistä raportoimista yhtiökokouksissa on korostettu. Yritysvastuun analyysimalli uudistettiin tukemaan yhä paremmin omistaja-arvon kasvua.</p>

2.1.5 Valtioneuvoston yhteinen toimintakulttuuri ja kehittämishankkeet

Taulukko 5. Valtioneuvoston yhteisen toimintakulttuurin ja kehittämishankkeiden tulostavoitteiden toteutuminen

23. Tuetaan VN yhteisillä henkilöstöpoliittisilla toimilla uusia työn tekemisen tapoja ja VN toimintakulttuuria.	
Tyydyttävä	<p>Valmisteltiin valtioneuvoston osaamisen johtamisen ja kehittämisen toimintamalli. Mallin tavoitteena on ohjata valtioneuvoston henkilöstöä, esimiehiä, johtoa ja HR-asiiantuntijoita kehittämään osaamista ja toimintatapoja kohti entistä vaikuttavammin toimivaa valtioneuvostoa.</p> <p>Vuosille 2019–2020 laadittiin VN yhteisen osaamisen koulutussuunnitelma ja verkkokoulutusten tuottamista eOppivaan vahvistettiin. Verkko koulutuksia toteutettiin</p>

	<p>mm. tietoturvasta, tietosuojasta, digitaalisen valtioneuvoston yhteisistä toimintatavoista, digivinkeistä sekä uusista yhteisistä järjestelmistä, kuten Kampus ja VAHVA. Lisäksi organisoitiin VN varhaisen tuen -mallin perehdyttämiskoulutukset sekä puheeksiottoon liittyviä koulutuksia valtioneuvoston esimiehille.</p> <p>Valtioneuvoston tulo-, muutos- ja lähtöprosessin kehittämistyö eteni niin, että käyttöönotto voi tapahtua vuonna 2019.</p>
24. Tuetaan toimitilaratkaisuilla uudistuvia työn tekemisen tapoja ja toimintakulttuuria sekä tehostetaan tilojen käyttöä	
Hyvä	<p>Kertomusvuonna luotiin avointa ja verkostomaista ajasta ja paikasta riippumatonta työn tekemistä tukevia tilaratkaisuja. Aleksanterinkatu 4–10 peruskorjaushanke valmistui, valtioneuvoston juhlahuoneisto Smolnan sekä Merikasarmen korjaushankkeet käynnistyivät. Kortteleita I ja II koskevasta peruskorjaushankkeesta tehtiin suunnitelma.</p> <p>Vuonna 2018 annettiin määräys (VNK/444/60/2017) valtioneuvoston tilojen turvallisuusluokittelusta, joka astui voimaan 1.1.2019. Määräyksen perusteella johdettiin valtioneuvoston käytössä olevien tilojen turvallisuusalueiden määrittäminen yhteistoiminnassa ministeriöiden kanssa.</p> <p>Kertomusvuonna käynnistettiin myös valtioneuvoston tilaturvallisuusohjeen päivittäminen ja laadittiin turvallisuusrakentamisen vaatimukset käynnissä oleviin peruskorjaushankkeisiin sekä vaatimukset myös muiden ministeriökiinteistöjen turvallisuusrakentamisen saattamiseksi määräysten edellyttämälle minimivaatimustasolle.</p>
25. Vahvistetaan talouden yhteisiä käytäntöjä ja valtioneuvoston tiedolla johtamista	
Hyvä	<p>Talous- ja henkilöstöhallinnon tiedolla johtamista vahvistettiin vakiinnuttamalla olemassa olevan tiedon käyttötapoja mm. VN resurssikartoituksen tiedot päivitettiin vuodelle 2017 ja niihin saatiin ensi kertaa tiedot valtion yhteisestä Kieku-järjestelmästä, joka mahdollisti tarkemman tason tarkastelun ministeriöiden talous- ja henkilöstötietojen välillä.</p> <p>Hankintatoimen digitalisointi -hankkeen (Handi) läpivientiä ministeriöille tuettiin valmistelemalla yhteisiä toimintamalleja Handi-palvelun laskutusratkaisuissa (esim. kahvilaskut, asiantuntijapalvelut) ja valmistelemalla Handi-palvelun yhteensopivuutta muiden järjestelmähankeiden (erityisesti Vahva, ClouDia) kanssa.</p> <p>Matkavarauksien keskittämistä koskeva selvitys valmistui, ja sen pohjalta käytiin keskustelua ministeriöiden kanssa matkavarauksien järjestämisestä.</p> <p>Taloussääntöjen yhtenäistämistä koskeva kartoitus siirrettiin vuodelle 2019.</p>
26. Vahvistetaan valtioneuvoston tietoturvaa ja turvallisuusjohtamista	
Hyvä	<p>Toteutettiin tietoturvaa, turvallisuutta ja valmiussuunnittelua koskevat suunnitellut toimenpiteet.</p> <p>Tietoturvan osalta toteutettiin verkon tilannekuvan määrittely ja liittäminen VN-tietoturvaraportointiin, tietoturvallisuuden raportoinnin käynnistäminen ministeriöille ja tietoturvallisuuden ohjausryhmälle, VN-tasoisien tietoturvallisuuden hallintamallin käynnistäminen sekä tuki valtioneuvostotason kehittämishankkeille.</p>

	<p>Turvallisuusjohtamisen osalta jatkettiin yhteisen turvallisuuden toimintamallin toimeenpanoa ministeriöissä sekä turvallisuusohjeistuksen ja -normiston päivittämistä. Turvallisusselvitysmenettelyn toimintamallia yhtenäistettiin. VN turvallisuuskoulutusohjelmaa sekä turvallisuuspoikkeamien ilmoitus- ja raportointijärjestelmää kehitettiin ja VN turvallisuusriskiohjelma käynnistettiin.</p> <p>Valmiussuunnittelun osalta VN valmiussuunnitelmia, varautumiskäytäntöjä sekä koulutus- ja harjoitustoimintaa kehitettiin ja yhtenäistettiin. VN hybriditilannekuvatoiminto perustettiin.</p> <p>Tietosuoja-asetuksen toimeenpano toteutettiin ja ministeriöiden kesken käynnistettiin verkostomainen tietosuoja-asioita koskeva yhteistyö.</p>
27. Määritellään VN kokonaisarkkitehtuurin tavoitetila ja otetaan käyttöön hallintamalli	
Tyydyttävä	<p>Valtioneuvoston kokonaisarkkitehtuuriin sisältyvät toiminta-, tieto-, tietojärjestelmä- ja teknologia-arkkitehtuurit. Näistä toiminta-arkkitehtuurin tavoitetila määriteltiin jo vuonna 2017. Tietojärjestelmä- ja tietoarkkitehtuurin tavoitetilat kuvattiin kertomusvuonna, mutta viimeistely siirtyi vuodelle 2019.</p> <p>Kokonaisarkkitehtuurin hallintamallin päätösehdotus on tehty. Hallintamalliehdotus sisältää myös ehdotuksen valtioneuvoston kokonaisarkkitehtuurin koordinaatioryhmän toimintamalliksi. Ennen hallintamallin lopullista käyttöönottoa, toteutettiin ehdotuksesta kokeilu, jonka tuloksia hyödynnetään hallintamallin viimeistelyssä ja lopullisessa käyttöönotossa.</p> <p>Merkittävin tekijä tavoitteen toimenpiteiden valmistumisen siirtymiselle oli suunniteltujen resurssien priorisointi toisiin hankkeisiin.</p>
28. Kehitetään viestinnän arviointia ja seurantaa osana päivittäistä viestinnän suunnittelua ja kehittämistä (hanke)	
Hyvä	<p>Valtioneuvoston kansliassa tehtiin kertomusvuonna hankkeena sisäinen selvitys uusien seuranta- ja analytiikkatyövälineiden käyttöönotosta päivittäisessä viestinnässä. Eri ohjelmistoihin tutustuttiin ja niitä on arvioitu. Päätös hankinnasta siirtyi vuodelle 2019. Lisäksi kehitettiin verkko- ja somekanavien analytiikkaa ja otettiin käyttöön uusia työkaluja. Some-kanavien analytiikkaa on alettu seurata säännöllisesti.</p> <p>Mediaseurantakumppanin valinta on parhaillaan käynnissä. Sopimus uuden toimijan kanssa on tarkoitus sopia 1.4.2019 alkaen. Analytiikkapalveluiden säännölliseen käyttöön tehtiin suunnitelma, joka on tarkoitus ottaa käyttöön uuden hallituskauden alussa.</p>
29. Kehitetään kriisiviestinnän valmiuksia	
Hyvä	<p>Valtion viestintäkonseptia kriisitilanteissa kehitettiin valmistelemalla poikkeusoloihin suunnitelma valtion viestintäkeskuksen mallista, toiminnasta ja henkilövarauksista. Viimeistään poikkeusoloissa viestintä voidaan keskittää valtion viestintäkeskukseen ja se toimii VNK:n johdolla.</p> <p>Valtioneuvoston kriisiviestinnän yhteistyöverkosto aloitti Valtionhallinnon viestintä häiriötilanteissa ja poikkeusoloissa -ohjeen päivittämisen. Tarkoituksena on tehdä ohjeeseen viestintäympäristön ja ohjeistusten muutoksista johtuvat päivitykset.</p>

	<p>Valmiuksia informaatiovaikuttamiseen parannettiin monin tavoin, kuten kouluttamalla organisaatioita ja mediaa sekä harjoittelemalla. Yhteistyötä sekä viranomaisten että median kanssa lisättiin huomattavasti. Lisäksi aloitettiin yhteinen vaalivaikuttamisprojekti yhdessä Turvallisuuskomitean ja oikeusministeriön kanssa.</p> <p>Muiden hallinnonalojen kanssa ei tehty suunniteltua toimenpidettä mielipide- ja asenneilmastoa koskevasta pikatutkimuksesta riski- tai häiriötilanteessa. Mainittua tarvetta tutkimukselle ei ollut.</p>
30. Kehitetään valtioneuvoston yhteistä tietoteknistä ympäristöä (VNPUU-hanke)	
Hyvä	<p>Valtioneuvoston tietoteknisen ympäristön uudistamista jatkettiin ja pääosa VNPUU-hankkeeseen kytketyistä valtioneuvoston perustietotekniikkauudistuksista saatiin päätökseen.</p> <p>Hankkeen projektit jakautuvat neljään eri kategoriaan:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) <i>Päätelaite- ja käyttäjätukipalveluissa</i> yhtenäinen päätelaiteratkaisu (Valtti) otettiin käyttöön koko valtioneuvostossa ja käyttäjätukipalvelut yhtenäistettiin Valttia käyttävien ministeriöiden osalta. Yhtenäinen tulostusratkaisu otettiin käyttöön Valtti-ministeriöissä ja viimeiset käyttöönotot toteutetaan 2019 alussa. <p>Valtti-käyttöönoton ulkopuolelle jäivät vielä tässä vaiheessa UM ja SM, jotka toimivat edelleen omissa ympäristöissään. UM:n ja SM:n osalta on kuitenkin kehitetty päätelaitteiden Kampus-yhteentoimivuutta. Lisäksi VN palvelupisteen toimintaa kehitettiin kertomusvuonna ja sieltä saa rajoitetusti myös TUVE-palveluita.</p> 2) <i>Viestintäteknisissä palveluissa</i> yhtenäinen AV- ja videoneuvotteluratkaisu otettiin käyttöön lähes kaikissa VN yhteiskäyttöisissä kokoustiloissa. Valtioneuvoston yhteisen sähköpostinvälitysjärjestelmän käyttöönoton valmistelu aloitettiin, mutta gov.fi-sähköpostiosoitteen käyttöönotto siirtyi vuodelle 2019. 3) <i>VN konesali- ja kapasiteettipalvelut</i> on perusparannettu ja käyttöönotettu. Konesalikapasiteettipalveluiden uudistuksen edellyttämät VN:n yhteisten sovellusten muutokset ja tarkoituksenmukaiset sovellussirrot saatiin tehtyä pääosin 2018 aikana. 4) <i>Tietoliikennepalveluissa</i> valtioneuvoston yhteinen tietoliikenneverkko otettiin käyttöön Valtti-ministeriöissä ja UM:ssä.
31. Asianhallinta ja prosessit tukevat yhteistä toimintaa (Vahva, EU-R)	
Tyydyttävä (VAHVA) / Hyvä (EU-R)	<p>Valtioneuvoston yhteisen asianhallintajärjestelmän (VAHVA) 1. vaiheen käyttöönotto toteutettiin kolmessa ministeriössä (OM, PLM, YM). Tekninen käyttöönotto ja koulutukset sekä ohjeistukset saatiin vietyä läpi suunnitellusti, mutta järjestelmän käytettävyys ei vastannut tavoitteita. Toimintatapaohjeistusta tai -koulutuksia ei käyttöönottoon mennessä kyetty tarvittavassa laajuudessa toteuttamaan.</p> <p>VAHVA-järjestelmän 2. vaihe asetettiin virallisesti vuoden 2018 loppupuoliskolla. Suunnittelua ja määrittelyjen tarkennusta edistettiin vuoden 2018 aikana, mutta työ jatkuu vuonna 2019 käyttöönottoaikataulujen (2a: VNK, VM, LVM, TEM, STM, 2b: MMM, OKM, 2c: PTJ ml. valtioneuvoston päätösasiakirjapohjat) siirtymisen johdosta. VAHVA 2a vaiheen ministeriöiden substanssitehtäviin liittyvien</p>

	<p>tiedonohjaussuunnitelmien laadinta sekä myöhempien käyttöönottovaiheiden ministeriöiden substanssittävien kuvauksen valmistelu edistyivät suunnitellusti. Myös uudistettujen tiedonhallinnan työkulkujen kuvaamista ja niihin liittyvää ohjeistusta edistettiin vuoden 2018 aikana. Ohjeistuksia valmistui kaikkiaan yhdeksän, mm. kehys- ja rekrytointiprosessista.</p> <p>EU Restreint tasoisten (EU-R) turvaluokiteltujen asiakirjojen sähköisen jakelun teknisen ratkaisun suunnittelua jatkettiin. EU R -sähköinen jakelujärjestelmä (Doreu) auditointi viestintäviraston toimesta ja Cortecy-liittymä sekä ammattikäyttäjien työpisteitä otettiin hyväksytysti käyttöön. Myös peruskäyttäjien työasemaratkaisun auditointi hyväksyttiin. Vuonna 2019 otetaan peruskäyttäjien työasemaratkaisu käyttöön sekä toteutetaan extranet-R liittymän auditointi ja käyttöönotto.</p> <p>Hankehallinnan digitalisoinnin suunnittelu ei edistynyt, koska sen taustalla toimivan tietojärjestelmän (Hankesalkku) kehittäminen ei ole edistynyt suunnitellussa aikataulussa. Digitaalisen toimintamallin (ml. tietomallit) suunnittelu edellyttää tietojärjestelmän kehittämistä.</p>
32. Otetaan käyttöön VN-tason vuorovaikuttiset työvälineet (Kampus)	
Hyvä	<p>Valtioneuvoston yhteinen virtuaalityöpöytä Kampus otettiin ministeriöissä käyttöön vaiheittain. Vuoden 2018 loppuun mennessä VNK, PLM, OM, YM, TEM, VM, LVM ja STM olivat korvanneet omat intransa Kampuksella. Loput ministeriöt siirtyvät Kampuksen käyttäjiksi vuoden 2019 aikana. Myös oikeuskanslerin virasto otti Kampuksen sisäisen viestinnän välineeksi. Kaikki Kampuksen käyttäjät voivat julkaista uutisia ja ilmoituksia sekä osallistua keskusteluihin, joten organisaatorajat ylittävälle sisäiselle vuorovaikutukselle muodostui Kampuksessa hyvä alusta.</p> <p>Kampuksen ja Tiimerin ryhmätyötilat otettiin käyttöön alkuvuodesta. Tiimeri-työtilat määriteltiin valtioneuvoston ulkopuolisten sidosryhmien kanssa tehtävän työskentelyn alustaksi ja Kampuksen työtilat vastaavasti valtioneuvoston sisäiseen toimintaan.</p> <p>Digitaalisen valtioneuvostoon liittyvää viestintää suunniteltiin ja toteutettiin. Syksyllä toteutettiin mm. digimuutokseen liittyvä verkkovalmennus, joka on suunnattu koko valtioneuvostolle.</p>
33. Edistetään hankkeista viestintää (Hankeikkuna)	
Kesken	<p>Tavoitteen keskeisenä toimenpiteenä oli hallitusohjelman toimeenpanonäkymän määrittely ja toteutus julkisella puolella sekä ylläpitotoiminnallisuuksien toteutus, jota ei käytännössä vuoden 2018 aikana toteutettu resurssisyistä.</p> <p>Hanketiedon hallintajärjestelmän virkamieskäytön vakiinnuttaminen ei myöskään edennyt tavoitellussa laajuudessa. Työ jatkuu vuonna 2019, jolloin integraatio VAHVAAan toteutuu ja toimintatapaohjeistuksia päivitetään.</p>
34. Digitaalinen valtioneuvosto -kokonaisuuden muutosjohtamisen tuki ministeriöille	
Hyvä	<p>Digitaalinen valtioneuvosto 2020 -tavoitetilaa ja sitä toteuttavien hankkeiden aiheuttamia toimintatapamuutoksia tuetaan valtioneuvoston kansliasta. Muutosjohtamisen tuen hankkeita ovat mm. VNPUU, VAHVA ja KAMPUS.</p> <p>Muutostuen toteutusta jatkettiin kertomusvuonna suunnitelmallisesti ensimmäisen (VNK, PLM, OM ja YM) ja toisen (TEM, VM, LVM, STM, OKV) käyttöönottovaiheen ministeriöiden osalta. Suunnitelmissa oli myös kolmannen (OKM, MMM, TPK ja UM)</p>

	<p>käyttöönottovaiheen ministeriöiden tuen käynnistys, mutta tämä siirtyi vuodelle 2019 VAHVA-hankkeen käyttöönoton viivästymisistä johtuen.</p> <p>Vuonna 2018 digitaalinen valtioneuvosto -kokonaisuudelle määriteltiin myös tavoitetilan edistymistä seuraavat muutosmittarit. Mittareiden kehittäminen jatkuu edelleen v. 2019.</p>
35. Saavutettavuusdirektiivin edellyttämät muutokset verkkopalveluissa	
Hyvä	<p>Saavutettavuusdirektiivi ja sitä seuraava kansallinen lainsäädäntö vaativat viranomaisia tekemään digitaaliset palvelut saavutettaviksi. Valtioneuvoston kanslia käynnisti kertomusvuonna toimenpiteet direktiivin edellyttämien muutosten toteuttamiseksi valtioneuvoston digitaalisissa palveluissa.</p> <p>Yhteisellä julkaisualustalla (YJA) tuotetut verkkopalvelut arvioitiin ja tarvittavat muutokset suunniteltiin. Korjaustoimet ja jatkuvan arvioinnin suunnittelu tehdään vuonna 2019. Sopimuksellisesti saavutettavuus sisällytettiin sovelluskehityksen vaatimuksiin (Valtori). Ministeriöiden verkkoviestinnän yhteistyössä lisättiin tietoisuutta sisällöllisestä saavutettavuudesta mm. koulutuksiin ja nostettiin saavutettavuus konkreettiseksi tavoitteeksi.</p> <p>Kampus-intranetin arviointi ja havaintojen korjaus toteutettiin niiltä osin kuin Sharepoint-tuotteessa on mahdollista. Käytössä olevalle Sharepoint-alustalle on vaikeaa toteuttaa kaikilta osin saavutettavia verkkopalveluita. Sopimuksellisesti saavutettavuus pitää jatkossa sisällyttää sovelluskehityksen vaatimuksiin so. vuoden 2019 kilpailutuksessa (Valtori).</p> <p>Valtioneuvoston julkaisutuotannossa saavutettavuusmuutoksiin valmistauduttiin hyvissä ajoin, ja uudistukset otettiin käyttöön ministeriöiden sarjajulkaisuissa 23.9. lähtien. Julkaisujen saavutettavuuskoulutusta on järjestetty ja ohjeistusta tuotettu niin julkaisutuotannolle sisäisesti, ministeriöiden julkaisuyhteyshenkilöille kuin myös muille julkaisujen sisällön tuottajille.</p>
36. Toteutetaan valtioneuvoston yhteisten palvelujen hallintajärjestelmä	
Hyvä	<p>Valtioneuvoston yhteiset palvelut on saatu pääosin yhdenmukaistettua, mutta palveluiden tilaaminen toteutetaan edelleen pääosin puhelimitse tai sähköpostilla. Syksyllä 2017 toteutettiin valtioneuvoston kansliassa kokeilu sähköisen palveluhallintajärjestelmän (sis. asiakaspalaute) käyttöönotosta palveluiden tilaamisessa.</p> <p>Kokeilun tulosten perusteella sähköinen palvelunhallintajärjestelmä päätettiin ottaa käyttöön valtioneuvoston yhteisissä palveluissa. Käyttöönottoprojekti käynnistettiin keväällä ja valtioneuvoston uusi tilaus- ja palvelunhallintajärjestelmä Virkku otettiin lokakuussa käyttöön käännös- ja kielipalveluissa sekä julkaisutuotannossa. Tarkoitus on, että tulevaisuudessa suurin osa valtioneuvoston yhteisistä palveluista tilataan Virkun kautta.</p> <p>Kertomusvuonna käynnistettiin myös virastopalveluiden sekä tulo-, muutos- ja lähtöprosessiin liittyvien palveluiden käyttöönoton suunnittelu Virkkuun.</p>
37. Palveluiden kehittäminen	
Hyvä	<p>Valtioneuvoston yhteisten palveluiden kehittämistä jatkettiin. Kertomusvuonna keskeisinä palvelunkehittämiskohteina oli palveluiden sähköistäminen, tilojen ja palveluiden yhteiskäytön lisääminen sekä palvelun laadun parantaminen.</p>

	<p>Tietotukipalveluille laadittu Tietotuki 2020 -strategia julkaistiin ja toimenpiteiden jalkautus aloitettiin. Strategian keskeinen tavoite on tukea valtioneuvoston tiedolla johtamista. Tavoite rakentuu kolmesta asiakkaalle näkyvästä palvelusta. Nämä palvelut ovat: Kattavat tietoaaineistot virkamiesten työn tukena, Tiedonhankinnan asiantuntijapalvelut ja Digitaaliset palvelut.</p> <p>Valtioneuvoston julkaisujen tuotantoprosessi yhdenmukaistettiin ja arkistointipalvelu Valto otettiin käyttöön. Sähköisen julkaisemisen kehittämistä jatkettiin. Lisäksi valtioneuvoston uusi kirjastojärjestelmä otettiin käyttöön.</p> <p>VNK tarjosi kertomusvuonna ministeriöille kilpailutusapua koordinoimalla Hanselin viestintä- ja markkinointipalvelujen yhteiskilpailutuksen. Kilpailutus toteutettiin seitsemän ministeriön hankintarenkaana. Sopimukset viestinnän ja markkinoinnin ostopalveluista solmittiin neljän eri toimittajan kanssa.</p> <p>Käännös- ja kielipalveluiden toimenpiteenä ollut julkishallinnon termien ja nimien suunnittelua ja niiden kieliasua koskevien valtioneuvoston yhteisten menettelyohjeiden valmistelu siirrettiin, jotta ohjeistuksessa voidaan hyödyntää mm. Kotimaisten kielten keskuksen tulevaa sähköistä Hyvän nimistön käsikirjaa.</p> <p>Ministeriöiden kokoustilojen yhteiskäyttöä lisättiin ja uudistettu kokoustilakonsepti otettiin käyttöön. Kokoustilakonseptissa kokouskeskukset ovat loppukäyttäjälle helppoja, koska ne on toteutettu yhdenmukaisella ilmeellä ja niiden av-tekniikka on yhdenmukainen ja selkeä. Henkilöstöravintoloiden toimintamalli otettiin käyttöön ja henkilöstöravintoloille toteutettiin kilpailutus.</p> <p>Tavoitteen toimenpiteenä on ollut myös kestävä kehityksen huomioiminen valtioneuvoston yhteisissä palveluissa. Valtioneuvoston kanslialle valmisteltiin kestävä kehityksen yhteiskuntasitoumusta toimenpiteineen. Sitoumuksessa on konkreettisia toimintaa ohjaavia ekologisia ja sosiaalisia tavoitteita. Päätaavoitteena on pienentää koko valtioneuvoston hiilijalanjälkeä vähintään viidenneksellä vuoteen 2026 mennessä. Tämän lisäksi valtioneuvoston yhteisten palveluiden kilpailutuksissa ympäristöystävällisyys ja energiatehokkuus ovat olleet kriteereinä /pistetysperusteina useammassakin hankinnassa.</p>
38. Ministeriöiden arkistojen järjestäminen	
Hyvä	<p>Valtioneuvoston kanslia on vastannut 1.3.2015 lukien ministeriöiden asiakirja-aineistosta ja sen arkistoinnista. Hallinnan siirryttyä kansliaan on ministeriöillä ollut omissa tiloissaan aineistoa, joka tulisi arkistolain mukaisesti siirtää Kansallisarkistoon. Valtioneuvoston kanslian tavoitteena on ollut järjestää ministeriöiden arkistot siten, että pysyvästi säilytettävä aineisto saadaan siirrettyä Kansallisarkistoon. Järjestämistyö on saatu käynnistettyä pääosan ministeriöiden (STM, OKM, LVM, TEM, VNK) kanssa ja kolmen ministeriön kanssa järjestämistyö on jatkettu edellisvuodesta (OM, PLM, YM). Tämän lisäksi OM:n vanhoja rekistereitä siirrettiin Kansallisarkistoon VAHVAn käyttöönotton myötä.</p> <p>UM:n arkiston järjestäminen on muita ministeriöitä huomattavasti laajempi kokonaisuus, jonka järjestäminen/digitointityö ei kertomusvuonna käynnistynyt.</p>

2.2 Valtioneuvoston kanslian oman toiminnan tulostavoitteet

Tässä luvussa on arvioitu valtioneuvoston kanslian oman toiminnan tulostavoitteiden toteutuminen perusteluineen (arvosanat: erinomainen, hyvä, tyydyttävä, välttävä, kesken).

Taulukko 6. Valtioneuvoston kanslian oman toiminnan tulostavoitteiden toteutuminen

39. Uudistetaan VNK:n visuaalinen ilme ja laajennetaan kanslian viestintäosaamista	
Kesken	Valtioneuvoston kanslian visuaalisen ilmeen uudistuksen toteutustapa linjattiin loppuvuodesta. VNK:n visuaalinen ilme siirretään valtioneuvoston ilmeen alle ja myös VNK:n verkkosivut viedään osaksi valtioneuvoston verkkosivuja. Uudistustyö käynnistyy täysimittaisesti eri tuotteiden osalta 2019 alkupuolella. Kanslian viestintäosaamista tuettiin viemällä viestinnän käsikirjan sisältöä uudistettuna valtioneuvoston yhteiseen intranettiin Kampukseen, jossa niitä ylläpidetään ja täydennetään jatkossa.
40. Laaditaan VNK:n selvitys- ja tutkimustoimintasuunnitelma.	
Tyydyttävä	Valtioneuvoston kansliassa koottiin keväällä 2018 osastojen ja yksiköiden kertomusvuoden tutkimustarpeet yhteenedoksi, joka esiteltiin kanslian johdolle.
41. Otetaan käyttöön valtioneuvoston kanslian riskienhallintapolitiikka.	
Hyvä	Valtioneuvoston kanslian riskienhallintapolitiikka tuli voimaan 1.1.2018, jonka mukaisesti järjestettiin riskienhallintaan liittyvät toimet. Valtioneuvoston kanslian pysyvään toimintaan liittyvät riskit kartoitettiin esimiehille ja johdolle toteutetuilla keskusteluilla. Tulostavoitteiden riskit arvioitiin osana tulossuunnittelua. Riskitiedoista koottiin riskianalyysi, jonka pohjalta VNK-johtoryhmä kävi keskustelut ja sopi riskien hallintaan liittyvistä toimenpiteistä kokouksessaan 21.1.2019. Työn pohjalta laaditaan kanslian riskienhallintasuunnitelma.

3 Vaikuttavuus

3.1 Toiminnan vaikuttavuus

Taulukko 7. Vaikuttavuustavoitteiden toteutumien arviointi perusteluineen (arvosanat: erinomainen, hyvä, tyydyttävä, välttävä, kesken)

42. Pääministeri johtaa valtioneuvoston toimintaa ja valtioneuvoston ylin hallitus- ja hallintovalta perustuu oikea-aikaiseen, laaja-alaiseen ja perusteltuun tietoon.	
Hyvä	Hallitus suoritti kertomusvuonna itsearvioinnin hallituskauden tavoitteiden toteutumista, jonka tukena käytettiin hallitusohjelman seurannan vaikuttavuusindikaattoreita. Hallituskauden tavoitteiden todettiin toteutuneen pääosin hyvin. Valtioneuvosto antoi valtiopäivillä 2018 eduskunnalle 213 hallituksen esitystä. Lainsäädännön arviointineuvosto antoi 24 lausuntoa valmisteilla olleista hallituksen esityksistä. Lausunnot ovat vaikuttaneet annettujen hallitusten esitysten sisältöön. Valtioneuvoston selvitys- ja tutkimustoiminnassa tuettiin hallituksen painopistealueiden tietotarpeita ja hallituksen ekosysteemifoorumi jatkoi digitalisaatiokehityksen vauhdittamista hallituksen painopisteiden mukaisissa ekosysteemeissä.
43. Suomen tavoitteita Euroopan unionissa edistetään ennakoivasti ja aktiivisesti.	
Hyvä	Valtioneuvosto toteutti EU-vaikuttamisstrategiaa 2018. Keskiössä oli etenkin kasvun ja kilpailukyvyn, unionin ulkoisen toiminnan ja turvallisuuden sekä yhteisten arvojen edistäminen ja muuttoliikkeeseen vastaaminen. Valtioneuvosto edisti Suomen tavoitteita keskeisissä horisontaalisissa kokonaisuuksissa, kuten Ison-Britannian eroprosessissa ja tulevassa monivuotisessa rahoituskehityksessä. Suomen ja EU:n tavoitteet saavutettiin erosopimuksesta Ison-Britannia hallituksen kanssa saavutetussa yhteisymmärryksessä ja poliittisessa julistuksessa tulevan suhteen puitteista. Seuraavasta rahoituskehityksestä (2021–2027) pyritään saavuttamaan sopu syksyllä 2019.
44. Valtion yhtiömuotoisen varallisuuden hoitamisessa tavoitellaan aktiivisesti omistaja-arvon kasvua sekä arvonnousun käyttämistä yhteiskunnan kannalta tärkeän yritystoiminnan synnyttämiseen.	
Hyvä	Valtion kaikkien pörssiomistusten arvonkehitys oli markkinakehitykseen verrattuna hyvää kertomusvuonna. Kaikkien omistusten tuotto oli 9,3 (28,7) %. Valtion suorassa omistuksessa olevien yhtiöiden tuotto oli erittäin hyvä, 21,8 (39,8) %. Solidiumin tuottokehitys kääntyi laskuun vuoden toisella puoliskolla ja koko vuoden tuotto jäi -13,1 (12,9) prosenttiin. Valtion kehitysyhtiö Vake Oy:n omistukseen siirrettiin Neste Oyj:n, Posti Group Oyj:n, Vapo Oy:n ja Nordic Morning Oyj:n osakkeita. Vaken tehtävänä on edistää hankkeita, joilla on merkittävä myönteinen vaikutus Suomen elinkeinoelämälle.

45. Valtioneuvosto toimii yhtenäisesti, avoimesti, taloudellisesti ja laadukkaasti.	
Hyvä	Valtioneuvoston yhtenäistä toimintakulttuuria on edistetty tarjoamalla uusia toimintatapoja ja -malleja valtioneuvostotason yhteisiin prosesseihin mm. henkilöstöpolitiikassa ja turvallisuusjohtamisessa. Valtioneuvoston yhteisten työvälineiden (asianhallinta, intranet ja työryhmätilat) käyttöönotot vahvistavat tiedon avoimuutta ja verkostomaista työskentelyä. Valtioneuvoston yhteisten palvelujen kehittämisen painopiste on kohdistettu palvelujen laadun, saavutettavuuden ja sähköisen tarjonnan edistämiseen. Valtioneuvoston toimitilojen kehittämistä ja käyttöasteen tehostamista jatkettiin peruskorjaamalla vanhoja toimitiloja uusiksi monitilaratkaisuiksi ja samalla luopumalla osasta kiinteistöjä.

3.2 Siirto- ja sijoitusmenojen vaikuttavuus

Puoluetoiminnan tukeminen

Puoluelain (10/1969) 9 §:n sekä puolueiden toiminnan tukemiseen myönnettävistä avustuksista annetun asetuksen (27/1973) 1 §:n mukaisesti voidaan eduskunnassa edustettuina oleville puolueille myöntää avustusten säännöissä ja yleisohjelmissä määritellyn julkisen toiminnan tukemiseen valtion talousarvion rajoissa. Avustus jaetaan puolueiden viimeksi toimitetuissa eduskuntavaaleissa saamien edustajanpaikkojen lukumäärän suhteessa. Vuoden 2018 talousarviossa momentille 23.20.50. (Puoluetoiminnan tukeminen) myönnettiin kokonaisuudessaan 29 635 000 euroa.

Määrärahaa 29 486 825 euroa on tarkoitettu käytettäväksi puolueiden poliittisen toiminnan tukemiseen sekä puolueiden tiedotustoiminnan ja viestinnän tukemiseen. Tästä 5 prosenttia on tarkoitettu puolueille naisten poliittiseen toimintaan sekä samoin 5 prosenttia puolueille niiden piirijärjestöjen toimintaan samojen perusteiden mukaisesti kuin edellä mainitut avustukset. Määrärahaa saa käyttää 148 175 euroa avustuksena Ahvenanmaan maakuntahallitukselle poliittisen toiminnan ja tiedotustoiminnan tukemiseen Ahvenanmaan maakunnassa.

Taulukko 8. Puoluetuen (€) jakautuminen kansanedustajapaikoittain

Puolue	Edustajien määrä	Poliittisen toiminnan tukemiseen (€)
Suomen keskusta r.p.	49	7 260 575
Perussuomalaiset r.p.	38	5 630 650
Kansallinen Kokoomus r.p.	37	5 482 475
Suomen Sosialidemokraattinen Puolue r.p.	34	5 037 950
Vihreä Liitto r.p.	15	2 222 625
Vasemmistoliitto r.p.	12	1 778 100
Svenska Folkpartiet i Finland r.p.	9	1 333 575
Suomen Kristillisdemokraatit r.p.	5	740 875
Yhteensä	199	29 486 825
Ahvenanmaan maakuntahallitus	1	148 175

Suomi 100

Vuosien 2015–2018 talousarvioiden mukaan momentin Suomi 100 -määrärahaa 23.90.26 on voitu käyttää Suomi 100 -juhlavuoden suunnittelusta ja toteutuksesta aiheutuvien menojen maksamiseen harkinnanvaraisena valtionavustuksena. Valtionavustuksia myönnettiin vuosina 2015–2017 Suomi 100 -tukiohjelman kautta Suomi 100 -ohjelmahankkeille. Lisäksi Suomi 100 -juhlavuoden toimintaan myönnettiin valtionavustuksia Suomi 100 -alueverkostolle, joka koostui kaupungeista ja maakuntaliitoista.

Tukemalla ohjelmahankkeita eri osa-alueista varmistettiin Suomen satavuotisjuhlavuoden ohjelman sisällöllisten tavoitteiden toteutuminen valtakunnallisesti ja kansainvälisesti. Vuosina 2015–2017 valtionavustuspäätöksiä myönnettiin yhteensä 170 kappaletta, joista aiheutui vuosien 2015–2018 aikana määrärahamenoja yhteensä 8,7 miljoonaa euroa. Suomi 100 -tuki maksettiin ohjelmahankkeille suhteutettuna hankkeen toteutuneisiin kustannuksiin. Tästä syystä maksettujen valtionavustusten summa jää alle myönnettyjen valtionavustusten summan.

Taulukko 9. Suomi 100 valtionapupäätökset ja niiden toteutuneet menot

	Päätökset myönnetty, €	Päätökset myönnetty, kpl	Toteutuneet menot 2015–2018, €
0–49 999	2 216 500	97	2 140 333
50 000–149 999	5 090 500	65	5 010 116
150 000–295 000	1 562 500	8	1 561 290
Yhteensä	8 869 500	170	8 711 739

4 Toiminnallinen tehokkuus

Luvussa on esitetty valtioneuvoston kanslian henkilötyövuosi- ja kustannuskehitystä valtioneuvoston kanslian tehtäväkokonaisuuksittain. Lisäksi luku sisältää tiiviin kuvauksen valtioneuvoston kanslian maksullisen toiminnan ja yhteisrahoitteisen toiminnan sisällöstä.

4.1 Toiminnan tuottavuus ja taloudellisuus

Valtioneuvoston kanslian taulukossa 10. esittämät kustannukset sisältävät kaikki kanslian toiminnan määrärahamomentit ja ne on esitetty kanslian tehtäväkokonaisuuksittain.

Kustannusten jako on toteutettu jakamalla ensin aiheuttamisperiaatteen mukaiset kustannukset suoraan kanslian omille tehtäväkokonaisuuksille. Tukipalvelujen kustannukset on kohdistettu aiheuttamisperiaatteen sekä eri kustannuslajeille määriteltyjen jakoperiaatteiden mukaisesti koko valtioneuvostolle sekä suoraan kanslian oman toiminnalle. Kanslialle kuuluva osuus koko VN yhteisistä palveluista sekä omista tukipalveluista on kohdistettu kanslian omille tehtäväkokonaisuuksille työajankohdennuksen perusteella. Alla olevassa taulukossa esitetyt henkilövuodet sisältävät myös vyörytetyn työajan osuuden.

Taulukko 9 Valtioneuvoston kanslian kustannukset vuosina 2016–2018

(1000 €)	2016		2017		2018		muutos 2017– 2018
	Vyörytetyt		vyörytetyt		vyörytetyt		
	htv	euroa	htv	euroa	htv	euroa	
Pääministerin avustaminen VN johtamisessa	57,7	11 235	74,1	13 766	75,5	12 065	-12 %
EU-asioiden valmistelu ja yhteensovittaminen	36,6	5 367	43,5	6 731	59,8	9 402	40 %
VN viestintä ja viestinnän yhteensovittaminen	20,5	3 153	25,8	3 915	26,6	3 765	-4 %
VN organisointi, hallituksen toimintaedellytykset	48,3	7 718	48,5	7 028	45,4	8 411	12 %
Valtion yhtiöiden omistajapolitiikka	25,0	6 914	27,0	4 469	23,4	3 701	-17 %
VN selvitys- ja tutkimustoiminta	9,6	6 630	14,9	11 049	19,1	12 472	13 %
Suomi 100 juhluvuoden valmistelu	14,7	3 576	17,1	5 079	2,9	3 093	-39 %
Ministeriön muut eritystehtävät		824	2,0	2 222	5,4	2 370	3 %
VN yhteiset hallinto- ja palvelutehtävät (ei VNK)	348,3	93 160	330,5	95 011	381,3	94 867	0 %
VNK kustannukset yhteensä *)	560,7	138 576	582,5	149 270	639,5	150 146	0 %
* Sisältää laskennallisia korkoja		4,1		0,0		0,0	

EU asioiden valmistelun ja yhteensovittamisen kustannusten lisäys johtui Suomen EU puheenjohtajuuskauden valmistelusta. Kustannuslisäys koostuu EU-puheenjohtajakauden lisähenkilöstön palkkausmenoista, valmennus ja matkustusmenoista sekä Finlandia-talolle suoritetusta ennakkomaksusta.

Valtioneuvoston organisointiin ja hallituksen toimintaedellytysten järjestämiseen liittyvät tehtävät koostuvat päätöksenteon asiantuntijapalveluista ja strategisesta tuesta, lainsäädännön arvioinnista ja kehittämisestä, hallituspolitiikan koordinaatiosta sekä taloudellisten ulkosuhteiden ja maakuvaviestinnästä. Tehtäväalueen kustannuksia kasvattivat hallituksen puoliväliriihessä kanslian vastuulle annettujen poikkihallinnollisten hankkeiden toimeenpano (Terveet tilat 2028 -toimintaohjelma, TOIMI-hanke sekä ekosysteemifoorumi.

VN selvitys- ja tutkimustoiminnan kustannukset pysyivät suurin piirtein samalla tasolla kuin edellisvuonna. Valtioneuvoston selvitys- ja tutkimustoiminnan eri painopistealueisiin kohdistuvia menoja on avattu tarkemmin alla olevassa taulukossa 13.

Suomi 100 juhluvuoden valmistelun kustannukset sisälsivät kertomusvuonna juhluvuoden hankkeiden loppumaksatuksia sekä muita Suomi 100 -juhluvuoden viimeistelyitä kuten loppuraportti ja -julkaisu. Lisäksi tehtäväalueen kustannukset sisältävät kanslian koordinaatiovastuulla olleen Muistovuosi 1918 -projektin kustannukset.

Ministeriön erityistehtävät sisältävät mm. valtion virkamiehille ja muille lunastuksetta annettavien kunniamerkkien kustannusten korvaukset, Euroopan hybridiuhkien torjunnan osaamiskeskuksesta jäsenmaksun sekä valtiollisten hautajaisten järjestämiseen liittyvät menot.

Valtioneuvoston kanslian tehtäväkokonaisuuksille vyörytettyjen tukipalvelujen osuudet käyvät ilmi alla olevasta taulukosta.

Taulukko 10 Vyörytetyt tukipalvelut ja niiden osuus kokonaiskustannuksista

(1000 €)	2016		2017		2018	
	Euroa	%	Euroa	%	Euroa	%
Pääministerin avustaminen VN johtamisessa	5 254	47 %	7 351	53 %	7 531	62 %
EU-asioiden valmistelu ja yhteensovittaminen	3 333	62 %	4 238	63 %	5 967	63 %
VN viestintä ja viestinnän yhteensovittaminen	1 869	59 %	2 505	64 %	2 653	70 %
VN organisointi ja hallituksen toimintaedellytykset	4 403	57 %	4 350	62 %	4 527	58 %
Valtion yhtiöiden omistajapolitiikka	2 273	33 %	2 594	58 %	2 334	63 %
VN selvitys- ja tutkimustoiminta	873	13 %	1 485	13 %	1 908	15 %
Suomi 100 juhluvuoden valmistelu	1 336	37 %	1 273	25 %	289	9 %
Ministeriön muut erityistehtävät	0	0 %	135	6 %	541	24 %
VN yhteiset hallinto- ja palvelutehtävät	93 160	100 %	95 011	100 %	94 867	100 %
VNK kustannukset	112 501	81 %	118 942	80 %	120 617	81 %

Erityisesti valtioneuvoston yhteisen tietoteknisen ympäristön uudistamiseen tähtäävät hankkeet (VN perustietotekniikan uudistaminen, VN yhteinen asianhallintajärjestelmä, VN yhteinen virtuaaliyöpöytä Kampus) sekä tietotekniikan ja tietojärjestelmien jatkuva palvelu kasvattivat tukipalvelujen ICT kustannuksia. Tilatehokkuuden parantuminen sekä toimipisteiden määrän aleneminen laskivat toimitilojen vuokrakustannuksia.

Alla olevassa taulukossa on kuvattuna valtioneuvoston kanslian toimintamenojen jakautuminen tehtävittäin vuosina 2016–2018.

Taulukko 11 Valtioneuvoston kanslian menot vuosina 2016–2018

	2016	2017	2018
VN johtaminen ja politiikkavalmistelu	1 463	1 434	1 853
VN yhteiset hallinto- ja palvelutehtävät	87 744	96 885	95 029
Toimitilavuokrat	36 971	36 122	34 328
Toimitilapalvelut ja turvallisuus	13 565	14 532	12 707
Tietohallintopalvelut	30 316	39 026	40 225
Muut tukipalvelut	6 892	7 205	7 769
Henkilöstömenot	30 035	30 269	31 289
Toimintamenot brutto	119 242	128 589	128 171
Tuotot	-2 096	-2 552	-1 450
Toimintamenot netto	117 147	126 037	126 721

Valtioneuvoston selvitys- ja tutkimustoiminnan määrärahoihin tuotetaan tietoa valtioneuvoston päätöksenteon tueksi. Valtioneuvoston hyväksymässä selvitys- ja tutkimussuunnitelmassa määritellään vuosittain tutkimuksen teemat ja painopistealueet. Alla olevassa taulukossa on kuvattuna selvitys ja tutkimustoiminnan hankkeiden määrärahat ja niiden käyttö painopisteittäin vuosina 2016–2018. Valtioneuvoston selvitys- ja tutkimustoiminnan (VN TEAS) määrärahat ovat kolmevuotista siirtomäärärahaa ja hankkeiden kesto vaihtelee puolesta vuodesta kolmeen vuoteen.

Taulukko 12. Valtioneuvoston selvitys- ja tutkimustoiminnan hankkeet hallituksen painopisteittäin esitettynä v. 2016–2018

VN TEAS -hankkeet (1 000 euroa)	2016			2017 ¹			2018 ²		
	lkm	Sidottu	Maksettu	lkm	Sidottu	Maksettu	lkm	Sidottu	Maksettu
I Työllisyys ja kilpailukyky	9	1 028	1 040	10	1 090	967	9	1 779	572
II Osaaminen ja koulutus	5	839	837	5	825	498	3	444	264
III Hyvinvointi ja terveys	4	647	628	5	1 019	888	3	592	135
IV Biotalous ja puhtaat ratkaisut	17	3 324	3 321	9	1 079	978	13	2 300	841
V Digitalisaatio, kokeilut ja normien purkaminen	10	1 585	1 564	5	719	630	9	1 044	688
VI Reformit	11	1 286	1 149	13	1 857	1 601	10	1 586	723
VII Hallituksen keskeiset kivijalkahankkeet	8	1 009	887	9	1 189	1 026	12	2 115	1 089
VIII Muut tietotarpeet	4	758	754	14	2 247	1 776	6	752	112
Yhteensä	68	10 476	10 180	70	10 025	8 364	65	10 612	4 424

4.2 Maksullisen toiminnan tulos ja kannattavuus

Valtioneuvoston kanslian maksullinen toiminta pääosin koostuu valtioneuvoston hallintoyksikön tukipalvelujen myynnistä virastojen ja laitosten välillä sekä valtioneuvoston julkaisujen verkkokirjakaupan myynnistä. Näistä kanslian verkkokirjakaupan julkaisujen myynti on liiketaloudellista maksullista toimintaa.

Valtioneuvoston kanslian maksullisen toiminnan tuotot vuonna 2018 olivat 0,813 milj. euroa, kun ne vuonna 2017 olivat 1,764 milj. euroa. Muutos johtuu kanslian maksuasetuksen päivityksen (syyskuu 2017) mukaisesti muutetusta menettelystä Senaatti-kiinteistöjen kanssa, jossa se lopetti valtioneuvoston toimitilojen alivuokraamisen ministeriöiden hallinnonalojen virastoille ja lautakunnille. Uudessa toimintamallissa Senaatti-kiinteistöt laskuttaa kyseisiä tahoja suoraan, jolloin vuokramenoa ja sen mukaista laskutusta ei tältä osin muodostu kanslialle.

¹ Vuonna 2017 käynnistyneistä hankkeista osa on kesken ja viimeiset maksuerät toteutuvat v. 2019.

² Vuonna 2018 käynnistyneet hankkeet ovat pääosin kesken ja maksuerät toteutuvat v. 2019 ja 2020.

4.3 Yhteisrahoitteisen toiminnan tulos ja kannattavuus

Valtioneuvoston kanslian saamat yhteisrahoitteisen toiminnan tuotot jäivät alle 1 milj. euron, joten kustannusvastaavuuslaskelmaa ei esitetä toimintakertomuksessa.

Yhteisrahoitteisen toiminnan tuotot tulivat pääosin yhteistyöhankkeesta Sitran elämäntapatestin ja 100 fiksua arjen tekoa -palveluiden integroimiseksi valtioneuvoston kanslian Sitoumus2050 -verkkopalveluun, yhteensä 0,098 milj. euroa. Hanke jatkuu vuonna 2019.

5 Tuotokset ja laadunhallinta

Jäljempänä on esitetty valtioneuvoston kanslian suoritteiden määrät hallituksen kokouksien, viestinnän, arvonimien ja matkustuksen osalta. Lisäksi on avattu lyhyesti valtion osakeomistuksesta kertyneitä osinkotuloja ja pääoman palautuksia.

5.1 Suoritteiden määrät ja aikaansaadut julkishyödykkeet

Hallituksen kokoukset

Taulukkoon on koottu hallituksen päätöksentekoa ja muuta toimintaa tukevat istunnot ja neuvottelut. Lakisääteisistä ministerivaliokunnista valtioneuvoston kanslia järjestää ja koordinoi EU-ministerivaliokunnan kokoukset.

Valtioneuvoston yleisistunnon ja tasavallan presidentin valtioneuvostossa tekemät päätökset on jaoteltu taulukkoon asiatyypeittäin. Taulukon luvut ”lakien vahvistus” ja ”asetukset” kertovat esiteltyjen asioiden lukumäärän, eivät vuoden aikana annettujen lakien ja asetusten todellista määrää, joka on suurempi. Tasavallan presidentin esiteltyyn päätettäväksi tulevat asiat on pääsääntöisesti käsitelty ensin valtioneuvoston yleisistunnossa ja tasavallan presidentti tekee päätökset yleisistunnon ratkaisuehdotuksesta. On joitakin asioita, jotka tasavallan presidentti ratkaisee ilman yleisistunnon ennakkokäsittelyä. Tällaisia ovat esimerkiksi armahdusasiat ja eräät Ahvenanmaan itsehallintoa koskevat asiat.

Taulukossa 14 valtioneuvoston yleisistuntojen päätöksissä hallituksen esitysten määrä on laskettu kalenterivuoden mukaan. Eduskunnassa hallituksen esitykset tilastoidaan valtiopäivittäin. Tavallisimmin valtiopäivät avataan helmikuun alussa ja ne jatkuvat siihen saakka, kunnes seuraavat valtiopäivät kokoontuvat.

Hallitusten kokousten ja niissä käsiteltyjen asioiden määrät ovat pysyneet vuodesta toiseen verrattain samansuuruisina. Pääministeri Sipilän hallitus aloitti vuonna 2015 käytännön järjestää erityisiä strategiaistuntoja ja istunnot ovat jatkuneet myös kertomusvuonna 2018. Samalla hallituksen neuvottelujen määrä väheni ja iltakoulut jäivät pois.

Taulukko 13. Hallituksen kokousten, valtioneuvoston yleisistunnon ja tasavallan presidentin valtioneuvostossa tekemien päätösten lukumäärät 2016–2018

(lkm)	2016	2017	2018	Muutos 2017/2018
Hallituksen kokoukset				
Yleisistunto (lkm)	60	59	55	-4
Tasavallan presidentin esittelyt (lkm)	26	25	25	
EU-ministerivaliokunta (lkm)	29	27	30	+3
Hallituksen neuvottelut ja iltakoulu (lkm)	14	17	17	
Hallituksen strategiaistunnot (lkm)*	18	13	9	-4
Valtioneuvoston yleisistunnon päätökset				
Henkilöstöasiat	201	222	230	+8
Valtioneuvoston asetus	304	259	260	+1
Hallintopäätökset	17	18	23	+5
Periaatepäätökset/suunnitelmat	23	21	15	-6
Sivuelinorganisaatiot	88	94	86	-8
Taloudellinen ohjaus	42	43	54	+11
Lupa-asiat	21	31	24	-7
Selonteko/tiedonannot EK:lle	7	8	9	+1
Eduskunnan kirjelmät	12	22	18	-4
TP/hallitus	34	34	29	-5
Valtioneuvoston kirjelmä	77	73	104	+31
Kv.- ja EU-asioita	49	35	41	+6
Hallituksen esitys	269	203	326	+123
Muut	5	6	3	-3
Yhteensä	1149	1069	1222	+153
Tasavallan presidentin valtioneuvostossa tekemät päätökset				
Lakien vahvistus	257	191	183	-8
Asetukset	5	6	4	-2
Henkilöstöasiat	119	127	105	-22
Kansainväliset asiat	60	49	58	+9
Ahvenanmaan asiat	19	19	18	-1
Valtioneuvostoa koskevat	3	3	1	-2
Armonanomukset	13	12	9	-3
Julkiset arvonnannon osoitukset	6	7	5	-2
Muut	5	4	7	+3
Yhteensä	487	418	390	-28

*Pääministeri Sipilän kaudella vuonna 2015 aloitettiin hallituksen strategiaistunnot.

Viestintä

Viestintä lisääntyi ja monipuolistui etenkin valtioneuvoston sosiaalisen median kanavilla. Erityisesti twitteriin ja Instagramiin tuotettiin enemmän omaa sisältöä, graafikoita ja lyhytvideoita. Myös livetwiittaus tärkeimmistä ulostuloista ja tilaisuuksista vakiinnutti paikkansa. Sosiaaliseen mediaan tehtiin viestintäosaston johdolla kampanjoita, joita levitettiin kaikista ministeriöistä. Valtioneuvoston Twitter-tilien seuraajamäärä lisääntyi lähes 15 %. Myös kuvamateriaalia välitettiin aiempaa enemmän uutiskäyttöön eli yhteensä 95 tilaisuudesta tai tapahtumasta.

Viestintäosaston johdolla pidettyjä hallituksen ja pääministerin tiedotustilaisuuksia oli kotimaassa 70 ja ne lähetettiin suorana live-lähettyksenä vn.fi:ssä. Tämän lisäksi pääministerillä oli tiedotustilaisuuksia tai doorstep-haastatteluja ulkomailla Eurooppa-neuvostojen kokousten ja ulkomaanmatkojen yhteydessä yhteensä 47 sekä Eurooppaministerillä 5 yleisten asioiden neuvoston yhteydessä.

Tiedotteiden ja uutisten määrä pysyi jotakuinkin samana, mutta niiden sisältöä jaettiin aiempaa enemmän edelleen toimitettuina sosiaalisen median kanavilla. Kanslian toimialan tiedotteista suurin yksittäinen ryhmä oli valtioneuvoston tutkimus- ja selvitystöimikunnan raporteista tehnyt tiedotteet, joita julkaistiin kieliversioineen yhteensä 176.

Päätösviestintää modernisoitiin: pääviestintävälineiksi tulivat torstaisin ilmestyvää Valtioneuvoston päätökset -uutiskirje ja twitter.

Valtioneuvoston mediapalveluun rekisteröityneiden määrä oli 1064, ja kasvua edelliseen vuoteen oli hieman yli 14 %.

Taulukko 14. Viestinnän suoritteiden ja verkkosivuilla kävijöiden lukumääriä v. 2016–2018

	2016	2017	2018	Muutos 2017/2018
Tiedotteet (kpl)	1 153	1 215	1 220	0,4 %
Tiedotustilaisuudet (kpl)	71	73	70 (122)	
Verkkolähettykset ja niiden tallenteet (kpl)	66	65	75	13,3 %
Verkkosivujen käyntimäärät vn.fi	1 075 484	1 391 983	1 501 519	7,3 %
Verkkosivujen käyntimäärät vnk.fi	274 622	337 853	489 827	31 %
Verkkosivujen käyntimäärät suomifinland100.fi	614 936	2 177 431	-	-
Valtioneuvoston mediapalveluun rekisteröityneiden käyttäjien määrä	768	912	1064	14,3 %
VN Twitter-tilien seuraajien määrä	52 700	62 650	73 400	14,6 %
Flickrissä välitetyt viestintäosaston ottamat kuvat (kpl)	1 295	1 925	2082	7,5 %

Jäljempänä esitetyistä taulukoista ilmenee valtioneuvoston hallintoyksikön suoritteiden määriä. Suoritteissa on eritelty valtioneuvoston kanslian omasta toiminnasta aiheutuneet suoritteet ja muille ministeriöille tuotettu palvelu.

Tiedonhallinta

Rekisteröityjen asioiden ja asiakirjojen määrä on jonkin verran noussut vuodesta 2017. Valtioneuvoston yhteinen asianhallintajärjestelmä VAHVA otettiin käyttöön kolmessa ministeriössä (OM, PLM, YM) kesken tilastointijakson, mikä saattaa vaikuttaa sähköisesti käsiteltyjen aineistojen määrään.

EU-asioiden ja -toimielinasiakirjojen tilastoinnissa mukaan on laskettu kaikki sellaiset EUTORI-järjestelmässä avatut asiat ja toimielinasiakirjat, joiden käsittelyyn valtioneuvoston kanslian tiedonhallintayksikkö on osallistunut. EU-asioiden lukumäärä on jonkin verran noussut edellisvuodesta samoin kuin niihin liittyvien toimielinasiakirjojen volyyymi on kasvanut.

Rekisteröidyissä asioissa ja asiakirjoissa eivät ole mukana salassa pidettävät kansalliset tai kansainväliset asiat ja asiakirjat.

Taulukko 17. Valtioneuvoston tiedonhallinnan suoritteiden lukumääriä 2016–2018

(lkm)	2016			2017			2018		
	VNK	Muut ministeriöt	Yhteensä	VNK	Muut ministeriöt	Yhteensä	VNK	Muut ministeriöt	Yhteensä
Rekisteröidyt asiat	2 535	39 379	41 914	2 480	39 705	42 185	2 360	40 983	43 343
Rekisteröidyt asiakirjat*	10 739	304 112	314 851	15 328	264 576	279 904	12 264	276 250	288 514
Avatut EU-asiat	-	-	1 237	-	-	1 190			1 278
Rekisteröidyt/käsitellyt EU-asiakirjat (kansalliset)	3 513	4 280	7 793	3 837	4 067	7 904	3 866	3 834	7 700
Rekisteröidyt/käsitellyt EU-asiakirjat (toimielin)	-	-	17 491	-	-	17 946			18 363

* Ei sisällä ympäristöministeriön tietoja v. 2016

Työasemat, puhelinliittymät ja tietojärjestelmät

Tuettujen työasemien osalta on ilmoitettu käytössä olevien työasemien määrä. Puhelinliittymien lukumäärään sisältyy puhe- ja datamobiili liittymät. Työasemien ja puhelinliittymien kasvuun on vaikuttanut mm. EU-pj-kauden henkilöstön palkkaaminen. Puhelinliittymien määrä on kasvanut vuonna 2018 myös tablettikoneiden lisääntymisen takia.

Taulukko 18. Valtioneuvoston tuettujen työasemien, puhelinliittymien ja tietojärjestelmien lukumäärät 2016–2018

(lkm)	31.12.2016			31.12.2017			31.12.2018		
	VNK	Muut ministeriöt	Yhteensä	VNK	Muut ministeriöt	Yhteensä	VNK	Muut ministeriöt	Yhteensä
Tuettujen työasemien lukumäärä	605	6 353	6 958	727	6 111	6 838	958	6 254	7 212
Puhelinliittymien määrät	1 066	5 853	6 919	983	6 166	7 149	1 374	6 204	7 578
Käytössä olevat tietojärjestelmät			70			70			70

Tilatehokkuus

Valtioneuvostossa käytössä olevien kiinteistöjen tilatehokkuuden mittarina on käytetty toimistotilojen huoneliittä suhteessa henkilömäärään. Keskimääräinen tilatehokkuus on parantunut vuoteen 2017 verrattuna. Valtioneuvoston tilatehokkuutta parannetaan toimistotilojen peruskorjausten yhteydessä mm. siirtymällä monitilatoimistoihin sekä lisäämällä tilojen yhteiskäyttöä.

Toimipisteiden lukumäärässä on mukana toimistotilat ja edustustilat. Toimipisteiden lukumäärä on pysynyt samana vuoteen 2017 verrattuna.

Taulukko 19. Valtioneuvoston tilatehokkuuden tunnusluvut 2016–2018

	31.12.2016		31.12.2017		31.12.2018	
	m ²		m ²		m ²	
Kokonaisneliöt m ²	143 064		135 128		125 763	
Toimistotilat m ²	100 658		91 415		87 292	
Edustustilat m ²	10 223		10 226		10 227	
Yhteiset kokoustilat m ²			8 185		9 459	
Ministeriöiden käytössä olevat kokoustilat			4 374		5 696	
Muut yhteiset tilat m ²	843		1 055		883	

	30.06.2016		30.06.2017		30.06.2018	
	hlö	m ² /hlö	hlö	m ² /hlö	hlö	m ² /hlö
Toimistotilojen tilatehokkuus (m ² /hlö)	4 041	29,1	4 218	23,1	4 448	20,4
Toimipisteiden lukumäärä		53		49		49

Valtioneuvoston sisäinen viestintä

Virtuaalityöpöytä Kampus otettiin käyttöön valtioneuvoston yhteisenä ympäristönä ja se korvasi kahdeksan ministeriön omat intranetit ja Senaattori-palvelun. Myös oikeuskanslerinvirasto otti Kampuksen käyttöön sisäisessä viestinnässään. Kampuksessa oli

vuoden lopulla noin 90 000 käyntiä kuukaudessa, 22 500 viikossa ja 4 500 työpäivässä. Kampusista käytiin kuukaudessa noin 4 500 virkamiestä. Kampusien käyttöä ja suosituimpia sisältöjä seurataan ja käyttötilastot julkaistaan kerran kuukaudessa.

Taulukko 20. Valtioneuvoston virtuaalityöpöytä Kampusien työtilojen, uutisten ja käyttäjien lukumäärät 2018

Kampus	2018
Käyntimäärä/kk (12/2018), käynti	96 860
Kävijämäärä/kk (12/2018), käyttäjä	4 500
Työtilojen määrä 31.12.2018, kpl	511
Uutiset/vuosi, kpl	1 240

Julkaisut ja tietotuki

Ministeriöiden sarjajulkaisujen määrä pysyi edellisen vuoden kasvaneella tasolla. Julkaisutuotannon tilauksissa siirryttiin ensimmäisten joukossa Virkkuun, ja käyttökokeemukset ovat olleet pääosin myönteiset. Tietotuessa julkaistiin Tietotuki 2020 -kehittämissuunnitelma ja aloitettiin sen toimeenpano. Otettiin käyttöön uusi kirjastojärjestelmä sekä kilpailutettiin vuonna 2019 käyttöön tuleva erilaiset tiedonlähteet loppukäyttäjälle yhdistävä valtioneuvoston digitaalinen kirjasto. Tiedonlähteiden mobiilikäytön laajentamista valmisteltiin yhdessä IT-yksikön kanssa. Laajojen tietotukipyynnöiden määrä laski hieman edellisvuoden kasvaneesta tasosta. Ministeriöihin suuntautuvaa tietotuen markkinointityötä jatkettiin tavoittelemalla erityisesti lainsäädäntö- ja selvitystyötä tekevät virkamiehet hyödyntämään tiedonhakupalvelua. Kaukolainaus toisista kirjastoista lisääntyi: kirjalainat pyritään yhä useammin hankkimaan lainaksi oman hankkimisen sijaan. E-lehtien tarve ja määrä ovat kasvussa. Tietotuki ohjaa virkamiehiä digitaalisiin ajankohtais- ja e-kirjatiedonlähteisiin, mutta käyttötottumukset muuttuvat vähitellen.

Taulukko 21. Valtioneuvoston julkaisupalvelujen suoritteiden lukumäärät 2016–2018

(lkm)	2016	2017	2018	Muutos % 2017/2018
Julkaisut	437	523	525	0 %
Tietotukipyynnöt	42	89	75	-16 %
Hankitut kirjat	260	425	342	-20 %
Kirjalainat (ei sis. uusintoja)	1 542	981	1070	+9 %
Kaukolainat muista kirjastoista	596	595	787	+32 %
Painetut lehdet (niteet)	-	-	820	
E-lehdet	-	-	114	

Käännös- ja kielitoimiala

Hallituskauden viimeinen vuosi näkyi erityisesti ruotsin säädöskäännösten määrän suurena kasvuna. Muutossivujen osuus säädöskäännössivuista oli yhteensä 14 204 sivua, mikä kuvaa säädösvalmistelun tiukasta aikataulusta johtuvaa versiomäärää. Muiden käännösten määrä oli suunnilleen samalla tasolla kuin vuonna 2017. Ruotsin ja englannin käännösten jälkeen eniten tarvittiin käännöksiä suomeksi, venäjäksi, pohjoissaameksi ja arabiaksi. Valtioneuvoston kanslian venäjän kääntäjät myös tulkaavat. Venäjän tulkaustoimeksiannot kestivät yleensä 0,5–3 päivää, ja tulkkauspäiviä oli yhteensä 61. Kertomusvuoden syksyllä käännös- ja kielitoimialalla otettiin käyttöön uusi palveluiden tilaus- ja hallintajärjestelmä Virkku, joka korvasi aiemman tilausjärjestelmän. Lisäksi kilpailutettiin kääntäjien käyttämä käännösmuisti- ja termistöhallintaohjelmisto. Alla olevissa taulukoissa 23–25 on esitetty käännösmäärät käännöstyypeittäin, jakauma valtioneuvoston kanslian, ministeriöiden ja muiden virastojen välillä sekä jakauma oman käännöstyön ja ostopalvelun välillä.

Taulukko 22. Käännökset ja tulkkaukset käännöstyypeittäin 2016–2018

(lkm)	2016		2017		2018		%osuus käännössivuista (2018)
	Kpl	Käännössivut	Kpl	Käännössivut	Kpl	Käännössivut	
Ruotsin säädöskäännökset	1 112	35 465	1 010	40 422	1 234	57 604	51,0 %
· Hallituksen esitykset	651	33 422	556	37 349	797	54 973	
· Asetukset	461	2 044	404	2 312	378	1 855	
· Muut säädökset			50	761	59	776	
Ruotsin ajankohtaisviestintä	4 100	8 586	4 299	8 750	4 412	8 530	7,6 %
Ruotsin muut käännökset	3 076	17 228	3 500	22 471	3 523	22 051	19,5 %
Englannin säädöskäännökset	53	1 517	130	2 378	126	2 321	2,1 %
Englannin ajankohtaisviestintä	1 803	3 622	2 105	4 787	1 959	4 898	4,3 %
Englannin muut käännökset	1 190	10 027	1 304	11 018	1 242	10 605	9,4 %
Venäjän käännökset	254	640	254	766	310	1 037	0,9 %
Muiden kielten käännökset	777	6 248	984	5 556	1 083	5 835	5,2 %
Käännökset yhteensä	12 365	83 333	13 586	96 147	13 889	112 881	100 %
Venäjän tulkkaustoimeksiannot	41		42		61		

Taulukko 23. Käännösten jakautuminen valtioneuvoston kanslian ja ministeriöiden kesken 2016–2018

(lkm)	2016		2017		2018		%osuus käännös- sivuista (2018)
	Kpl	Käännös- sivut	Kpl	Käännös- sivut	Kpl	Käännös- sivut	
VNK yhteensä	1 242	4 068	1 521	5 017	1 346	5 458	4,8 %
Muut ministeriöt yhteensä	10 948	78 932	11 836	90 619	12 380	107 032	94,8 %
Muut virastot	175	333	229	511	163	391	0,4 %
Käännökset yhteensä	12 365	83 333	13 586	96 147	13 889	112 881	100 %

Taulukko 24. Käännösten jakautuminen oman työn ja ostopalvelujen kesken 2016–2018

(lkm)	2016		2017		2018		%osuus käännös- sivuista (2018)
	Kpl	Käännös- sivut	Kpl	Käännös- sivut	Kpl	Käännös- sivut	
Oma käännöstyö	9 247	42 790	10 046	46 605	10 629	61 855	54,8 %
Ostopalvelut	3 117	40 544	3 540	49 542	3 259	51 026	45,2 %
Käännökset yhteensä	12 365	83 333	13 586	96 147	13 889	112 881	100 %

Käännös- ja kielitoimialan kieliasiantuntijat palvelivat virkamiehiä monin tavoin muissakin kieliasioissa, kuten termejä, hyvää virkakieltä ja tulkkausta koskevissa kysymyksissä. Kertomusvuonna valmistuivat myös erityisesti kääntäjille suunnatut ajankohtaisiin lainsäädäntöhankkeisiin liittyvät sanastot sote- ja maakuntaudistuksesta sekä tiedustelulainsäädännöstä. Valter-termipankissa julkaistiin uutena sanastona *Svenskt lagspråk i Finland* -käsikirjan sanasto-osa. Valtioneuvoston ruotsin kielen lautakunta antoi kertomusvuonna suosituksia laki- ja virkakielen käytöstä ja järjesti kaksi koulutustilaisuutta hallinnon ja sopimustoimittajien säädös- ja virkatekstien kääntäjille.

Taulukko 25. Valtioneuvoston termineuvontaan liittyvien suoritteiden lukumäärät 2016–2018

	2016	2017	2018	Muutos % 2017/2018
Termineuvonnasta kysytyt termit	650	744	502	-32,5 %
ESKO-termit*	138	437	169	-61,3 %
Haut VALTER-termipankissa**	535 511	456 972	3 395 005	+642,9 %

* ESKO-termit tarkoittavat valtioneuvoston kanslian koordinoiman EU:n toimielinten suomen kääntäjien ja kotimaisten virkamiesten yhteistyöverkoston (ESKO) kautta selvitettyjä kysymyksiä. Verkoston avulla edistetään suomenkielisten EU-säädösten terminologista laatua.

** Valter on valtioneuvoston kanslian ylläpitämä julkinen valtioneuvoston termipankki. Luvussa Valter on yhtenä hakukriteerinä esim. sanakirjaryhmässä.

Osaamisen kehittäminen

Valtioneuvoston kanslia toteutti osana valtioneuvoston yhteistä henkilöstön kehittämisen ohjaus- ja yhteensovittamistehtävää yhteensä 268 yksittäistä koulutustilaisuutta (n. 67 koulutustuotetta). Näissä tilaisuuksissa oli yhteensä 4075 osallistujaa, ja koulutukseen käytettiin yhteensä 20318 tuntia. Kielikoulutukseen käytettiin valtioneuvostossa 7733 tuntia, mikä oli 5765 tuntia enemmän kuin vuonna 2017. Koulutustilaisuuksia tuotettiin valtion yhteisten osaamiset -jäsentelyä mukailleen 1.1.–31.12.2018 välisenä aikana seuraaville osa-alueille: johtaminen, vaikuttavuus- ja kehittämisosaaminen, tieto- ja viestintätekniinen osaaminen, viestintä ja vuorovaikutus, virkamiesosaaminen ja hallinnollinen osaaminen. Yhteisen koulutuksen kustannukset olivat 769 636 euroa.

Taulukko 26. Valtioneuvoston yhteiset koulutustilaisuuksien lukumäärät 2016–2018

	2016	2017	2018	Muutos 2017/2018
Koulutustilaisuudet (lkm)	207	228	268	+18%

5.2 Palvelukyky sekä suoritteiden ja julkishyödykkeiden laatu

Valtioneuvoston kanslia tekee joka toinen vuosi palvelutyytyväisyyskyselyn valtioneuvoston yhteisistä yleisemmin käytetyistä palveluista. Kysely on suunnattu koko valtioneuvoston henkilöstölle. Vastausprosentti säilyi suurin piirtein samana kuin edellisessä kyselyssä.

Vuonna 2018 tehdyn palvelutyytyväisyyskyselyn perusteella vertailukelpoisten palvelujen laatuun liittyvien kysymysten koontikeskiarvomuuutos (asteikolla 1–5) edellisestä (2016) kyselystä oli 3,51:stä 3,52:een. Saavutettavuuteen liittyvien kysymysten koontikeskiarvomuuutos oli 3,65:stä 3,70:een. Palvelujen laadun koetaan parantuneen vuodesta 2016 yhdeksässä palvelussa ja heikentyneen seitsemässä. Palvelutoimintojen saavutettavuuden koetaan parantuneen vuodesta 2016 kymmenessä palvelussa ja heikentyneen seitsemässä.

Yksittäisistä palveluista parhaiksi koettiin käänös- ja kielitoimialan omat palvelut sekä virastopalvelujen muuttoihin liittyvät palvelut. Heikoimmiksi koettiin uuden yhteiseen asianhallintajärjestelmään liittyvät palvelut sekä uuteen virtuaalityöpöytäan liittyvät

palvelut. Kuitenkin näiden osalta on huomattava, ettei em. palveluja oltu kyselyn teko-
vaiheessa vielä otettu käyttöön kuin osassa ministeriöitä.

Palvelutyytyväisyyskyselystä saatujen tulosten perusteella keskeisinä kehittämiskoh-
teina nähdään uusien tietojärjestelmien käytettävyyden ja toimivuuden parantaminen,
sekä muutosjohtamisen tukeminen sekä valtioneuvoston kansliassa että muissa jär-
jestelmiä käyttönottavissa ministeriöissä.

6 Henkisten voimavarojen hallinta ja kehittäminen

6.1 Henkilöstön määrä ja rakenne

Vuonna 2018 valtioneuvoston kansliassa työskenteli 615 henkilöä. Henkilöstömäärä nousi edellisvuoteen verrattuna noin 11,2 prosentilla. Henkilöstömäärän kasvu selittyi pääosin suuriin valtioneuvoston yhteisiin tietotekniikkahankkeisiin liittyvillä rekrytoinneilla.

Henkilöstön keski-ikä oli 47,4 vuotta. Keski-ikä laski hieman edellisvuotisesta (49,2 vuotta vuonna 2017). Kertomusvuonna eläkkeelle siirtyi 14 henkilöä. Ikäryhmittäin tarkasteltuna voidaan todeta 45–54-vuotiaiden muodostavan suurimman joukon henkilöstöstä. Yli 65-vuotiaiden työntekijöiden määrä (8 henkilöä) oli pienempi kuin edellisvuonna (9 henkilöä).

Naisia henkilöstöstä oli 61,3 %. Osa-aikatyötä tekevien määrä oli 3,3 % valtioneuvoston kanslian koko henkilöstöstä (yhteensä 20 henkilöä, joista 17 naisia). Valtaosa osa-aikatyösopimuksen tehneistä henkilöistä oli osittaisella hoitovapaalla.

Valtioneuvoston kansliassa vuonna 2018 työskenteli 465 vakinaista ja 150 määräaikaista virkamiestä.

Taulukko 27. Vakainainen ja määräaikainen henkilöstö

(lkm)	2016			2017			2018		
	Naiset	Miehet	Yhteensä	Naiset	Miehet	Yhteensä	Naiset	Miehet	Yhteensä
Vakinaiset	262	209	471	260	203	463	264	201	465
Määräaikaiset	55	17	72	63	27	90	113	37	150
Yhteensä	317	226	543	323	230	553	377	238	615
Määräaikaisten % -osuus			13,3 %			16,3%			24,4%
HTV:t			522,7			544,3			577,3

Taulukko 28. Koko- ja osa-aikainen henkilöstö

(lkm)	2016			2017			2018		
	Naiset	Miehet	Yhteensä	Naiset	Miehet	Yhteensä	Naiset	Miehet	Yhteensä
Kokoaikaiset	306	223	529	310	226	536	360	235	595
Osa-aikaiset	11	3	14	13	4	17	17	3	20
Yhteensä	317	226	543	323	230	553	377	238	615
Osa-aikaisten % -osuus			2,6%			3,1%			3,3%

Taulukko 29. Henkilöstön keski-ikä ja ikäjakauma

	2016	2017	2018
Henkilöstön keski-ikä	48,8	49,2	47,4
Naisten keski-ikä	48,0	48,5	46,2
Miesten keski-ikä	49,9	50,0	49,3

Ikävuotta	2016	2017	2018
-24	4	2	5
25-34	43	51	99
35-44	137	127	131
45-54	194	194	203
55-64	158	170	169
65-	7	9	8
Yhteensä	543	553	615

6.2 Tehty työaika ja henkilöstökulut

Kokonaistyövoimakustannukset nousivat vuoden 2017 tasosta. Kanslian tehdyn vuosityöajan osuus 80,5 % säännöllisestä vuosityöajasta säilyi lähes samana kuin edellisenä vuonna. Välilliset työvoimakustannukset sisältävät muun kuin tehdyn työajan palkan, työnantajamaksut, työterveyshuollon, työhyvinvoinnin ja henkilöstökoulutusten kustannukset.

Taulukko 30. Kokonaistyövoimakustannusten kehitys v. 2016–2018

(euroa)	2016	2017	2018
Kokonaistyövoimakustannukset	32 215 880	33 018 078	35 208 236
Välilliset työvoimakustannukset, josta	11 108 285	11 102 740	11 988 310
osuus tehdyn työajan palkoista	52,6	50,7	51,6
Työajan osuus säännöllisestä vuosityöajasta	81,2	81,0%	80,5%
Tehdyn työajan palkka, josta	26 758 935	27 699 297	29 710 418
osuus palkkasummasta	78,9 %	79,1 %	78,2 %

6.3 Työhyvinvointi ja työkykyinvestoinnit

Työtyytyväisyys

Työtyytyväisyyttä mitataan vuosittain VMbaro-työtyytyväisyyskyselyllä. Vuonna 2018 työtyytyväisyys oli edelleen hyvällä tasolla. Kokonaistyötyytyväisyys laski aavistuksen edellisvuoteen verrattuna. Vastausaktiivisuus pysyi samana.

Taulukko 31. VMbaro-työtyytyväisyyskyselyn indeksit

VMbaro-työtyytyväisyyskyselyn indeksit	2016 *	2017	2018
Vastaajia	437/538	424/573	424/574
Vastausprosentti	81 %	74 %	74 %
Työtyytyväisyysindeksi	3,56	3,58	3,55
VMbaro-työtyytyväisyyskyselyn indeksit	2016 *	2017	2018
Johtajuusindeksi	3,51	3,46	3,39
Työyhteisöindeksi	3,87	3,89	3,88
Innovointikyvykkyyksindeksi	3,66	3,70	3,68

* VMBaro-työtyytyväisyyskysely uudistui vuonna 2016. Muutoksia tuli kysymysrungon muotoiluun ja kysymysten sanamuotoihin. Lisäksi kysymysten määrä nousi. Myös raportointiin tuli muutoksia. Edellisvuosien indekseistä säilyin vain johtajuusindeksi ja uusina indekseinä raportoitiin työyhteisöindeksi ja innovointikyvykkyyksindeksi. Valtiokonttori on havainnut koko valtion aineistossa, että kysymysten uusi muotoilu on vaikuttanut myös tuloksiin. Tästä syystä valtiokonttori suosittaa, että vertailua aikaisempiin vuosiin ei tehtäisi.

Työkykyisyys ja poissaolot

Sairauspoissaolojen lukumäärä on noussut edellisvuoteen verrattuna. Sairauspoissaolot jakautuivat kertomusvuonna useammalle henkilölle, jolloin vastaavasti kanslian terveysprosentti (=koko vuoden ilman sairauspoissaoloja olleiden osuus henkilöstöstä) hieman laski.

Taulukko 32. Sairauspoissaolot ja terveysprosentti

	2016	2017	2018
Sairauspoissaolojen lkm (sairauspäiviä kpl)	4 793	4 786	5 556
Sairauspoissaolot, työpäivää/htv	9,2	8,8	9,6
Sairauspoissaolojen keskimääräinen kesto	4,8	4,4	4,5
Terveysprosentti (%)*	31	29	25,8

* Terveysprosentilla tarkoitetaan niiden henkilöiden osuutta henkilöstöstä, joilla ei kertomusvuonna ollut lainkaan sairauspoissaoloja.

Työterveyshuollon kokonaiskustannukset laskivat vuonna 2018. Ennaltaehkäisevän työterveyshuollon kustannusten osuus oli pienempi kuin sairaanhoidon kustannusten.

Taulukko 33. Työterveydenhuollon kustannukset ja käynnit

	2016	2017	2018
Työterveydenhuolto euroa/htv	993	1 004	830
Työterveydenhuollon vastaanottokäynnit, lkm	3 040	3 095	3 319
Ennaltaehkäisevän työterveyshuollon kustannukset/työntekijä	584	503	471
Sairaanhoidon kustannukset /työntekijä	508	529	504

Taulukko 34. Ennaltaehkäisevän työterveyshuollon ja sairaanhoidon kustannukset

	2016	%-osuus	2017	%-osuus	2018	%-osuus
Ennaltaehkäisevän työterveyshuollon kustannukset (KELA I)	322 218	50	291 517	43	291 779	44
Sairaanhoidon kustannukset (KELA II)	279 479	43	306 695	46	312 684	47
Muut työterveyshuollon kustannukset (KELA 0)	47 067	7	72 731	11	59 674	9
Yhteensä	648 764	100	670 943	100	664 137	100

6.4 Osaaminen ja muu aineeton pääoma

Valtioneuvoston kanslian henkilöstöllä oli mahdollisuus osallistua valtioneuvoston yhteisessä koulutustarjonnassa olevaan koulutukseen. Sen lisäksi osastoilla ja yksiköillä oli käytössään määrärahoja kehityskeskusteluissa esille tulleiden osaamistarpeiden kattamiseen.

Tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden edistäminen on kansliassa osa hyvää henkilöstöpolitiikkaa ja työyhteisön kokonaisvaltaista kehittämistä. Vuosittaisten tasa-arvo- ja yhdenvertaisuustoimenpiteiden lisäksi yhdenvertaisuutta käsiteltiin erityisesti vuoden 2018 alusta käyttöön otetun valtioneuvoston varhaisen tuen mallin (VARTU) koko valtioneuvoston esimiehille suunnatuissa koulutustilaisuuksissa sekä muussa VARTU:n viestinnässä.

Taulukko 35. Valtioneuvoston kanslian koulutustasoindeksi

	2016			2017			2018		
	Naiset	Miehet	Yhteensä	Naiset	Miehet	Yhteensä	Naiset	Miehet	Yhteensä
Koulutustasoindeksi	5,8	4,9	5,4	5,9	4,9	5,5	5,7	5,0	5,4

Taulukko 36. Osaamisen kehittäminen ja koulutuspäivät

	2016	2017	2018
Osaamisen kehittäminen euroa/htv	579	463	282,2
Koulutuspäiviä/htv	1,1	1,2	1,2

7 Tilinpäätösanalyysi

Luvussa kerrotaan valtioneuvoston kanslian kirjanpitoyksikön tilinpäätöslaskelmiin sisältyviä seikkoja talouden kehityksestä ja rakenteesta sekä talouden ja tuloksellisuuden välisistä yhteyksistä. Valtioneuvoston kanslian tilinpäätösanalyysi on laadittu koko kirjanpitoyksikön osalta sisältäen myös oikeuskanslerinvirastoa koskevat tiedot.

7.1 Rahoituksen rakenne

Valtioneuvoston kanslian kirjanpitoyksikön rahoitus on pääosin valtion talousarvio-rahautusta (99,3 %). Kirjanpitoyksiköllä oli vuonna 2018 käytettävissä 249 milj. euroa, joista edellisiltä vuosilta kanslian oman pääluokan siirtyneitä oli 40,1 milj. euroa.

Vähennystä edelliseen vuoteen verrattuna oli noin 12,6 miljoonaa euroa. Vuonna 2017 määrärahatasoa kasvattivat kertaluonteisesti Suomi 100 -hanke (10,1 milj. euroa) sekä Suomi-talon hankinta (8 milj. euroa), jotka poistuivat talousarvion määrärahoista vuonna 2018. Vastaavasti valtioneuvoston kanslian pääluokan edelliseltä vuodelta siirtyneet määrärahat kasvoivat 3,6 milj. euroa. Valtioneuvoston kansliassa on edelleen käynnissä suuria valtioneuvostotason kehittämishankkeita, joiden menojen toteutumisen viivästymisen on kasvattanut siirtyvän erän kertymää. Pääluokan 23. toiminnan tuottoja kertyi yhteensä 1,7 milj. euroa, josta korvauksia Euroopan unionin matkakustannuksista oli yhteensä 0,4 milj. euroa. Muiden hallinnonalojen rahoitusta oli käytettävissä edellisiltä vuosilta siirtyneet erät huomioon ottaen 0,041 milj. euroa.

Vuoden 2018 jakamatonta määrärahaa momentilta 23.01.03.1 (Euroopan unionin kansallisten asiantuntijoiden palkkausmenot) jaettiin muiden kirjanpitoyksiköiden käyttöön varainhoitovuonna yhteensä 184 281,84 euroa, josta sisäministeriölle 16 698,68 euroa, poliisihallitukselle (keskusrikospoliisille) 82 583,16 euroa ja Rajavartiolaitokselle 85 000 euroa. Momentin vuoden 2017 määrarahasta jaettiin ministeriöiden ja niiden alaisen hallinnon käyttöön 0,880 milj. euroa.

Taulukko 37. Momentilta 23.01.03.1 valtion virastoille ja laitoksille myönnetyt määrärahat v. 2016–2018

	2016	2017	2018
Valtioneuvoston kanslia	-	47 724,81	61 088,46
Ulkoministeriö	69 688,76	106 769,38	137 277,60
Oikeusministeriö	74 929,94	-	16 793,16
Sisäministeriö	69 225,04	37 366,54	16 698,68
Valtiovarainministeriö	80 705,29	145 682,19	217 360,54
Opetus- ja kulttuuriministeriö	-	14 166,68	85 000,00
Maa- ja metsätalousministeriö	157 643,71	132 840,91	56 666,67
Työ- ja elinkeinoministeriö	143 871,18	128 524,14	145 901,04
Sosiaali- ja terveysministeriö	-	19 501,23	78 597,30
Keskusrikospoliisi	-	60 972,97	82 583,16
Puolustusvoimat	-	28 977,00	70 066,39
Rajavartiolaitos	7 048,86	21 249,97	85 000,00
THL	53 012,80	-	-
Trafi	21 075,55	71 300,43	50 850,84
Tulli	64 000,10	13 076,13	-
YHTEENSÄ	741 201,23	828 152,38	1 103 883,84

Vuonna 2018 valtioneuvoston kanslian pääluokan momentti 23.01.24 Suomen EU-puheenjohtajuus alajaoteltiin kahteen eri käyttötarkoitukseen, joista momentti 23.01.24.1 Palkkaus- ja muut kulutusmenot määriteltiin jakamattomaksi määrärahaksi. Momentilta jaettiin muille ministeriöille määrärahaa (yht. 2 782 000 euroa) pääosin EU-puheenjohtajakauden valmisteluista aiheutuviin palkkaus- ja matkustusmenoihin. Momentin ko-konaismääräraha v. 2018 oli yhteensä 6,8 milj. euroa.

Taulukko 38. Momentin 23.01.24.1 jakamattoman määrärahan myöntäminen muihin ministeriöihin

Ulkoministeriö	1 820 000
Oikeusministeriö	80 000
Sisäministeriö	114 000
Puolustusministeriö	60 000
Valtiovarainministeriö	114 000
Opetus- ja kulttuuriministeriö	70 000
Maa- ja metsätalousministeriö	136 000
Liikenne- ja viestintäministeriö	80 000
Työ- ja elinkeinoministeriö	88 000
Sosiaali- ja terveysministeriö	68 000
Ympäristöministeriö	152 000
YHTEENSÄ	2 782 000

7.2 Talousarvion toteutuminen

Valtioneuvoston kanslian vuoden 2018 toimintamenot varsinaisessa talousarviossa olivat 123,3 milj. euroa.

Määrärahasossa on huomioitu valtioneuvostotasoiin kehittämishankkeisiin, yhteisen asianhallintajärjestelmä Vahvan kehittämiseen 3,2 milj. euroa sekä virtuaalityöpöytä Kampuksen kehittämiseen 0,980 milj. euroa. EU Restreint -tasoisten (EU-R) turvaluokiteltujen asiakirjojen sähköisen jakelun teknisten ratkaisujen suunnitteluun ja hankintaan oli käytössä 0,705 milj. euroa sekä toimitilojen peruskorjausinvestointeihin 1,4 milj. euroa.

Vuoden 2018 ensimmäisessä lisätalousarviossa toimintamomentille lisättiin 4,157 milj. euroa, josta merkittävimpinä erinä 1,615 milj. euroa oli lisäystä valtioneuvoston yhteinen sähköinen työpöytä -hankkeeseen, 0,7 milj. euroa ulkoministeriön viestityskeskuksen siirrosta aiheutuviin menoihin, 0,4 milj. euroa ministeriöiden turvalaitteiden hankintamenoihin ja 0,245 milj. euroa TOIMI-hankkeeseen. Presidentti Koiviston muistomerkin toteutukseen osoitettiin 0,130 milj. euroa.

Vuoden 2018 toisessa lisätalousarviossa toimintamomentille lisättiin 0,202 milj. euroa. Lisäyksestä 0,165 milj. euroa osoitettiin Sitoumus2050.fi- ja Kokeilunpaikka.fi -sivustojen automaatio- ja robotiikkaratkaisuihin.

Ministereiden, heidän valtiosihteeriensä ja erityisavustajiensa palkkausmenoihin oli talousarviossa osoitettu 6,510 milj. euroa.

Euroopan unionin kansallisten asiantuntijoiden palkkamenoihin oli varattu edellisvuosien tapaan 1 milj. euroa. Määrärahasta saa käyttää myös enintään 240 000 euroa enintään kolmea henkilötyövuotta vastaavan määräaikaisen henkilöstön palkkaamiseen valtioneuvoston kansliaan Euroopan unionia koskevien valtioneuvoston horisontaalisten asioiden hoitamiseen liittyviin tehtäviin.

Pääministerin, kansliassa toimivien ministereiden ja heidän avustajiensa matkoihin oli osoitettu nettomäärärahaa 0,867 milj. euroa.

Valtioneuvoston selvitys- ja tutkimustoimintaan oli osoitettu 11,4 milj. euroa, josta 0,2 milj. euroa suunniteltiin käytettävän kokeilutoiminnan koordinaatioon.

Vuoden 2018 toisessa lisätalousarviossa peruutettiin Kokeilutoiminnan digitaaliseen edistämiseen (23.01.23) lisätalousarvio II 2016 myönnetystä määrärahasta 920 000 euroa, mikä huomioitiin momentin 12.39.04 tuloarviossa.

Suomi toimii Euroopan unionin puheenjohtajamaana 1.7.–31.12.2019. Suomen EU-puheenjohtajakauden valmistelu toteutetaan keskitetysti valtioneuvoston kanslian johdolla. Määrärahat on varattu valtioneuvoston kanslian momentille 23.01.24, jolle osoitettiin vuoden 2018 talousarvioissa 6,8 milj. euroa. Määrärahasta maksetaan keskitetysti puheenjohtajuudesta ja siihen valmistautumisesta aiheutuvat menot, kuten henkilöstö-, koulutus- ja valmennusmenot, matkat sekä EU-puheenjohtajakautteen liittyvien kokousten ja muiden tilaisuuksien järjestelyjen suunnittelusta ja toteutuksesta aiheutuvat menot. Kokouksiin liittyvästä valmistelusta aiheutuvien menojen osuus määrärahasta oli 0,5 milj. euroa. Yhteensä EU-puheenjohtajakauden menoihin v. 2018–2020 on varauduttu 70 milj. euron määrärahalta, joista merkittävin osa on varattu puheenjohtajuusvuodelle 2019.

Valtioneuvosto teki 3.5.2018 periaatepäätöksen Terveet tilat 2028 -toimenpideohjelmasta, jonka tavoitteena on julkisten rakennusten tervehdyttäminen ja kaikkien sisäilmasta oireilevien hoidon ja kuntoutuksen tehostaminen. Valtioneuvoston kanslian pääluokkaan perustettiin uusi momentti vuoden 2018 ensimmäisessä lisätalousarviossa (23.01.25), jonka määrärahaa käytetään toimenpideohjelman toimeenpanon tukemiseen, kuten koordinointiin, vuorovaikutukseen, viestintään sekä selvityksiin valtioneuvoston kansliassa ja ministeriöissä. Momentin määräraha oli 0,5 milj. euroa vuonna 2018.

Osakehankintamomentin (23.10.88) perusteluja täydennettiin vuoden 2018 toisessa lisätalousarviossa siten, että valtio saa luopua omistuksestaan Meritaito Oy:ssä ja Baltic Connector Oy:ssä. Momentin määrärahataso oli 5,7 milj. euroa.

Puoluetoiminnan tukemiseen (23.20.50) osoitettiin edellisvuosien tapaan 29,635 milj. euroa.

Oikeuskanslerinviraston toimintamenot (23.30.01) olivat 3,405 milj. euroa ja niihin saatiin lisäystä v. 2018 I lisätalousarviossa 0,031 milj. euroa palkkausten tarkistuksista johtuen.

Kunniamerkit -momentin (23.90.21) määräraha oli talousarviossa 0,7 milj. euroa, joka oli 0,120 milj. euroa vähemmän kuin v. 2017, jolloin määrärahatarve oli tavanomaista suurempi pohjautuen pääasiassa Suomen itsenäisyyden juhluvoiteen liittyvistä palkitsemisista.

Suomi 100 -hankkeen määrärahat momentilla 23.90.26 olivat 0,8 milj. euroa v. 2018, josta osa varattiin käytettäväksi Suomen sisällissodan 1918 muistovuoden järjestelyihin sekä Suomen lipun 100 -vuotisjuhlan valmisteluun ja toteutukseen.

Jäsenmaksuihin ja maksuosuuksiin Euroopan hybridiuhkien torjunnan osaamiskeskukseen (23.90.61) osoitettiin 0,770 milj. euroa.

Kirjanpitoyksikön talousarvion 2018 määrärahojen käyttö kertomusvuonna oli 173,6 milj. euroa. Huomioiden edellisvuosilta siirtyneiden määrärahojen käytön, menot olivat noin 207 milj. euroa. Käytön jakautuminen menomomenttilajeittain on esitetty alla olevassa taulukossa (tuhansina euroina).

Kanslian pääluokan merkittävin kululaji on kulutusmenot, joiden osuus kaikista menoista oli kertomusvuonna 82 %. Kulutusmenot vähenivät 4,6 milj. euroa vuodesta 2018.

Merkittävin määrärahojen käytön muutokseen vaikuttanut tekijä oli Suomi 100 -juhla-vuosi, johon varatut määrärahat alenivat vuoden 2017 noin 10 milj. eurosta 0,8 milj. euroon vuonna 2018.

Siirto- ja sijoitusmenot pysyivät karkeasti edellisvuosien tasolla.

Taulukko 39. Menot kululajeittain

Momenttilaji	Momentin numerotunnus	2016	2017	2018	%-osuus	Muutos % 2017/2018
Kulutusmenot	01–29	155 643	174 004	169 392	82 %	-3 %
Siirtomenot	30–69	29 637	30 385	30 405	15 %	0 %
Sijoitusmenot	70–89	5 174	8 823	7 412	4 %	-16 %
Yhteensä		190 454	213 212	207 209	100 %	-3 %

Valtioneuvoston kanslian toimintamenomomentin käyttö oli kertomusvuonna 126,7 milj. euroa eli karkeasti edellisvuoden tasolla. Alla olevassa taulukossa on kuvattu toimintamenomomentin jakauma kululajeittain.

Toimintamenomomentin käytössä merkittävin kululaji ovat palveluiden ostot, n. 56,5 milj. euroa v. 2018. Palvelujen ostojen taustalla on tärkeimpänä tekijänä Valtorilta ostetut palvelut, joissa viime vuosina tapahtunut merkittävä nousu ostojen ta-
sossa liittyy valtioneuvoston tietotekniikan yhtenäistämiseen sekä valtioneuvoston yhteisiin järjestelmähankkeisiin.

Käyttöomaisuushankinnat olivat kertomusvuonna 1 milj. euroa, eli vähemmän kuin v. 2017, jolloin hankintoja kasvattivat autojen hankinnat sekä käyttöomaisuuteen aktivoitavat VN yhteisten hankkeiden tietojärjestelmät.

Vuokrat ovat edellisvuotta pienemmät tilankäytön tehokkuuden parantumisen seurauksena sekä käynnistyneiden peruskorjaushankkeiden (Merikasarmi, VN juhlahuoneisto) johdosta. Korjausten aikana tiloista ei peritä vuokraa.

Henkilöstömenot kasvoivat 4 % edellisvuodesta. Henkilöstömäärä kasvoi vuoteen 2017 nähden, mikä selittyy pääosin suuriin valtioneuvoston yhteisiin tietotekniikkahankkeisiin liittyvillä rekrytoinneilla. Lisäksi henkilöstörakenne muuttui edellisvuodelta EU-puheenjohtajakautta koordinoivan EU-puheenjohtajuussihteeristön aloitettua työnsä. Henkilöstömenojen kasvua on kuitenkin osaltaan rajoittanut kilpailukykysojimuksen mukainen lomarahojen leikkaaminen.

Taulukko 40. Toimintamenot kululajeittain

Kululaji	2016	2017	2018	%-osuus	Muutos % 2017/2018
Käyttöomaisuushankinnat	761	1 535	999	1 %	-35 %
Maksullisen toiminnan tuotot	-2	-459	-674	0 %	47 %
Vuokrat ja käyttökorvaukset	-16	-1 305	-139	-1 %	-89 %
Muut toiminnan tuotot ja satunnaiset tuotot	-2 079	-788	-636	-1 %	-19 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	3 836	4 287	3 139	3 %	-27 %
Henkilöstökulut	30 035	30 398	31 573	24 %	4 %
Vuokrat	37 786	36 406	34 651	29 %	-5 %
Palvelujen ostot	45 790	55 012	56 519	44 %	3 %
Muut kulut	611	809	942	1 %	16 %
Sisäiset kulut	425	141	346	0 %	145 %
Siirtotalouden kulut	0	0	0	0 %	0 %
Kaikki yhteensä	117 147	126 037	126 721	100 %	1 %

Osakehankintamomentin käyttö oli 7,4 milj. euroa. Talousarvion 2018 määräraha-käyttö oli vähäistä ja käyttö kohdistui edellisvuosilta siirtyneisiin määrärahoihin. Vuodelta 2018 siirretty n. 8,3 milj. euroa vuodelle 2019 edellisvuosien siirtyvät erät huomioiden.

Valtioneuvoston kanslia tuloutti momentille 13.03.01 osinkoja, pääomanpalautuksia ja osakemyyntituloja 2,4 mrd. euroa, eli selvästi enemmän kuin vuonna 2017, jolloin tuloutus oli n. 1,7 mrd. euroa. Valtioneuvoston kanslia toteutti useita myyntiprojekteja vuoden aikana, joista tärkeimpinä Neste Oyj:n osakemyynnit. Kertomusvuonna toteutettiin Altia Oyj:n osakeanti ja pörssilistautuminen. Valtio luopui myös Raskone Oy:n omistuksesta. Myyntituloja kertyi kaikista toteutetuista myynneistä yhteensä 1 035 miljoonaa euroa. Pääomanpalautuksia tuloutettiin yhteensä noin 4 milj. euroa. Osinkotuloja kertyi 1 409 milj. euroa.

Valtioneuvoston kanslia tuloutti momentille 13.01.05 korkotuloja n. 50 t. euroa. Korkotulot liittyvät kanslian pitkäaikaisiin sijoituksiin ja lainasaamisiin.

Taulukko 41. Valtioneuvoston kanslian pääluokan siirrettyjen määrärahojen käyttö ja muutokset siirrettyjen määrärahojen määrässä

1 000 €	Siirtynyt vuodelta 2017	2018 määräraha	Käytettävissä oleva määräraha	Käyttö 2018	Siirtyy vuodelle 2019	Siirtyvä erä 2018 määrärahasta (%)
23.01.01 Valtioneuvoston kanslian toimintamenot (S2)	13 988	127 656	141 644	126 721	14 924	12 %
23.01.03 Euroopan unionin kansallisten asiantuntijoiden palkkamenot (S2)	121	675	797	200	597	88 %
23.01.04 Pääministerin, kansliassa toimivien ministereiden ja heidän avustajiensa matkat (S2)	338	867	1 205	598	608	70 %
23.01.22 Valtioneuvoston selvitys- ja tutkimustoiminta (S3)	9 081	11 400	20 481	10 757	9 724	85 %
23.01.23 Kokeilutoiminnan digitaalinen edistäminen (S3)	1 936	0	1 936	1 016	0	
23.01.24 Suomen EU puheenjohtajuus (S2)	112	4 018	4 130	2 156	1 974	49 %
23.01.25 Terveet tilat 2028 (S3)		100	100	12	88	88 %
23.01.88 Osakehankinnat (S3)	10 003	5 700	15 703	7 412	8 291	145 %
23.30.01 Oikeuskanslerinviraston toimintamenot (S2)	1 313	3 436	4 749	3 442	1 307	38 %
23.90.26 Suomi 100 (S3)	3 164	800	3 964	2 828	1 136	59 %
Yhteensä	40 058	154 552	194 610	155 130	37 898	25 %

Valtioneuvoston kanslian toimintamenoista 14,9 milj. euroa siirtyy vuodelle 2019. Siirtyvä erä on n. 0,9 milj. euroa suurempi verrattuna edelliseen tilinpäätökseen. Kanslian määrärahakehitys alenee tehtyjen säästöpäätösten johdosta merkittävästi tulevina vuosina, minkä johdosta toimintamenojen tasoa on pyritty alentamaan.

EU:n kansallisten asiantuntijoiden palkkamenoihin käytettiin vuodelta 2017 siirtynyttä määrärahaa. Siirtyvän erän suuruutta selittää EU:n aikatauluista johtuva tehtävien alkamisen viivästyminen sekä se, että kaikkia priorisoituja paikkoja ei olla saatu. Tavoitteena on myös säilyttää mahdollisuus hakea keskeisiksi nousevia paikkoja läpi vuoden. Lisäksi nykyisten kansallisten asiantuntijoiden palkkamenot sitovat tulevien vuosien määrärahaa.

Osakehankinnat-momentin käyttö kohdistui edellisvuosilta siirtyneisiin määrärahoihin. Vuodelle 2019 siirtyi 8,3 milj. euroa.

EU-puheenjohtajuusmomentin määrärahasta lähes 2 milj. euroa siirtyi käytettäväksi v. 2019.

Valtioneuvoston selvitys- ja tutkimustoiminnan siirtyvä erä pysyi karkeasti ennallaan edellisvuoden tilinpäätökseen nähden.

Valtioneuvoston kanslialla ei ollut kertomusvuonna arviomäärärahan ylityksiä.

7.3 Tuotto- ja kululaskelma

Tilikaudella 1.1.–31.12.2018 Valtioneuvoston kanslian toiminnan tuotot nousivat lähes 2 192,2 milj. euroa. Merkittävä nousu edelliseen tilikauteen verrattuna oli Muut toiminnan tuotot -ryhmässä, jossa osakkeiden ja osuuksien myyntivoitot kasvoivat lähes 2,2 miljardia euroa. Tämä syntyi Raskone Oy:n, Altia Oyj:n ja Neste Oyj:n osakkeiden myynnistä, yhteensä 803,9 milj. euroa sekä Neste Oyj:n, Nordic Morning Group Oyj:n, Posti Group Oyj:n ja Vapo Oy:n osakkeiden apporttiluovutuksista Valtion kehitysyritys Vake Oy:lle, luovutusvoittona yhteensä 1 389,6 milj. euroa.

Maksullisen toiminnan tuotot kasvoivat 0,22 milj. euroa, mikä syntyi pitkälti puolustusvoimien ICT-tukipalvelujen käytöstä puolustusasiamiestoimistoissa ja sotilasedustustoissa. Vuokratuotot ja käyttökorvaukset laskivat edellisestä tilikaudesta yhteensä lähes 1,2 milj. euroa, samoin laskivat yhteistoiminnan kustannusten korvaukset noin 0,46 milj. euroa.

Toiminnan kulut kasvoivat edellisestä vuodesta lähes 12,6 milj. euroa ollen yhteensä 167,8 milj. euroa. Vuonna 2017 vastaava käyttö oli 155,2 milj. euroa. Henkilöstökulut nousivat yhteensä 2,8 milj. euroa. Kasvu johtui pääasiassa htv-määrän kasvusta (+6,0%), mikä nosti etenkin varsinaisia palkkoja 2,3 milj. euroa ja eläkemaksuja 0,40 milj. euroa.

Valtioneuvoston kanslian vuokramenot laskivat tilivuonna 2018 yhteensä noin 1,7 milj. euroa. Suurinta lasku oli toimitilavuokrissa.

Palvelujen ostot kasvoivat edellisestä vuodesta noin 2,0 milj. euroa, ollen yhteensä 70,3 milj. euroa. Suurinta kasvu oli asiantuntija- ja tutkimuspalveluissa, noin 1,9 milj. euroa. Asiantuntija- ja tutkimuspalveluista kokeilutoiminnan digitaalinen edistämisen osuus oli 1,0 milj. euroa, mikä on noin 0,9 milj. euroa enemmän kuin edellisellä tilikaudella. Osakehankinnat momentille kirjattujen asiantuntija- ja tutkimuspalvelujen menot kasvoivat yhteensä 2,7 milj. euroa, ollen 3,0 milj. euroa.

Muut kulut nousivat edelliseen tilikauteen verrattuna yhteensä noin 9,9 milj. euroa. Muissa kuluissa osakkeiden myyntitappiot olivat yhteensä noin 7,2. milj. euroa. Meritaito Oy:n apporttiluovutuksesta Arctialle syntyi luovutustappiota 5,4 milj. euroa ja Baltic Connectorin vastaavasta apporttiluovutuksesta Gasumille syntyi luovutustappiota 1,7 milj. euroa. Varainsiirtoveroja maksettiin lähes 2,8 milj. euroa.

Tilikaudella tehtiin sijoituslainasaamisten tileistä poisto, yhteensä 5,0 milj. euroa. Rahoitustuotot laskivat yhteensä noin 144,9 milj. euroa, mikä johtuu pääosin osinkotulojen laskusta 142,8 milj. eurolla.

Vuonna 2016 virheellisesti osingoksi kirjattu pääoman palautus sekä VR:n ratainvestoinnin alaskirjaus aiheuttivat yhteensä 85,9 milj. euron kirjaukset muihin satunnaisiin kuluihin. Satunnaiset tuotot kasvoivat 525, milj. euroa, mikä johtuu VR:n SVOP rahaston kirjauksesta VNK:n taseeseen satunnaisten tuottojen kautta.

Siirtotalouden kulut nousivat yhteensä lähes 9,9 milj. euroa. Suurin erä oli lahjoitus Lastensäätiölle, yhteensä 13,8 milj. euroa.

7.4 Tase

Valtioneuvoston kanslian taseen loppusumma on 12 791,4 milj. euroa. Pääosa arvosta muodostuu valtion omistamista arvopapereista, joiden osuus taseesta on 99,6 %. Taseen loppusumma on edelliseen vuoteen verrattuna kasvanut 1 486 milj. euroa. Suurin yksittäinen arvopapereiden kasvua selittävä tekijä on Valtion kehitysyhtiö Vake Oy:lle tehdyt Neste Oyj:n, Nordic Morning Group Oyj:n, Posti Group Oyj:n ja Vapo Oy:n osakkeiden apporttiluovutukset, jotka kasvattivat valtioneuvoston kanslian taseen arvoa yhteensä 1 389,6 milj. eurolla. Altia Oyj:n, Neste Oyj:n ja Raskone Oy:n osakkeiden myynti vuonna 2018 on taas vähentänyt valtioneuvoston kanslian taseen arvopapereiden arvoa yhteensä 231,3 milj. eurolla.

Lisäksi valtioneuvoston kanslian taseeseen ovat vaikuttaneet virheiden korjaukset. Valtion aloittavassa taseessa huomioimatta jäänyt VR Yhtymä Oy:n 525,8 milj. euron SVOP-rahastoksi muutettu vararahasto kirjattiin valtioneuvoston kanslian taseeseen vuonna 2018. SVOP-rahastoon liittyvän korjauskirjauksen jälkeen, kirjattiin vuonna 2017 VR Yhtymä Oy:n tekemät pääomapalautukset, jotka vähensivät SVOP-rahaston arvoa yhteensä 149,5 milj. eurolla. Lisäksi vuonna 2016 virheellisesti osingoksi kirjattu Gasonia Oy:n tekemä pääoman palautus 36,4 milj. euroa kirjattiin kertomusvuonna 2018.

8 Sisäisen valvonnan arviointi- ja vahvistuslausuma

Kanslian ylimmän johdon ohella osastojen, yksiköiden ja ryhmien päälliköt vastaavat tuloksikkonsa tai vastuualueensa sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä.

Valtioneuvoston kanslian sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tilan arviointi toteutettiin vuoden lopussa hajautettuna osastojen ja yksiköiden päälliköiden itsearviointina. Arvioinnissa käytetyt kysymykset pohjautuivat valtion sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan neuvottelukunnan laatimaan suppeaan viitekehikkoon.

Kanslian sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perustana olevan ohjausympäristön arvioitiin olevan pääosin kunnossa. Joidenkin ohjausympäristön osa-alueiden osalta toiminnassa arvioitiin kuitenkin olevan puutteita. Kanslian arvot on määritelty vuonna 2008, joten niiden uudelleen määrittely nähdään tavoiteltavaksi. Myös kanslian yhtenäisten ohjeiden tila nähtiin osin puutteellisena.

Hankkeiden ja useampaa toimialaa tai osastoa koskevan toiminnan vastuiden arvioitiin vaativan selkiyttämistä. Toimintaprosessien ja hankehallinnon toimivuuden arvioinnissa ja dokumentoinnissa sekä ICT-, tietosuoja- ja kyberturvallisuusriskien valvontaprosesseissa nähtiin kehittämistarvetta.

Kanslian tavoitteiden asettamiseen liittyvän toiminnan arvioitiin olevan pääosin asianmukaisesti järjestetty. Käytössä olevien resurssien ja osaamisen huomioimisen tulossuunnitellussa ja tulostavoitteita asetettaessa arvioitiin vaativan tehostamista.

Valtioneuvoston kanslian riskienhallintapolitiikka otettiin käyttöön vuonna 2018, minkä mukaisesti toteutettiin pysyviin toimintoihin ja tulostavoitteisiin liittyvät riskien arvioinnit. Sisäisen valvonnan arvioinnissa nähtiin, että riskienhallintamenettelyjen kytkeminen osaksi suunnittelu- ja ohjausprosesseja on parantunut aiemmasta. Riskien tunnistamisen, dokumentoimisen sekä hallintamenettelyiden määrittelyn sekä väärinkäytös-riskien arvioinnin ja niiden käsittelyn tuntemisen osalta nähtiin yhä puutteita.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan valvontatoimenpiteet ovat pääosin kunnossa ja asianmukaisesti järjestetty. Palkkahallinnon sisäisen valvonnan prosessin ja dokumentoinnin sekä käyttöomaisuuden kirjanpidon ja inventoinnin arvioitiin parantuneen. Myös sisäisen valvonnan vastuut toimenkuvissa nähtiin selkiytyneen.

Kanslian tiedonkulun ja viestinnän arvioitiin toimivan pääasiassa hyvin.

9 Arviointien tulokset

Valtion tutkimuslaitosten ja -rahoituksen kokonaisuudistuksen (TULA-uudistuksen) arviointi

Arvioinnin kohteena on ollut tutkimuslaitosten ja tutkimusrahoituksen kokonaisuudistus (lyh. TULA-uudistus), josta Valtioneuvosto teki periaatepäätöksen 5.9.2013. Arviointi toteutettiin ulkopuolisen arvioitsijan toimesta valtioneuvoston selvitys- ja tutkimushankkeena. Arvioinnissa tarkasteltiin TULA-kokonaisuudistuksen toimeenpanon tuloksellisuutta ja tehokkuutta, uudistuksen selkeyttä, yhtenäisyyttä ja relevanssia sekä vaikutuksia yhteiskunnan tulevaisuuden osaamis- ja tutkimusvalmiuksiin.

Arvioinnin johtopäätökset valtioneuvoston kanslian koordinoiman valtioneuvoston selvitys- tutkimustoiminnan osalta olivat seuraavat:

- Tietotarvekuvausten määrittelytapoja tulisi kehittää, jotta ne palvelevat todellista tarvetta niin ajallisesti, toiminnallisesti kuin laadullisestikin. VN TEAS-tutkimusteemojen valinnassa tulee kiinnittää huomiota mm. siihen, millaisella prosessilla tietotarve muodostetaan ja miten tiedon muoto määritellään (selvitys, arviointi, tieteellinen tutkimus). VN TEAS-tietotarpeiden ei tulisi olla sellaisia kapeasti määritettyjä operatiivisia tehtäviä, jotka voitaisiin toteuttaa myös viranomaistehtävinä.
- Vastaavasti hankkeiden valinnassa huomiota tulisi kiinnittää siihen, miten päätökset perustellaan, jotta hakijoiden osaaminen paranisi ja motivaatio hakea rahoitusta uudelleen pysyisi hyvällä tasolla.
- Tutkimustiedon systemaattista hyödyntämistä poliittisen päätöksenteon prosesseissa tulee edelleen kehittää, esim. lainvalmistelussa ja hallinnon kehittämisessä.

10 Yhteenveto havaituista väärinkäytöksistä

Kertomusvuonna ei ole tullut esiin eikä havaittu väärinkäytöksiä

11 Tilinpäätöslaskelmat ja liitetiedot

Valtioneuvoston kanslian talousarvion toteutumalaskelma

Osaston, momentin ja tilijaottelun numero ja nimi		Tilinpäätös 2017	Talousarvio 2018 (TA + LTA:t)	Tilinpäätös 2018	Vertailu Tilinpäätös - Talousarvio	Toteutuma %
11. Verot ja veronluonteiset tulot		67 399,71	8 426	8 425,63	0,00	100,00
11.04.01.	Arvonlisävero	67 399,71	8 426	8 425,63	0,00	100,00
12. Sekalaiset tulot		416 553,87	989 651	989 651,18	0,00	100,00
12.23.99.	Valtioneuvoston kanslian muut tulot		3 357	3 357,41	0,00	100,00
12.39.04.	Siirrettyjen määrärahojen peruutukset	173 362,11	959 450	959 450,35	0,00	100,00
12.39.10.	Muut sekalaiset tulot	243 191,76	26 843	26 843,42	0,00	100,00
13. Korkotulot, osakkeiden myyntitulot ja voiton tuloutukset		1 669 154 497,81	2 402 698 063	2 402 698 062,99	0,00	100,00
13.01.05.	Korot muista lainoista	704 417,97	50 805	50 805,35	0,00	100,00
13.03.01.	Osinkotulot, pääomanpalautukset ja osakkeiden myyntitulot					
		1 668 450 079,84	2 402 647 258	2 402 647 257,64	0,00	100,00
	13.03.01.1 Osinkotulot, pääoman- palautukset ja osakkeiden myyntitulot	1 668 450 079,84				

Osaston, momentin ja tilijaottelun numero ja nimi		Tilinpäätös 2017	Talousarvio 2018 (TA + LTA:t)	Tilinpäätös 2018	Vertailu Tilinpäätös - Talousarvio	Toteutuma %
15. Lainat		1 284 361,15	4 551 531	4 551 530,73	0,00	100,00
15.01.04.	Muiden lainojen lyhennykset	1 284 361,15	4 551 531	4 551 530,73	0,00	100,00
Tuloarviotilit yhteensä		1 670 922 812,54	2 408 247 671	2 408 247 670,53	0,00	100,00

Valtioneuvoston kanslian talousarvion toteutumalaskelma

Päälukon, momentin ja tilijaottelun numero, nimi ja määrärahalaji		Tilin- päätös 2017	Talousarvio 2018 (TA + LTA:t)	Talousarvion 2018 määrärahojen		Tilinpäätös 2018	Vertailu Talousarvio - Tilinpäätös	Siirtomäärärahoja koskevat täydentävät tiedot			
				käyttö vuonna 2018	siirto seuraavalle vuodelle			Edellisiltä vuosilta siirtyneet	Käytettävissä vuonna 2018	Käyttö vuonna 2018 (pl. peruutuk- set)	Siirretty seuraavalle vuodelle
23. Valtioneuvoston kanslia		217 254 678,43	207 271 234	173 600 478,60	33 117 325,76	206 717 804,36	553 430,04	40 057 707,74	195 480 124,58	155 911 828,27	38 648 054,52
23.01.01.	Valtioneuvoston kanslian toimintamenot (nettob) (S2)	123 788 000,00	127 656 000	112 732 398,26	14 923 601,74	127 656 000,00	0,00	13 988 347,53	141 644 347,53	126 720 745,79	14 923 601,74
23.01.02.	Ministereiden, heidän valtiosihteeriensä ja erityisavustajiensa palkkaukset (A)	5 692 692,06	6 510 000	6 007 752,32		6 007 752,32	502 247,68				
23.01.03.	Euroopan unionin kansallisten asiantuntijoiden palkkamenot (S2)	1 000 000,00	675 417	78 350,74	597 066,10	675 416,84	0,00	121 159,21	796 576,05	199 509,95	597 066,10
	23.01.03.1. Euroopan unionin kansallisten	880 000,00	592 417	43 396,30	549 020,54	592 416,84	0,00	21 486,46	613 903,30	64 882,76	549 020,54

Päälukon, momentin ja tilijaottelun numero, nimi ja määrärahalaji	Tilinpäätös 2017	Talousarvio 2018 (TA + LTA:t)	Talousarvion 2018 määrärahojen		Tilinpäätös 2018	Vertailu Talousarvio - Tilinpäätös	Siirtomäärärahoja koskevat täydentävät tiedot				
			käyttö vuonna 2018	siirto seuraavalle vuodelle			Edellisiltä vuosilta siirtyneet	Käytettävissä vuonna 2018	Käyttö vuonna 2018 (pl. peruutukset)	Siirretty seuraavalle vuodelle	
	asiantuntijoiden palkkausmenot (S2)										
	23.01.03.2. Valtioneuvoston Euroopan unionia koskevien horisontaalisten tehtävien palkkausmenot (EK) (S2)	120 000,00	83 000	34 954,44	48 045,56	83 000,00	0,00	99 672,75	182 672,75	134 627,19	48 045,56
23.01.04.	Pääministerin, kansliassa toimivien ministereiden ja heidän avustajiensa matkat (nettob) (S2)	867 000,00	867 000	259 410,99	607 589,01	867 000,00	0,00	338 441,09	1 205 441,09	597 852,08	607 589,01
23.01.22.	Valtioneuvoston selvitys- ja tutkimustoiminta (S3)	11 300 000,00	11 400 000	3 835 695,74	7 564 304,26	11 400 000,00	0,00	9 081 463,03	20 481 463,03	10 757 077,03	9 724 358,08
23.01.23.	Kokeilutoiminnan digitaalinen edistäminen (S3)	100 000,00						1 935 800,00	1 935 800,00	1 015 586,13	0,00
23.01.24.	Suomen EU-puheenjohtajuus (S2)	200 000,00	4 018 000	2 044 135,76	1 973 864,24	4 018 000,00	0,00	112 348,27	4 130 348,27	2 156 484,03	1 973 864,24
	23.01.24.1. Palkkaus- ja muut kulutusmenot (EK) (S2)		3 518 000	1 915 135,76	1 602 864,24	3 518 000,00	0,00		3 518 000,00	1 915 135,76	1 602 864,24

Päälukon, momentin ja tilijaottelun numero, nimi ja määrärahalaji		Tilinpäätös 2017	Talousarvio 2018 (TA + LTA:t)	Talousarvion 2018 määrärahojen		Tilinpäätös 2018	Vertailu Talousarvio - Tilinpäätös	Siirtomäärärahoja koskevat täydentävät tiedot			
				käyttö vuonna 2018	siirto seuraavalle vuodelle			Edellisiltä vuosilta siirtyneet	Käytettävissä vuonna 2018	Käyttö vuonna 2018 (pl. peruutukset)	Siirretty seuraavalle vuodelle
	23.01.24.2. Kokouksista aiheutuvat menot (EK) (S2)		500 000	129 000,00	371 000,00	500 000,00	0,00		500 000,00	129 000,00	371 000,00
23.01.25.	Terveet tilat 2028 (S3)		100 000	11 984,97	88 015,03	100 000,00	0,00		100 000,00	11 984,97	88 015,03
23.01.29.	Arvonlisäveromenot (A)	15 646 306,37	15 003 818	15 003 817,56		15 003 817,56	0,00				
23.10.88.	Osakehankinnat (S3)	13 900 000,00	5 700 000	117 935,47	5 582 064,53	5 700 000,00	0,00	10 002 858,93	15 702 858,93	7 412 016,77	8 290 842,16
23.20.50.	Puolue toiminnan tukeminen (K)	29 635 000,00	29 635 000	29 635 000,00		29 635 000,00	0,00				
	23.20.50.1. Puolueiden poliittinen toiminta (EK)	29 486 825,00	29 486 825	29 486 825,00		29 486 825,00	0,00				
	23.20.50.2. Ahvenanmaan poliittinen toiminta (EK)	148 175,00	148 175	148 175,00		148 175,00	0,00				
23.30.01.	Oikeuskanslerinviraston toimintamenot (S2)	3 467 000,00	3 436 000	2 129 257,47	1 306 742,53	3 436 000,00	0,00	1 312 883,79	4 748 883,79	3 442 141,26	1 306 742,53
23.90.21.	Kunniamerkit (A)	808 680,00	700 000	648 817,64		648 817,64	51 182,36				
23.90.26.	Suomi 100 (S3)	10 100 000,00	800 000	325 921,68	474 078,32	800 000,00	0,00	3 164 405,89	3 964 405,89	2 828 430,26	1 135 975,63
23.90.61.	Jäsenmaksut ja maksuosuudet Euroopan hybridihukien torjunnan osaamiskeskukseen (S2)	750 000,00	770 000	770 000,00	0,00	770 000,00	0,00	0,00	770 000,00	770 000,00	0,00
28. Valtiovarainministeriön hallinnonala		4 672,95	2 157	2 157,00	0,00	2 157,00	0,00	39 208,56	39 208,56	0,00	0,00
28.01.29.	Valtiovarainministeriön hallinnonalan arvonlisäveromenot (A)	2 589,95	0	0,00		0,00	0,00				

Päälukon, momentin ja tilijaottelun numero, nimi ja määrärahalaji		Tilinpäätös 2017	Talousarvio 2018 (TA + LTA:t)	Talousarvion 2018 määrärahojen		Tilinpäätös 2018	Vertailu Talousarvio - Tilinpäätös	Siirtomäärärahoja koskevat täydentävät tiedot			
				käyttö vuonna 2018	siirto seuraavalle vuodelle			Edellisiltä vuosilta siirtyneet	Käytettävissä vuonna 2018	Käyttö vuonna 2018 (pl. peruutukset)	Siirretty seuraavalle vuodelle
28.60.12.	Osaamisen kehittäminen (A)	2 083,00	2 157	2 157,00		2 157,00	0,00				
28.90.20.	Valtion ja kuntien yhteiset tietojärjestelmähankkeet (S3)							39 208,56	39 208,56	0,00	0,00
	28.90.20.3. Muu julkisen hallinnon tietohallintoyhteistyö (KPY)							39 208,56	39 208,56	0,00	0,00
35. Ympäristöministeriön hallinnonala		5,53	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
35.01.29.	Ympäristöministeriön hallinnonalan arvonnäköveromenot (A)	5,53	0	0,00		0,00	0,00				
Määrärahatilitt yhteensä		217 259 356,91	207 273 391	173 602 635,60	33 117 325,76	206 719 961,36	553 430,04	40 096 916,30	195 519 333,14	155 911 828,27	38 648 054,52

Valtioneuvoston kanslian talousarvion toteutumalaskelman tiedot valtuuksista ja niiden käytöstä momentin tarkkuudella

Momentti (numero ja nimi), johon valtuus liittyy	Valtuudet ja niiden käyttö (1 000 €)							Valtuuksien käytöstä aiheutuneet talousarviomenot ja määrärahatarve (1 000 €)				
	Aikaisempien vuosien valtuuksien käyttö	Uudet valtuudet	Uusitut valtuudet	Valtuudet yhteensä	Käytetty	Käyttämättä	Uusittu 2019 TA:ssa	Talousarvio- menot 2018	Määräraha- tarve 2019	Määräraha- tarve 2020	Määräraha- tarve myöh.	Määräraha- tarve yht.
23.90.26. Suomi 100	4 935	0	0	0	0	0	0	436	0	0	0	0
Aikaisempien vuosien valtuudet	4 935							436	0	0	0	0
Vuonna 2018 käytettävissä olleet valtuudet		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Yhteensä	4 935	0	0	0	0	0	0	436	0	0	0	0
Aikaisempien vuosien valtuudet, josta	4 935							436	0	0	0	0
Vuonna 2018 käytettävissä olleet valtuudet		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Valtioneuvoston kanslian tuotto- ja kululaskelma

		1.1.2018–31.12.2018		1.1.2017–31.12.2017	
TOIMINNAN TUOTOT					
	Maksullisen toiminnan tuotot	673 773,90		458 747,93	
	Vuokrat ja käyttökorvaukset	138 887,41		1 305 010,46	
	Muut toiminnan tuotot	<u>2 194 348 986,79</u>	2 195 161 648,10	<u>1 194 173,58</u>	2 957 931,97
TOIMINNAN KULUT					
	Aineet, tarvikkeet ja tavarat				
	Ostot tilikauden aikana	3 230 376,70		4 410 195,64	
	Varastojen lisäys (-) tai vähennys (+)	-55 363,63		-168 834,55	
	Henkilöstökulut	42 979 014,54		40 193 261,24	
	Vuokrat	35 058 632,85		36 754 866,86	
	Palvelujen ostot	70 289 736,22		68 273 111,85	
	Muut kulut	13 296 900,23		3 354 374,48	
	Valmistus omaan käyttöön (-)	-676 218,83		-991 440,21	
	Poistot	861 472,38		797 964,57	
	Sisäiset kulut	<u>2 795 290,05</u>	<u>-167 779 840,51</u>	<u>2 565 784,34</u>	<u>-155 189 284,22</u>
JÄÄMÄ I			2 027 381 807,59		-152 231 352,25
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT					
	Rahoitustuotot	1 262 689 901,27		1 407 596 743,77	
	Rahoituskulut	<u>-5 002 395,72</u>	1 257 687 505,55	<u>-6 429,68</u>	1 407 590 314,09
SATUNNAISET TUOTOT JA KULUT					
	Satunnaiset tuotot	525 781 508,75		1 407,07	
	Satunnaiset kulut	<u>-85 902 822,47</u>	439 878 686,28	<u>0,00</u>	1 407,07
JÄÄMÄ II			3 724 947 999,42		1 255 360 368,91

		1.1.2018–31.12.2018		1.1.2017–31.12.2017	
SIIRTOTALOUDEN TUOTOT JA KULUT					
	Kulut				
	Paikallishallinnolle	206 000,00		1 891 000,00	
	Elinkeinoelämälle	545 827,79		1 356 148,29	
	Voittoa tavoittelemattomille yhteisöille	44 111 894,51	-44 863 722,30	31 732 330,86	-34 979 479,15
JÄÄMÄ III			3 680 084 277,12		1 220 380 889,76
TUOTOT VEROISTA JA PAKOLLISISTA MAKSUISTA					
	Perityt arvonlisäverot	8 425,63		67 399,71	
	Suoritetut arvonlisäverot	-15 151 317,47	-15 142 891,84	-15 755 356,12	-15 687 956,41
TILIKAUDEN TUOTTO-/KULUJÄÄMÄ			<u>3 664 941 385,28</u>		<u>1 204 692 933,35</u>

Valtioneuvoston kanslian tase

	31.12.2018		31.12.2017	
VASTAAVAA				
KANSALLISOMAIUUUS				
Muu kansallisuusomaisuus	<u>165 905,88</u>	<u>165 905,88</u>	<u>84 687,06</u>	<u>84 687,06</u>
KANSALLISOMAIUUUS YHTEENSÄ		165 905,88		84 687,06
KÄYTTÖMAISUUUS JA MUUT PITKÄAIKAISET SIIJOITUKSET				
AINEETTOMAT HYÖDYKKEET				
Muut pitkävaikutteiset menot	<u>522 342,65</u>	522 342,65	<u>83 189,36</u>	83 189,36
AINEELLISET HYÖDYKKEET				
Koneet ja laitteet	2 519 923,63		2 438 301,09	
Kalusteet	71 883,64		92 989,78	
Muut aineelliset hyödykkeet	2 523,00		29 223,00	
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	<u>1 182 843,75</u>	3 777 174,02	<u>950 260,34</u>	3 510 774,21
KÄYTTÖMAISUUUSARVOPAPERIT JA MUUT PITKÄAIKAISET SIIJOITUKSET				
Käyttöomaisuusarvopaperit	12 738 561 363,77		11 237 056 935,93	
Annetut euromääräiset velkakirjalainat	39 187,73		5 073 918,46	
Muut pitkäaikaiset euromääräiset sijoitukset	<u>26 500 000,00</u>	<u>12 765 100 551,50</u>	<u>31 016 800,00</u>	11 273 147 654,39
KÄYTTÖMAISUUUS JA MUUT PITKÄAIKAISET SIIJOITUKSET YHTEENSÄ		12 769 400 068,17		11 276 741 617,96

		31.12.2018		31.12.2017	
	VAIHTO- JA RAHOITUSOMAISUUS				
	VAIHTO-OMAISUUS				
	Valmiit tuotteet/Tavarat	<u>224 198,18</u>	224 198,18	168 834,55	168 834,55
	PITKÄAIKAISET SAAMISET				
	Pitkäaikaiset saamiset		0,00		5 000 000,00
	LYHYTAIKAISET SAAMISET				
	Myyntisaamiset	253 813,14		69 850,56	
	Siirtosaamiset	1 011 364,36		2 704 528,98	
	Muut lyhytaikaiset saamiset	183 805,42		524 502,93	
	Ennakkomaksut	<u>129 000,00</u>	1 577 982,92	<u>0,00</u>	3 298 882,47
	RAHAT, PANKKISAAMISET JA MUUT RAHOITUSVARAT				
	Muut pankkitilit	19 989 855,69		19 989 855,69	
	Sisäisen rahaliikkeen tilit	<u>54 753,89</u>	<u>20 044 609,58</u>	<u>45 103,83</u>	<u>20 034 959,52</u>
	VAIHTO- JA RAHOITUSOMAISUUS YHTEENSÄ		21 846 790,68		28 502 676,54
	VASTAAVAA YHTEENSÄ		<u>12 791 412 764,73</u>		<u>11 305 328 981,56</u>

VASTATTAVAA					
OMA PÄÄOMA					
VALTION PÄÄOMA					
	Valtion pääoma 1.1.1998	763 091,99		763 091,99	
	Edellisten tilikausien pääoman muutos	11 182 924 749,18		11 182 889 654,89	
	Pääoman siirrot	-2 079 714 554,76		-1 204 657 839,06	
	Tilikauden tuotto-/kulujäämä	<u>3 664 941 385,28</u>	12 768 914 671,69	<u>1 204 692 933,35</u>	11 183 687 841,17
ARVOSTUSERÄT					
	Arvonkorotukset	<u>0,00</u>	0,00	<u>26 699,00</u>	26 699,00
VIERAS PÄÄOMA					
LYHYTAIKAINEN					
	Valtion hoitoon jätetyt vieraat varat	0,00		100 000 000,00	
	Saadut ennakot	7 053,08		0,00	
	Ostovelat	13 656 636,54		12 265 774,18	
	Kirjanpitoyksiköiden väliset tilitykset	911 592,63		882 694,91	
	Edelleen tilitettävät erät	901 443,36		775 323,10	
	Siirtovelat	7 021 367,43		7 358 676,93	
	Muut lyhytaikaiset velat	<u>0,00</u>	<u>22 498 093,04</u>	<u>331 972,27</u>	<u>121 614 441,39</u>
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ					
			22 498 093,04		121 614 441,39
VASTATTAVAA YHTEENSÄ					
			<u>12 791 412 764,73</u>		<u>11 305 328 981,56</u>

12 Liitteet

Valtioneuvoston kanslian tilinpäätöksen liite 1: Selvitys tilinpäätöksen laatimisperusteista ja vertailtavuudesta

Laatimisperiaatteet

Tilinpäätös on laadittu voimassa olevia säädöksiä ja hyvää kirjanpitoa noudattaen. Omaisuuserät on arvostettu ja tuotot ja kulut on jaksotettu säädösten mukaisesti.

Talousarvion toteumalaskelman vertailtavuuteen vaikuttavat tekijät

Momentin 23.01.03 perusteluja on muutettu siten, että momentilta voidaan rahoittaa enintään 240 000 euroa, enintään kolmea henkilötyövuotta koskevan määräaikaisen henkilöstön palkkaamiseen valtioneuvoston kansliaan Euroopan unionia koskevien valtioneuvoston horisontaalisten asioiden hoitamiseen liittyviin tehtäviin.

Momentin 23.01.23 vuoden 2016 toisessa lisätalousarviossa myönnetystä kolmevuotisesta siirtomäärärahasta peruutettiin 920 000 euroa.

Momentin 23.01.24 perusteluja on muutettu siten, että momentilta voidaan rahoittaa Suomen EU-puheenjohtajuuden johdosta välttämättömän on enintään 50 henkilötyövuotta vastaavan määräaikaisen lisähenkilöstön palkkausmenot ja korvaukset sekä EU-puheenjohtajuuskauden valmistelun kannalta muut välttämättömät kulutusmenot.

Vuoden 2018 talousarvioon lisättiin uusi momentti 23.01.25 Terveet tilat 2028, jolla voidaan rahoittaa Terveet tilat 2028 -toimenpideohjelmasta aiheutuvia hankintoja ja

selvityksiä sekä toimenpiteiden koordinointiin, edistämiseen ja muihin vastaaviin liittyviä menoja. Momentin määrärahaa voidaan käyttää enintään yhtä henkilötyövuotta vastaavan määräaikaisen henkilöstön palkkaamiseen valtioneuvoston kansliaan toimenpideohjelman ohjaus- ja asiantuntijatehtäviin.

Momentin 23.10.88 perusteluja on täydennetty 2018 II lisätalousarviossa siten, että valtio saa luopua omistuksestaan Meritaito Oy:ssä ja Baltic Connector Oy:ssä.

Momentin 23.90.26 määrärahalla voidaan rahoittaa Suomen itsenäisyyden 100 -vuotisjuhlavuoden ja vuoden 1918 muistovuoden valmistelun edellyttämän enintään kolmen henkilötyövuoden palkkaus- ja muut kulut sekä hankintoihin tai harkinnanvaraisen valtionavustuksien maksamisen kulut, jotka aiheutuvat juhlavuoden ja vuoden 1918 muistovuoden suunnittelusta ja toteutuksesta.

Muilta osin toteumalaskelma on vertailukelpoinen vuoteen 2017 verrattuna.

Merkittävät virheiden korjaukset

Gasonia on tehnyt 18.11.2016 pääomapalautuksen 36 377 185,56 €, joka on kirjattu 2016 VNK:n kirjanpidossa virheellisesti osingoksi. LKP-tilitasoa koskeva virheellinen kirjaus korjattu 12.11.2018 VK:n ohjeistuksen mukaisesti satunnaisten kulujen kautta.

VR Yhtymä Oy:n SVOP-rahasto 525 753 544,21 € on kirjattu VNK:n taseeseen 5.12.2018 VK/VM ohjeistuksen mukaisesti satunnaisten tuottojen kautta. VR Yhtymä Oy:n rahasto on jäänyt kirjaamatta valtion aloittavaan taseeseen vuonna 1998. VR Yhtymä Oy teki joulukuussa 2017 pääomapalautuksen (100 000 000 € rahaa ja 49 525 626,91 € rataaninvestoinnin tasearvoa), missä yhteydessä kävi ilmi, että SVOP-rahasto oli jäänyt kirjaamatta valtion taseeseen. 100 000 000 € pääomapalautus kirjattiin 2017 tilinpäätöksessä talletettuihin vieraisiin varoihin odottamaan lopullista menettelytapaa. VR Yhtymä Oy:n SVOP-rahaston kirjaamisen jälkeen, 2017 joulukuussa tehty pääomapalautus 100 000 000 € on kirjattu normaalin käytännön mukaisesti SVOP-rahaston vähennyksenä LKP-tilille 13010001. Ratahankkeen tase-arvo on kirjattu SVOP-rahaston vähennykseksi LKP-tilille 13010001 ja 12190999 (rakennusmaa- ja vesialueiden siirrot virastosta toiseen), jonka jälkeen rataaninvestoinnit on kirjattu satunnaisten kulujen LKP-tilin (61990000) kautta kuluksi. Rataaninvestointeja ei voinut siirtää Liikennevirastolle, koska Liikennevirasto oli kirjannut investoinnit taseeseensa jo vuosina 2011 ja 2012.

Vuoden 2019 kertaerän kirjanpidollinen käsittely

Valtion virka- ja työehtosopimuksessa sopimuskaudelle 2018–2020 (9.3.2018) on sopimuksen 6 §:ssä kirjattu, että virkamiehelle ja työntekijälle, jonka palvelussuhde on alkanut viimeistään 3.9.2018 ja palvelussuhde on keskeytymättä jatkunut 18.11.2018 saakka, maksetaan tammikuun 2019 palkan maksun yhteydessä erillinen kertaerä. Kertaerä on suuruudeltaan 9,2 % yleisen virka- ja työehtosopimuksen 7 §:n mukaisesta kuukausipalkkauksesta. Kertaerää ei ole jaksotettu tilikaudelle 2018, vaan se kirjataan kokonaisuudessaan tilikauden 2019 menoksi.

Valtioneuvoston kanslian tilinpäätöksen liite 2: Nettoutetut tulot ja menot

Momentin numero ja nimi		Tilinpäätös 2017	Talousarvio 2018 (TA + LTA:t)	Talousarvion 2018 määrärahojen		Tilinpäätös 2018	Vertailu Talousarvio - Tilinpäätös	Siirtomäärärahoja koskevat täydentävät tiedot			
				käyttö vuonna 2018	siirto seuraavalle vuodelle			Edellisiltä vuosilta siirtyneet	Käytettävissä vuonna 2018	Käyttö vuonna 2018 (pl. peruutukset)	Siirretty seuraavalle vuodelle
23.01.01.	Bruttomenot	126 339 827,53		114 182 815,65		129 106 417,39				128 171 163,18	
Valtioneuvoston kanslian toimintamenot	Bruttotulot	2 551 827,53		1 450 417,39		1 450 417,39				1 450 417,39	
	Nettomenot	123 788 000,00	127 656 000	112 732 398,26	14 923 601,74	127 656 000,00	0,00	13 988 347,53	141 644 347,53	126 720 745,79	14 923 601,74
23.01.04.	Bruttomenot	1 271 229,63		474 324,67		1 081 913,68				874 115,04	
Pääministerin, kansliassa toimivien ministereiden ja heidän avustajiensa matkat	Bruttotulot	404 229,63		214 913,68		214 913,68				276 262,96	
	Nettomenot	867 000,00	867 000	259 410,99	607 589,01	867 000,00	0,00	338 441,09	1 205 441,09	597 852,08	607 589,01

Valtioneuvoston kanslian tilinpäätöksen liite 3: Arviomäärärahojen ylitykset

Valtioneuvoston kanslialla ei ole arviomäärärahan ylityksiä

Valtioneuvoston kanslian tilinpäätöksen liite 4: Peruutetut siirretyt määrärahat

Pääloukan ja tilijaottelun numero ja nimi		Peruutettu	
Tilijaottelut eritellään myöntämisvuosittain		Tilijaottelu	Yhteensä
28. Valtiovarainministeriön hallinnonala			39 208,56
Vuosi 2016			39 208,56
28.90.20.3.	Muu julkisen hallinnon tietoyhteistyö (KPY)	39 208,56	
23. Valtioneuvoston kanslia			920 241,79
Vuosi 2016			920 241,79
23.01.22.	Valtioneuvoston selvitys- ja tutkimustoiminta (siirtomääräraha 3 v)	27,92	
23.01.23.	Kokeilutoiminnan digitaalinen edistäminen (siirtomääräraha 3 v)	920 213,87	
Pääloukat yhteensä			959 450,35
Vuosi 2016			959 450,35

Valtioneuvoston kanslian tilinpäätöksen liite 5: Henkilöstökulujen erittely

	2018	2017
Henkilöstökulut	37 063 430,42	34 732 657,47
Palkat ja palkkiot	36 982 556,86	34 766 151,21
Tulosperusteiset erät	0,00	0,00
Lomapalkkavelan muutos	80 873,56	-33 493,74
Henkilösivukulut	5 915 584,12	5 460 603,77
Eläkekulut	5 493 960,61	5 084 326,32
Muut henkilösivukulut	421 623,51	376 277,45
Yhteensä	42 979 014,54	40 193 261,24
Johdon palkat ja palkkiot, josta	1 224 121,94	1 404 787,17
- tulosperusteiset erät	0,00	0,00
Luontoisedut ja muut taloudelliset etuudet	24 308,63	24 862,71
Johto	4 181,16	2 932,88
Muu henkilöstö	20 127,47	21 929,83

Valtioneuvoston kanslian tilinpäätöksen liite 6: Selvitys suunnitelman mukaisten poistojen perusteista ja niiden muutoksista

Valtioneuvoston kanslialla ei ole esitettävää liitteellä 6.

Valtioneuvoston kanslian tilinpäätöksen liite 7: Kansallis- ja käyttöomaisuuden sekä muiden pitkävaikutteisten menojen poistot

Valtioneuvoston kanslialla ei ole esitettävää liitteessä 7.

Valtioneuvoston kanslian tilinpäätöksen liite 8: Rahoitustuotot ja -kulut

Rahoitustuotot	2018	2017	Muutos 2018–2017
Korot euromääräisistä saamisista	50 815,30	936 131,30	-885 316,00
Osingot	1 263 875 197,08	1 406 660 612,47	-142 785 415,39
Muut rahoitustuotot	-1 236 111,11	0,00	-1 236 111,11
Rahoitustuotot yhteensä	1 262 689 901,27	1 407 596 743,77	-144 906 842,50
Rahoituskulut	2018	2017	Muutos 2018–2017
Korot euromääräisistä veloista	2 377,16	2 259,71	117,45
Korot valuuttamääräisistä veloista	18,56	0,00	18,56
Sijoitusten ja lainasaamisten tileistäpoistot	5 000 000,00	3 832,63	4 996 167,37
Muut rahoituskulut	0,00	337,34	-337,34
Rahoituskulut yhteensä	5 002 395,72	6 429,68	4 995 966,04
Netto	1 257 687 505,55	1 407 590 314,09	-149 902 808,54

Valtioneuvoston kanslian tilinpäätöksen liite 9: Talousarviotaloudesta annetut lainat

Sektorit	Lainapääoma	Lisäys	Vähennys	Lainapääoma	Pääomamuutos
	31.12.2018	2018	2018	31.12.2017	2018–2017
Yritykset	39 187,73	0,00	5 034 730,73	5 073 918,46	-5 034 730,73
Julkiset yritykset	0,00	0,00	5 000 000,00	5 000 000,00	-5 000 000,00
Asuntoyhteisöt	39 187,73	0,00	34 730,73	73 918,46	-34 730,73
Yhteensä	39 187,73	0,00	5 034 730,73	5 073 918,46	-5 034 730,73

Valtioneuvoston kanslian tilinpäätöksen liite 10: Arvopaperit ja muut oman pääoman ehtoiset sijoitukset

	31.12.2018						31.12.2017	
	Kappalemäärä	Markkina-arvo	Kirjanpitoarvo	Omistus- osuus %	Myynti-oikeuksien alaraja %	Saadut osingot	Markkina-arvo	Kirjanpitoarvo
Julkisesti noteeratut osakkeet ja osuudet	628 983 933	15 506 092 294,36	5 147 747 023,16			723 412 248,90	15 210 469 540,77	5 711 459 190,08
Altia Oyj	13 097 481,00	92 599 190,67	22 071 346,44	36,24	0,00			60 480 378,36
Finnair Oyj A	49 510 682,00	350 783 181,97	366 392 353,50	55,81	50,10	21 454 627,80	634 726 943,24	366 392 353,50
Finnair Oyj A	22 004 744,00	155 903 611,24	138 629 887,20				282 100 818,08	138 629 887,20
Fortum Oyj	450 932 988,00	8 612 820 070,80	3 191 092 483,15	50,76	50,10	496 026 286,80	7 440 394 302,00	3 191 092 483,15
Fortum Oyj			27 990 382,87					27 990 382,87
Neste Oyj	93 438 038,00	6 293 986 239,68	1 401 570 570,00	36,44	33,40	205 931 334,30	6 853 247 477,45	1 926 873 705,00
Julkisesti noteerattomat osakkeet ja osuudet yhteensä	61 936 726		7 590 814 340,61			540 462 948,18		5 525 597 745,84
Arctia Oy osakepääoma	748 000		18 700 000,00	100,00	50,10	1 503 480,00		18 700 000,00
Arctia Oy SVOP			70 119 275,58					59 885 675,58
Boreal Kasvinjalostus Oy	10 000		1 828 933,55	60,75	50,10	158 000,00		1 828 933,55
Finavia Oyj	7 400 000		487 689 063,49	100,00	100,00	7 992 000,00		487 689 063,49
Finnpilot Pilotage Oy	80 000		2 000 000,00	100,00	100,00	1 100 100,00		12 033 795,70
Finnpilot Pilotage Oy SVOP			6 433 795,70					
Gasonia Oy	9 900		49 500 000,00	99,00	0,00			49 500 000,00
Gasonia Oy			38 455 050,83					74 832 236,39
Gasonia Oy			114 648 069,22					114 648 069,22
Gasum Oy, Sarja K	1		3,36	0,00	0,00			3,36
Gasum Oy, Sarja K	2 800 000					1 738 240,62		
Gasum Oy, Sarja A ¹⁾	11 250 846		266 451 813,04	26,51	50,10	6984525,20		266 451 813,04
Gasum Oy SVOP			26 272 800,00					0,00

	31.12.2018						31.12.2017	
	Kappalemäärä	Markkina-arvo	Kirjanpitoarvo	Omistus-osuus %	Myynti-oikeuksien alaraja %	Saadut osingot	Markkina-arvo	Kirjanpitoarvo
Governia Oy	2 000		107 962 026,29	100,00	100,00			107 962 026,29
Governia Oy			8 200 000,00					8 200 000,00
Kemijoki Oy sarja B	1 223 914		20 584 257,650	50,10	50,10	416 130,76		20 584 257,65
Leijona Catering Oy	100		2 500,00	100,00	100,00	5 000 000,00		2 500,00
Leijona Catering Oy	19 900		497 500,00					497 500,00
Leijona Catering Oy			1 102 500,00					1 102 500,00
Leijona Catering Oy			7 031 672,46					7 031 672,46
Meritaito Oy	0		0,00	0,00	0,00			3 418 000,00
Meritaito Oy SVOP			0,00					12 262 865,75
Motiva Oy	30 480		723 208,08	100,00	100,00	100 000,00		723 208,08
Motiva Oy	23 809		399 991,20					399 991,20
Nordic Morning Group Oyj	0		0,00	0,00	0,00	2 000 000,00		5 045 637,79
Patria Oyj	13 948 786		14 092 160,00	50,10	50,10	8 369 271,60		14 092 160,00
Patria Oyj SVOP			57 513 950,29					57 513 950,29
Posti Group Oyj	20 040 000		33 704 860,47	50,10	50,10	40 000 000,00		67 275 170,59
Raskone Oy	0		0,00	0,00	0,00			827 484,60
Raskone Oy	0		0,00					73 665,30
Solidium Oy	2 000		250 448 041,94	100,00	100,00	351 000 000,00		250 448 041,94
Solidium Oy SVOP-rahasto			3 052 134 926,11					3 052 134 926,11
Solidium Oy SVOP-rahasto			173 505 040,00					173 505 040,00
Suomen Erillisverkot Oy	30 000		41 018 658,26	100,00	100,00			41 018 658,26
Suomen Erillisverkot Oy SVOP			189 416 204,00					189 416 204,00
Suomen Ilmailuopisto Oy	72 500		8 325 302,36	49,50	0,00			8 325 302,36
Suomen Lauttaliikenne Oy	20		1 000 000,00	100,00	100,00	6 000 000,00		1 000 000,00
Suomen Lauttaliikenne Oy SVOP			2 376 977,17					2 376 977,17
Suomen Rahapaja Oy	16 000		2 691 006,82	100,00	50,10			2 691 006,82
Suomen Siemenperunakeskus Oy	2 200		158 360,69	22,00	0,00			158 360,69

	31.12.2018						31.12.2017	
	Kappalemäärä	Markkina-arvo	Kirjanpitoarvo	Omistus- osuus %	Myynti-oikeuksien alaraja %	Saadut osingot	Markkina-arvo	Kirjanpitoarvo
Suomen Viljava Oy	2 000 000		2 868 770,25	100,00	100,00	3 300 000,00		2 868 770,25
Tapio Oy	10 000		1 000 000,00	100,00	100,00	292 200,00		1 000 000,00
Tapio Oy SVOP-rahasto			7 000 000,00					7 000 000,00
Valtion kehitysyhtiö Vake Oy	250		2 500,00	100,00	100,00			2 500,00
Valtion kehitysyhtiö Vake Oy SVOP-rahasto			1 760 915 645,38					4 832 000,00
Vapo Oy	10 020		16 852 422,89	33,40	33,40	4 509 000,00		25 278 641,69
Veikkaus Oy	5 000		500 000,00	100,00	100,00			500 000,00
Veikkaus Oy	1 000		445 698,01	100,00	100,00			445 698,01
VR-yhtymä Oy	2 200 000		370 013 438,22	100,00	100,00	100 000 000,00		370 013 438,22
VR-yhtymä Oy SVOP			376 227 917,30					0,00
Osakkeet ja osuudet yhteensä			12 738 561 363,77			1 263 875 197,08		11 237 056 935,93
1) Suomen valtion suora omistus on 26,51 %. Valtion omistama erityistehtävayhtiö Gasonia Oy omistaa osakkeista loput 73,49 %								
Muut oman pääoman ehtoiset sijoitukset								
		Kirjanpitoarvo 31.12.2018		Kirjanpitoarvo 31.12.2017				
Muut oman pääoman ehtoiset sijoitukset		26 500 000,00	31 016 800,00					
Governia Oy		26 500 000,00	26 500 000,00					
Raskone Oy		0,00	4 516 800,00					
Yhteensä		26 500 000,00	31 016 800,00					

Valtioneuvoston kanslian tilinpäätöksen liite 11: Taseen rahoituserät ja velat

31.12.2018	Vaihtuvakorkoiset			Kiinteäkorkoi-	1- 5	Yli	Yhteensä
	Alle	1-5	Yli	Alle			
	1 vuosi	vuotta	5 vuotta	1 vuosi			
Vastaavien rahoituserät							
Annetut euromääräiset velkakirjalainat	0,00	0,00	0,00	19 593,90	19 593,83	0,00	39 187,73
Muut pitkäaikaiset euromääräiset sijoitukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	26 500 000,00	26 500 000,00
Rahat, pankkisaamiset ja muut rahoitusvarat	0,00	0,00	0,00	19 989 855,69	0,00	0,00	19 989 855,69
Yhteensä	0,00	0,00	0,00	20 009 449,59	19 593,83	26 500 000,00	46 529 043,42
Vastattavien rahoituserät							
Valtion hoitoon jätetyt vieraat varat	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Yhteensä	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Valtioneuvoston kanslian tilinpäätöksen liite 12: Valtiontakaukset ja -takuut sekä muut monivuotiset vastuut

Muut monivuotiset vastuut

Valtion talousarvion yksityiskohtaisten perustelujen yleisten määräysten kohdan Toimintamenomäärärahat perusteella tehdyt tavanomaiset sopimukset ja sitoumukset						
€	Talousarviomenot 2018	Määrärahatarve 2019	Määrärahatarve 2020	Määrärahatarve 2021	Määrärahatarve myöhemmin	Määrärahatarve yhteensä
Tavanomaiset sopimukset ja sitoumukset yhteensä	46 658 794,73	46 616 069,38	47 011 366,75	47 705 190,12	0,00	141 332 626,25

Muulla kuin valtion talousarvion yksityiskohtaisten perustelujen yleisten määräysten kohdan Toimintamenomäärärahat perusteella tehdyt sopimukset ja sitoumukset						
€	Talousarviomenot 2018	Määrärahatarve 2019	Määrärahatarve 2020	Määrärahatarve 2021	Määrärahatarve myöhemmin	Määrärahatarve yhteensä
Motiva VNK/2261/04/2017	1 114 913,29	2 039 452,80	0,00	0,00	0,00	2 039 452,80
Finlandia-talo VNK/510/04/2018	159 960,00	11 253 516,00	0,00	0,00	0,00	11 253 516,00
Muut sopimukset ja sitoumukset yhteensä	1 274 873,29	13 292 968,80	0,00	0,00	0,00	13 292 968,80
Muut monivuotiset vastuut yhteensä	47 933 668,02	59 909 038,18	47 011 366,75	47 705 190,12	0,00	154 625 595,05

Valtioneuvoston kanslian tilinpäätöksen liite 13: Taseeseen sisältyvät rahastoidut varat

Ei esitettävää liitteelle 13.

Valtioneuvoston kanslian tilinpäätöksen liite 14: Taseeseen sisältyvät rahastoidut varat

Ei esitettävää liitteelle 14.

Valtioneuvoston kanslian tilinpäätöksen liite 15: Velan muutokset

Ei esitettävää liitteelle 15.

Valtioneuvoston kanslian tilinpäätöksen liite 16: Velan maturiteettijakauma ja duraatio

Ei esitettävää liitteelle 16.

Valtioneuvoston kanslian tilinpäätöksen liite 17:

Gasonia on tehnyt 18.11.2016 pääomapalautuksen 36 377 185,56 €, joka on kirjattu 2016 VNK:n kirjanpidossa virheellisesti osingoksi. LKP-tilitasoa koskeva virheellinen kirjaus korjattu 12.11.2018 VK:n ohjeistuksen mukaisesti satunnaisten kulujen kautta.

VR Yhtymä Oy:n SVOP-rahasto 525 753 544,21 € on kirjattu VNK:n taseeseen 5.12.2018 VK/VM ohjeistuksen mukaisesti satunnaisten tuottojen kautta. VR Yhtymä Oy:n rahasto on jäänyt kirjaamatta valtion aloittavaan taseeseen vuonna 1998.

VR Yhtymä Oy teki joulukuussa 2017 pääomapalautuksen (100 000 000 € rahaa ja 49 525 626,91 € raitainvestoinnin tasearvoa), missä yhteydessä kävi ilmi, että SVOP-

rahasto oli jäänyt kirjaamatta valtion taseeseen. 100 000 000 € pääomapalautus kirjattiin 2017 tilinpäätöksessä talletettuihin vieraisiin varoihin odottamaan lopullista menettelytapaa. VR Yhtymä Oy:n SVOP-rahaston kirjaamisen jälkeen, 2017 joulukuussa tehty pääomapalautus 100 000 000 € on kirjattu normaalin käytännön mukaisesti SVOP-rahaston vähennyksenä LKP-tilille 13010001. Ratahankkeen tase-arvo on kirjattu SVOP-rahaston vähennykseksi LKP-tilille 13010001 ja 12190999 (rakennusmaa- ja vesialueiden siirrot virastosta toiseen), jonka jälkeen ratainvestoinnit on kirjattu satunnaisten kulujen LKP-tiliin (61990000) kautta kuluksi. Ratainvestointeja ei voinut siirtää Liikennevirastolle, koska Liikennevirasto oli kirjannut investoinnit taseeseensa jo vuosina 2011 ja 2012.

Forest BTL Oy:n vaihtovelkakirjalaina 5 000 000 € sekä siihen liittyvät korot 1 236 111,11 € ovat kirjattu alas 28.5.2018. Yritys on selvitystilassa.

13 Allekirjoitukset

Olemme tänään hyväksyneet valtioneuvoston kanslian vuoden 2018 tilinpäätöksen.

Helsingissä 28. päivänä helmikuuta 2019.

Juha Sipilä
Pääministeri

Mika Lintilä
Elinkeinoministeri

Sampo Terho
Eurooppa-, kulttuuri- ja urheiluministeri

Anu Vehviläinen
Kunta- ja uudistusministeri

Paula Lehtomäki
Valtiosihteeri

Timo Lankinen
Alivaltiosihteeri

14 Oikeuskanslerinviraston toimintakertomus

Johdon katsaus

Valtioneuvoston yhteydessä on tasavallan presidentin nimittämä oikeuskansleri sekä oikeuskanslerin tehtäviä oikeuskanslerin ohella hoitavat presidentin nimittämä apulaisoikeuskansleri ja presidentin määräämä apulaisoikeuskanslerin sijainen.

Oikeuskanslerin tehtävänä on valvoa valtioneuvoston ja tasavallan presidentin virkainten lainmukaisuutta. Oikeuskanslerin tulee myös valvoa, että viranomaiset ja muut julkista tehtävää hoitavat noudattavat lakia ja täyttävät velvollisuutensa. Oikeuskansleri valvoo lisäksi asianajajien, julkisten oikeusavustajien ja luvan saaneiden oikeudenkäyntiavustajien toimintaa.

Uusi valtioneuvoston oikeuskansleri oikeustieteen tohtori Tuomas Pöysti aloitti virassaan 1.1.2018. Samanaikaisesti oikeustieteen tohtori Mikko Puumalainen palasi virkavapaalta hoitamaan apulaisoikeuskanslerin virkaansa. Apulaisoikeuskanslerin sijaiseksi määrätty oikeuskanslerinviraston kansliapäällikkö, oikeustieteen kandidaatti Kimmo Hakonen hoiti apulaisoikeuskanslerin sijaisena apulaisoikeuskanslerin tehtäviä yhteensä 155 päivää.

Oikeuskanslerin ratkaistaviksi kuuluvien asioiden valmistelua ja muiden oikeuskanslerin toimialaan kuuluvien tehtävien suorittamista varten on valtioneuvoston yhteydessä oikeuskanslerin johtama oikeuskanslerinvirasto. Viraston sisäistä toimintaa johtaa sekä sen tuloksellisuudesta ja kehittämisestä huolehtii kansliapäällikkö. Oikeuskanslerinvirastossa on valtioneuvostoasiain osasto, oikeusvalvontaosasto ja hallintoyksikkö.

Oikeuskanslerinviraston taloushallinto kuuluu ministeriöiden toimialajaon mukaan valtioneuvoston kanslian tehtäviin ja virasto muutoin oikeusministeriön tehtäviin. Oikeuskanslerinvirasto kuuluu valtioneuvoston kanslian kirjanpitoyksikköön, mutta hoitaa osaltaan itse kirjanpitoyksikölle kuuluvia tehtäviä niiltä osin kuin tehtävien hoitoa ei ole sopimuksella siirretty Valtion talous- ja henkilöstöhallinnon palvelukeskuksen (Palkeet) tehtäväksi.

Valtiontalouden tarkastusvirasto suoritti loppuvuodesta 2017 valtioneuvoston kanslian ja oikeuskanslerinviraston palkkahallinnon laillisuus- ja asianmukaisuustarkastuksen, josta annettiin oikeuskanslerinvirastolle tilintarkastajan väliraportti 20.12.2017. Tilintar-

kastaja kiinnitti huomiota siihen, että valtioneuvoston kanslian ja siten myös oikeuskanslerinviraston taloussääntö ei ollut tarkastuksen aikana ajan tasalla. Taloussääntö on toimintavuonna saatettu ajan tasalle ja hyväksytty 8.6.2018.

Oikeusministeriö asetti 25.9.2018 ajalle 1.10.2018–28.2.2019 työryhmän selvittämään ja arvioimaan ylimpien laillisuusvalvojen tehtävien jakoa. Työryhmän työ on vielä kesken.

Ratkaisutoiminnan tulostavoitteet ja niiden toteutuminen

Tasavallan presidentin ja valtioneuvoston virkatoimien lainmukaisuuden valvonta

Esittelylistat valtioneuvoston yleisistuntoon ja esittelyyn tasavallan presidentille tarkastetaan valtioneuvoston päätöksentekomenettelyn aikataulutuksen mukaisesti. Tarkastusten tuloksia seurataan systemaattisesti.

Lista-asioihin liittyvät kanteluasiat pyritään ratkaisemaan samanaikaisesti listatarkastuksen kanssa.

Tieto- ja lausuntopyyntöihin vastataan joutuisasti.

Julkista tehtävää hoitavien laillisuusvalvonta

Laillisuusvalvontaresurssien tarkoituksenmukaisesta kohdentamisesta ja kanteluasioiden käsittelyn joutuisuudesta huolehditaan muun ohella hyödyntämällä valtioneuvoston oikeuskanslerista annetun lain suomaa laillisuusvalvonnallista liikkumavaraa. Kanteluiden käsittelystä vapautuvaa työpanosta suunnataan omien aloitteiden ja tarkastusten lisäämiseen. Päätökset siitä, että kanteluasiat eivät edellytä selvittämistoimia, tehdään viivytyksettä, viimeistään kolmen kuukauden kuluessa asioiden vireille tulosta. Selvittämistoimia edellyttävät kanteluasiat ratkaistaan joutuisasti. Kanteluasiat ratkaistaan vuoden kuluessa niiden vireille tulosta, ellei asian käsittelyn viipymiseen ole erityistä hyväksyttävää syytä.

Omina aloitteina käsiteltäviksi otettavien kysymysten havaitsemiseksi toteutetaan mediaseurantaa.

Erillisen tarkastusohjelman mukaiset tarkastukset toteutetaan. Eduskunnan oikeusasiamiehen ja eduskunnan oikeusasiamiehen kanslian kanssa tehdään yhteistyötä tarkastustoiminnan ja omien aloitteiden päällekkäisyyksien välttämiseksi.

Rangaistustuomioiden tarkastamista koskevat asiat käsitellään joutuisasti siten, että tutkittavaksi otetun asian käsittely ei oikeuskanslerinvirastosta riippuvista syistä kestä yli vuotta asian vireille tulosta. Tuomarien virkasyyteasiat käsitellään viivytyksettä.

Asianajajien, julkisten oikeusavustajien ja luvan saaneiden oikeudenkäyntiavustajien toiminnan valvonta

Jos asianajajan, julkisen oikeusavustajan tai luvan saaneen oikeudenkäyntiavustajan toiminnasta kannellaan suoraan oikeuskanslerille, muut kuin selvästi perusteettomat kantelut siirretään viivytyksettä, viimeistään kolmen kuukauden kuluessa asioiden vireille tulosta, Suomen Asianajajaliiton yhteydessä toimivan valvontalautakunnan käsiteltäviksi.

Suomen Asianajajaliiton yhteydessä toimivan valvontalautakunnan valvonta-asioissa tekemät päätökset tarkastetaan joutuisasti niin, että tarvittaessa ehditään valittaa päätöksestä sille säädetyn määräajan kuluessa.

Jos asianajajan, julkisen oikeusavustajan tai luvan saaneen oikeudenkäyntiavustajan toiminnasta kannellaan oikeuskanslerille sen jälkeen, kun Suomen Asianajajaliiton yhteydessä toimiva valvontalautakunta on jo ratkaissut asian, kantelu pyritään ratkaistamaan samanaikaisesti valvontalautakunnan päätösten tarkastamisen kanssa.

Oikeuskanslerin kertomus

Oikeuskanslerin kertomuksen kehittämistä jatketaan kiinnittämällä erityistä huomiota hallinnonalakohtaisiin analyysihin ja kertomuksessa julkaistavien ratkaisuselosteiden laatuun.

Tavoitteiden toteutuminen

Asetetut tavoitteet toteutuivat pääosin.

Valtioneuvoston yleisistunnossa käsiteltiin 1563 asiaa (vuonna 2017 1425) ja tasavallan presidentti teki valtioneuvostossa 390 päätöstä (vuonna 2017 416). Oikeuskanslerinviraston asianhallintajärjestelmään kirjattiin 97 tasavallan presidentin, valtioneuvoston ja ministeriöiden säädösehdotuksia ynnä muita sellaisia koskevaa lausunto- ja kannanotto-pyyntöä (vuonna 2017 78). Esittelylista-asioihin liittyvä ministeriöiden neuvonta oli viikoittaista.

Kanteluita saapui 2088 (vuonna 2017 2346) ja kanteluasioita ratkaistiin 1963 (vuonna 2017 2381). Käsittelyaikatavoitteet saavutettiin joitakin yksittäistapauksia lukuun ottamatta. Ratkaistujen kanteluasioiden mediaanikäsitteilyaika oli 5,5 (vuonna 2017 3,2 viikkoa) ja keskimääräinen käsitteilyaika 10,7 viikkoa (vuonna 2017 8,7 viikkoa). Toimintavuoden päättyessä käsiteltävänä oli yksi yli vuoden vireillä ollut kanteluasia. Selvittämistoimia edellyttäenitä kanteluasioita oli 968 (vuonna 2017 1270). Niissä tehtiin 129 seuraamusratkaisua (vuonna 2017 125). Seuraamusratkaisujen osuus kaikista selvittämistoimia edellyttäenissä kanteluasioissa tehdyistä ratkaisuista oli näin ollen 13 % (vuonna 2017 10 %). Omia aloitteita tuli vireille 26 (vuonna 2017 10) ja tarkastus- ja valvontakäyntejä suoritettiin 29 (vuonna 2017 3). Rangaistustuomioita tarkastettiin 5511 (vuonna 2017 4065). Ratkaistujen kanteluasioiden ja vireille tulleiden omien aloitteiden keskimääräiset käsitteilykustannukset olivat 1038 euroa/asia (vuonna 2017 841 euroa/asia). Keskimääräisiä käsitteilykustannuksia laskettaessa ratkaistujen kanteluasioiden ja vireille tulleiden omien aloitteiden käsitteilykustannusten arvioitiin muodostavan 60 % viraston kokonaiskustannuksista.

Suomen Asianajajaliiton yhteydessä toimivan valvontalautakunnan päätöksiä valvonta- ja palkkiorita-asioissa sekä muita asianajajien, julkisten oikeusavustajien ja luovan saaneiden oikeudenkäyntiavustajien valvonta-asioita käsiteltiin 746 (vuonna 2017 631).

Oikeuskanslerin kertomus vuodelta 2017 ilmoitettiin saapuneeksi eduskunnan 18.5.2018 pidetyssä täysistunnossa.

Ratkaisutoiminnan tuen tulostavoitteet ja niiden toteutuminen

Yleishallinto

Viraston toimintakulttuuria ja työskentelytapoja (muun muassa palautekulttuuri, etätyö, puhelinpäivystys ja rajoitetut neuvontapalveluajat) arvioidaan ja kehitetään.

Viraston sisäisen toiminnallisen ohjeistuksen päivittämistä (työjärjestys, esittelijän opas) jatketaan.

Henkilöstöä ja esimiehiä tuetaan uusien tietojärjestelmien ja mobiilisovellusten sekä mahdollisesti väistötilojen mukanaan tuomissa toimintatapamuutoksissa.

Henkilöstö- ja taloushallinto

Henkilöstöhallinto

Toiminta- ja taloussuunnitelma sekä tulossuunnitelma muodostavat perustan henkilökohtaisille kehityskeskusteluille. Osana kehityskeskusteluja kartoitetaan osaamisen kehittämisen tarpeita, jotta voidaan tukea toimintaympäristön muutoksessa ja työlle asetetuista tavoitteista selviämistä.

Viraston palvelukseen tuleva henkilöstö perehdytetään työtehtäviin ja työyhteisöön suunnitelmallisesti. Kokemuseräisen tiedon siirtäminen palvelussuhteen keskeytys- ja päättymistilanteissa varmistetaan henkilöstöstrategiassa linjatuin keinoin.

Työn ja yksityiselämän yhteensovittamista työuran eri vaiheissa ja erilaisissa elämäntilanteissa tuetaan.

Taloushallinto

Menojen käsittelyn automatisointia jatketaan ottamalla käyttöön mobiilisovelluksia.

Hankintojen digitalisoinnin etenemistä seurataan ja varaudutaan Handi-järjestelmän käyttöönottoon.

Tietohallinto

Kirjaamo- ja arkistotoiminnot

Varmistetaan, että viraston tietoturvaluus täyttää asiakirjahallinnon osalta tietoturvallisuudesta valtionhallinnossa annetussa valtioneuvoston asetuksessa asetetut vaatimukset.

Asianhallintajärjestelmän kirjausten yhdenmukaisuudesta huolehditaan.

Sisäisten hallintoasioiden käsittelyä asianhallintajärjestelmässä yhdenmukaistetaan.

Tietojärjestelmät

Osallistutaan valtioneuvoston yhteisen asianhallintajärjestelmän (Vahva) käyttöönottoprosessiin.

Uudet työasemaratkaisut otetaan käyttöön. Huolehditaan muutenkin siitä, että henkilöstöllä on käytettävissään ajantasaiset ja toimivat työasemat ja ohjelmistot. Mahdolliset ongelmatilanteet tietojärjestelmissä ja tietoliikenteessä ratkotaan ripeästi yhteistyössä Valtion tieto- ja viestintätekniikkakeskuksen (Valtori) kanssa.

Varmistetaan, että viraston tietoturvaluus täyttää tietojärjestelmien käytön osalta tietoturvaluudesta valtionhallinnossa annetussa valtioneuvoston asetuksessa asetetut vaatimukset.

EU:n yleisen tietosuoja-asetuksen voimaantulo edellyttää muutoksia tietojärjestelmiin ja työtehtäviin. Myös järjestelmäselosteet päivitetään vastaamaan uusia vaatimuksia.

Huolehditaan, että virastossa henkilötietojen käsittely on EU:n yleisen tietosuoja-asetuksen mukaista.

Tietopalvelut

Sähköisten tietolähteiden käyttöä edistetään. Sähköisten ja perinteisten tietolähteiden päällekkäisyyttä vähennetään käyttäjiä kuullen (mm. kokoelmatyö ja poistot).

Viestintä

Viraston viestintäsuunnitelma uudistetaan. Sosiaalisen median kanavia otetaan käyttöön. Osallistutaan valtioneuvoston yhteiseen virtuaalityöpöytähankeeseen (Kampus). Viraston sisäisen työryhmätyöskentelyn avoimuutta ja vuorovaikutteisuutta edistetään.

Virasto- ja toimistopalvelut

Valmistaudutaan siirtymään väistötiloihin syyskaudella Valtioneuvoston linnan perusparannuksen alkaessa.

Virasto- ja toimistopalveluhenkilöstö avustaa viraston muuta henkilöstöä joustavasti ja laaja-alaisesti.

Irtaimiston hallintaa kehitetään.

Osallistutaan valtioneuvoston hallintoyksikön järjestämään turvatarkastajiksi määrättävien viraston virkamiesten erityisiä tarkastustoimivaltuuksia koskevaan koulutukseen.

Tavoitteiden toteutuminen

Asetetut tavoitteet toteutuivat pääosin.

Oikeuskanslerinviraston laillisuusvalvonnan työmenetelmiä ja työskentelytapoja ryhdyttiin kehittämään käynnistetyn viraston strategiatyön yhteydessä koko henkilöstö osallistavalla tavalla.

Virasto teki Valtorin kanssa sopimuksen päätelaitepalvelusta. Sopimuksen myötä henkilöstölle saatiin kannettavat työasemat, mikä tarjoaa mahdollisuuden tehokkaaseen etätööhön. Puhelimet sisältävän mobiilipäätelaitepalvelun käyttöönotto siirtyi seuraavalle vuodelle.

Viraston viestintäsuunnitelma uudistettiin. Viraston Twitter-tili otettiin käyttöön. Virastosta osallistuttiin valtioneuvoston yhteiseen virtuaalityöpöytähankeeseen (Kampus), jonka yhteydessä suunniteltiin ja toteutettiin viraston oma työtila yhteiselle alustalle.

Virastosta osallistuttiin valtioneuvoston yhteisen asianhallintajärjestelmän (Vahva) käyttöönottoprojektiin. Syksyille 2018 suunniteltu järjestelmän käyttöönotto siirtyi keväälle 2019.

Osallistuttiin valtioneuvoston yhteisen kirjastojärjestelmän hankintaan ja siirryttiin uuden järjestelmän käyttäjäksi.

Handi-järjestelmän käyttöönottoprojekti siirtyi vuodelle 2019.

EU:n yleisen tietosuoja-asetuksen voimaantulo aiheutti muutoksia viraston henkilötietojen käsittelyyn. Viraston henkilöstölle annettiin tietosuoja-asetusta koskevaa koulutusta tietosuojavaltuutetun toimiston toimesta. Tietosuojaselosteet laadittiin ja selostetta käsittelytoimista valmisteltiin.

Virastossa toteutettiin työtyytyväisyyskysely ja työterveyshuollolla teetettiin erityisesti kognitiiviseen ergonomiaan suunnattu työpaikkaselvitys. Tulokset analysoitiin, minkä jälkeen ne käsiteltiin yhdessä henkilöstön kanssa.

Työterveyshuollon palvelut siirtyivät 1.12.2018 alkaen toiselle palveluntuottajalle yritysfuusion vuoksi. Nimetyt työterveyshuollon asiantuntijat vaihtuivat osaksi ja työterveyshuollon toimipisteen sijainti vaihtui. Työterveyshuollon palvelujen sisältö säilyi ennallaan.

Valtioneuvoston linnan perusrparannus siirtyi 2020-luvun alkupuolelle.

Määrärahat

Oikeuskanslerinvirasto on osa valtioneuvoston kanslian kirjanpitoyksikköä. Virastolle myönnetyt määrärahat ovat valtion talousarviossa valtioneuvoston kanslian pääluokkaan 23 kuuluvan luvun 30. Oikeuskanslerinvirasto momentilla 01. Oikeuskanslerinviraston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v).

	A	B	C	D	E
2016	3631000	934342	3368117	2758383	557408
2017	3467000	1197224	3351340	2685634	665706
2018	3436000	1312883	3442141	2745160	696981

- A = virastolle myönnetyt määrärahat (euroa)
 B = edelliseltä vuodelta siirtyneet määrärahat (euroa)
 C = viraston käyttämät määrärahat (euroa)
 D = palkkausmenot (euroa)
 E = muut toimintamenot (euroa)

Vuonna 2018 palkkausmenot olivat 79,8 % (vuonna 2017 80,1 %, vuonna 2016 81,9 %) ja muut toimintamenot 20,2 % (vuonna 2017 19,9 %, vuonna 2016 18,1 %) viraston kokonaismenoista.

Seuraavalle vuodelle toimintamenomäärärahoja siirtyi 1 306 742 euroa.

Oikeuskanslerinviraston koulutusajan palkkakustannuksiin käytettiin 2157 euroa valtiovarainministeriön hallinnonalan momentilta 28.60.12 Osaamisen kehittäminen.

Henkilöstö

Oikeuskanslerinviraston henkilöstömäärä vuoden 2018 lopussa oli 33. Vakinaisia virkamiehiä oli 32 ja määräaikaisia 1.

	2016	2017	2018	Vuosimuutos %
Henkilöstömäärä	34	34	33	-2,9
naiset	23	23	21	-8,7
miehet	11	11	12	9,1
Henkilötyövuodet	34,8	34,2	34,7	1,2
Keski-ikä	49,9	49,9	50,3	0,8
naiset	48,4	49,3	49,9	1,2
miehet	54,1	51,0	50,9	-0,3

Henkilöstömäärät ikäluokittain

	2016	2017	2018
25–34-vuotiaat	2	2	1
35–44	9	9	7
45–54	11	13	16
55–64	11	9	9
65–	1	1	0

Viraston henkilöstö jakautui vuoden lopussa henkilöstöryhmittäin seuraavasti:

- johto 3 (oikeuskansleri, apulaisoikeuskansleri ja kansliapäällikkö)
- muut esimiehet 2 (2 esittelijäneuvosta, osastopäällikkönä)
- esittelijät 19 (4 esittelijäneuvosta, 10 vanhempaa oikeuskanslerinsihteerää, 2 oikeuskanslerinsihteerää, esittelijä ja 2 notaaria)
- muut asiantuntijat 3 (resurssihallinta-asiantuntija, tiedottaja ja informaatikko)
- virasto- ja toimistopalveluhenkilöstö 6 (kirjaaja, 2 toimistosihteerää, ylivirastomestari, virastomestari ja vahtimestari)

Ylimmässä johdossa oli pelkästään miehiä. Keskijohto jakautui tasan molempien sukupuolten kesken. Esittelijöistä naisia oli 14 ja miehiä 5. Muut asiantuntijat olivat naisia. Virasto- ja toimistopalveluhenkilöstö jakautui tasan molempien sukupuolten kesken.

Toimintavuonna oikeuskanslerinvirastossa oli julkisessa hakumenettelyssä yksi esittelijäneuvoksen, osastopäällikkönä virka, yksi vanhemman oikeuskanslerinsihteerin virka ja yksi oikeuskanslerinsihteerin virka. Virat täytettiin viraston sisältä. Lisäksi haettiin valtionhallinnon sisäisen liikkuvuuden hakumenettelyssä johdon assistenttia määräaikaiseen virkasuhteeseen ja korkeakouluhaussa kahta korkeakouluharjoittelijaa kesäkuukausien ajaksi. Yksi henkilö vaihtoi viraston sisällä määräajaksi esittelijän tehtävästä oikeuskanslerinsihteerin tehtävään. Virastossa oli myös kuukauden ajan henkilö henkilöierrossa toisesta virastosta. Kolmen viran nimi muutettiin.

Toimintavuoden aikana siirtyi eläkkeelle kaksi henkilöä. Muuta lähtövaihtuvuutta ei ollut. Vuoden lopussa oli kaksi henkilöä virkavapaalla.

Henkilöstömäärät koulutusasteen ja sukupuolen mukaan

	2016		2017		2018	
	Naiset	Miehet	Naiset	Miehet	Naiset	Miehet
Ylempi korkeakouluaste	15	9	16	8	15	9
Alempi korkeakouluaste	3	0	3	0	3	0
Alin korkea-aste	1	0	0	0	0	0
Keskiaste	1	1	1	2	1	2
Muu koulutus	3	1	3	1	2	1

Sairauspoissaoloja oli 15 työpäivää/htv (vuonna 2017 11,4 työpäivää/htv, vuonna 2016 8,4 työpäivää/htv). Pitkien (4 päivää tai enemmän) sairauspoissaolotapausten osuus oli 18,1 % (vuonna 2017 14 %, vuonna 2016 11,9 %). Pitkien sairauspoissaolotapausten osuus kaikista sairauspoissaaloista siis kasvoi edelliseen vuoteen verrattuna. Työtapaturmia oli yksi. Tätä edeltävinä vuosina 2014–2017 ei ollut ollut yhtään työtapaturmaa. Työterveyshuollon nettokustannukset olivat 339 euroa/htv (vuonna 2017 883,47 euroa/htv, vuonna 2016 428,13 euroa/htv). Työterveyshuollon nettokustannukset eri vuosilta eivät ole keskenään vertailukelpoisia kirjanpidollisista syistä.

Tilastoituja koulutuspäiviä kertyi 67,4 (vuonna 2017 104,9 pv, vuonna 2016 145,7 pv). Viraston henkilöstölle annettiin EU:n yleistä tietosuojaa-asetusta koskevaa koulutusta tietosuojavaltuutetun toimiston toimesta. Lisäksi virastosta osallistuttiin aiempien vuosien tapaan Kuntamarkkinoille. Muun substanssikoulutuksen lisäksi virastosta osallistuttiin valtioneuvoston yhteisiin koulutusohjelmiin koskien johtamista ja hallinnollisia tietojärjestelmiä. Virastosta tehtiin organisaatiovierailu tasavallan presidentin kansliin.

Henkilöstön omaehtoista työ- ja toimintakykyä sekä hyvinvointia edistävää toimintaa tuettiin edellisten vuosien tapaan liikunta- ja kulttuurisetelein sekä mahdollisuudella osallistua taukoliikuntaan ja hierontaan työpaikalla. Työkykyä ylläpitävään toimintaan investoidut kustannukset olivat 386 euroa/htv (vuonna 2017 399 euroa/htv, vuonna 2016 388 euroa/htv). Lisäksi järjestettiin yksi virkistystapahtuma.

Henkilöstön työpanos jakautui tehtyjen työajankohdennusten mukaan seuraavasti:

Toiminto	HTV	Euroa
Ratkaisutoiminta yhteensä	15,43	1 413 000
• Kanteluratkaisujen tekeminen	11,00	983 000
• Tarkastuskäynnit	0,48	58 000
• Omat aloitteet	0,09	8 100
• Rangaistustuomioiden tarkastaminen	0,58	20 500
• Tuomareiden virkarikosasioiden käsittely	0,07	6 100
• Päätöksenteon valvonta	2,24	237 600
• Lausuntopyynnöt TP, VN, ministeriöt	0,71	78 000
• Asianajajien valvonta	0,10	9000
• Kertomuksen valmistelu	0,17	12 700
Ministeriöiden yhteiset ohjaustoiminnot yhteensä	0,08	6 700
Ratkaisutoiminnan tuki yhteensä	9,31	623 200

Sisäisen valvonnan arviointi ja vahvistuslausuma

Oikeuskanslerinviraston johdon valvontavastuu ja valvontatehtävät on säännelty oikeuskansleria ja oikeuskanslerinvirastoa koskevissa säännöksissä, oikeuskanslerinviraston työjärjestyksessä ja valtioneuvoston kanslian taloussäännössä, joka sisältää oikeuskanslerinvirastoa koskevia määräyksiä.

Viraston johdon ja osastopäälliköiden valvontavastuu ja valvontatehtävät sekä viraston sisäiset ohjeet yhdessä asianmukaisten välineiden sekä asiankulkua- ja hyväksymisprosessien kanssa ovat keskeisin osa viraston sisäistä valvontaa. Sen avulla varmistetaan viraston tavoitteiden saavuttaminen, omaisuuden turvaaminen sekä voimavarojen tehokas ja taloudellinen käyttö.

Viraston johto on todennut, että viraston sisäinen valvonta ja siihen kuuluva riskienhallinta täyttää sille valtion talousarvioista annetun asetuksen 69 ja 69 a §:ssä säädetty vaatimukset. Varsinaisen valtion talousarviosta annetun asetuksen 70 §:ssä tarkoitetun sisäisen tarkastuksen järjestämistä ei ole pidetty oikeuskanslerinvirastossa tarpeellisena viraston pienen koon vuoksi.

Viraston toiminnassa ei ole havaittu väärinkäytöksiä.

15 Allekirjoitukset

Olemme tänään hyväksyneet oikeuskanslerinviraston vuoden 2018 tilinpäätöksen.

Helsingissä 7. päivänä helmikuuta 2019

Tuomas Pöysti
Oikeuskansleri

Kimmo Hakonen
Kansliapäällikkö